

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO
SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO

7 • 2004

CRUX

PAPIN
MATKA

Papiston päivät 17.–18.11.2004
Jyväskylä Paviljonki

- 2 *Stina Lindgård:*
Odotuksen aika
- 3 *Juha Kauppinen:* Aki on nyt täyttä totta!
- 10 Uusi AKI aloittaa vuodenvaihteessa
- 13 *Marjukka Andersson:* Missä julkisen sanan valokeila tai kirkon kiitos ja tunnustus?
- 15 Pappisliiton uusi opiskelijasihteeri
- 18 Alipalkkaeuro pyöri Kolmen sepän patsaalla
- 19 *Marja Isomäki:* Muutoksia kirkon eläkejärjestelmässä
- 21 *Terho Hämeenkorpi:*
Opintomatalla Josefstalissa
- 23 *Tomi Satomaa:* Mitä kirkko odottaa tulevilta kanttoreilta – entä kanttoriopiskelijat kirkolta?
- 27 *Osmo Honkanen:* Säveltäjä, kirkkomusiikki ja nykyaika
- 30 *Raili Gothóni ym:* Dialogissa työyhteisön kasvuun
- 33 Papin matka – terveisiä Papiston päivien työryhmältä
- 34 *Jubana Unkuri:* Papit matkasivat Jyväskylään
- 41 Pysäkkejä matkalla
- 47 *Aino Subola:* Papin matka
- 49 *Sakari Häkkinen:* Kirkon tulevaisuudesta
- 51 *Hannu Honkkila:* Suomalainen kirkkokansa maailmalla
- 55 *Martti Kilpeläinen:*
Hoosianna väljähtymässä?
- 56 *Heidi Karuranta:* Kutsumus kirkon virkaan?
- 57 Kommentti
- 59 *Kaisa Rauma:* Työmiehen palkka
- 60 Tekstin ääressä

Dialogissa työyhteisön kasvuun

Artikkeli rakentuu osaksi Diakin työnohjaajien työyhteisöjen kehittämis- ja työnohjauskokemuksista ja osaksi sille pohdinnalle, jota on käyty työnohjaajakoulutusta suunniteltaessa s. 30-32.

Valtakunnalliset Papiston päivät

järjestettiin marraskuussa kuudennen kerran, tällä kertaa Jyväskylä Paviljongissa. Lue enemmän päivien annista s. 33-48.

Givande samtal över landsgränserna

I slutet av september ordnades en nordisk religionsteologisk konferens på Lärkkulla s. 24-26.

Kirkko täyttää 850 vuotta

ensi vuonna. Sen vuoksi kaksi artikkelia; toisessa kerrotaan suomalaisesta kirkkokansasta maailmalla, toisessa pohditaan kirkon tulevaisuutta s. 49-52.

Seuraava Crux 1/2005 ilmestyy viikolla 5.

Aiheina mm. rippikoulu.

TOIMITUS

Päätoimittaja

Stina Lindgård
(09) 150 2466
stina.lindgard@pappisliitto.fi

Toimitussihteeri

Tuula Anttonen
(09) 150 2453
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Osoite

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki,
(09) 150 2453
Faksi (09) 148 5875
Sähköposti:
tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Kustantaja

Suomen Kirkko-Mediat Oy, Helsinki

Ulkoasu

Paula Huhtala

TOIMITUSKUNTA

Stina Lindgård, pastori (pj.)
Miiika Heikinheimo, kappalainen
Outi Niemi, diakoni
Jaana Partanen, kanttori
Esa-Matti Peura, hiippakuntasihteeri
Ulla Savonen, kappalainen
Miia Seppänen, vs. kappalainen
Kirsi Valkeapää, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Pappisliitto: Heli Meinola
(09) 150 2653
heli.meinola@pappisliitto.fi

Diakoniaityöntekijöiden Liitto:

Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

Kanttori-urkuriliitto:

Tuija Kukkonen
(09) 150 2446
tuija.kukkonen@suomenkanttori-urkuriliitto.fi

ILMOITUSHINNAT

Sivu	2/1	1 670 €
	1/1	930 €
	1/2	490 €
	1/4	270 €
	1/8	150 €
Neliväriä		170 €

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Uusimaa Oy, Porvoo

Odotuksen aika

Elämme adventtiaikaa. Odotuksen aikaa. Silloin on hyvä katsoa takapeiliin ja todeta mitä mennyt vuosi on tuonut tullessaan työssä ja kotona. Mennyttä ei voi elää uudestaan. Meidän on syytä ottaa mukaan matkatavaraksi ne asiat, joista opimme uutta; elämyksiä, joita koimme; Jumalan johdatusta, jonka näimme ja tunsimme.

Menneenä syksynä järjestettiin Papiston päivät Jyväskylässä. Marraskuun 17. ja 18. päivinä järjestettyjen päivien teemana oli Papin matka. Päivillä käsiteltiin sisäistä ja ulkoista matkaa eri ohjelmien, pysäkkityöskentelyjen ja keskinäisen kanssakäymisen kautta. Jokaisella oli myös tilaisuus käydä Hiljaisuuden kappelissa Lähteen äärellä tankkaamassa tai asematorilla hakemassa esimerkiksi kirjaa tai cd-levyä. Mutta mistä asioista oikein puhuttiin ja mitä koettiin? Mitä jäi mieleen? Saamme artikkelien ja kuvien välityksellä tietoa mitä päivillä tapahtui. Pappisliiton kotisivuilta löytyvät puheet, esitykset, enemmän valokuvia jne.

Tässä numerossa suuntaamme katseemme myös tulevaisuuteen. Kirkko täyttää ensi vuonna 850 vuotta. Juhlallisuuksia järjestetään eri puolilla maata mm. seurakunnissa.

Juhlavuoden kunniaksi julkaisemme pari artikkelia, jotka käsittelevät kirkkoa. Turistipappi aurinkorannalta pohdiskelee, miten kansankirkko toimii ulkosuomalaisten parissa. Lisäksi hiippakuntasihteeri Kuopiosta miettii kansankirkon tulevaisuutta.

Elämme siis odotuksen aikaa. Hyvää adventtiaikaa kaikille lukijoille!

Stina Lindgård
päätoimittaja

Aki on nyt täyttä totta!

Marraskuun 18. päivä vuonna 2004 on merkittävä virstanpylväs kirkon akavalaisessa ammattiyhdistysliikkeessä. Tuolloin Suomen Kanttori-urkuriiliiton ylimääräinen liittokokous ja Suomen kirkon pappisliiton valtuusto tekivät lopullisen päätöksen uuden AKIn perustamisesta. Se on merkkipaalu tiellä, joka on alkanut 1990-luvulla ja jatkuu toivon mukaan pitkään tällä vuosikymmenellä. Se on ollut jatkuvasti vahvistuvan yhteistyön tie. Tiellä ovat olleet mukana paitsi akavalaiset ammattijärjestöt, myös toiset kirkon pääsopijajärjestöt eli SVTL ja Kirkon alan unioni.

Edunvalvonnassa toimii tietty vahvuuden ja suuruuden periaate. Mitä isompi ryhmä on, sen suurempi on sen painoarvo. Mitä tärkeämpi on ryhmä, sen suurempi on sen painoarvo. Mitä kiinteämpi ja selkeäsanaisempi ryhmä on, sen suuremmaksi sen painoarvo kasvaa.

Jo keväällä papit valitsivat valtuustossaan ja kanttorit kesällä liittokokouksessaan kiinteän liitton välisen yhteistyön. Perusliitot jäivät hoitamaan ammatillisia ja ammattikuntien identiteettiin liittyviä tehtäviä. AKille annetaan tehtäväksi edunvalvonnan, jäsenneuvonnan ja muiden yhteisten asioiden hoitaminen. Yhteisten tehtävien hoitamiseksi liitot saavat yhteisen toimiston, taloudenpidon, hallinnon ja henkilökunnan. Samalla liitot saavat yhtei-

sen, kauemmas kantavan äänen. Olen vakuuttunut tällaisen valinnan viisaudesta.

Diakoniatyöntekijät päättivät jättäytyä uuden AKIn ulkopuolelle. Pahoitelen heidän toisenlaista valintaansa. Vaikka en valintaa ymmärräkään, kunniotan toki sitä. Keväällä ilmestyneessä Cruxissa puheenjohtaja Leena Vanne perusteli liittonsa toisenlaista kantaa näin: "DTL:n tehtävänä on kuitenkin ajatella ensisijaisesti omien jäsentensä etua. Ammattiliitto on olemassa ennen kaikkea siksi, että ammattikunta pääsee itse vaikuttamaan palvelussuhteen ehtoihin, omaan työhön ja ammattiin liittyviin asioihin, mikä mahdollisuus diakoniatyöntekijöillä nähdäksemme AKIn myötä heikkenisi. Organisoitu AKI ei tässä vaiheessa näyttäydy meille riittävän houkuttelevana suhteessa ongelmakohtiin."

Kaikki kirkon akavalaiset ammattijärjestöt ovat edunvalvonnan kentässä kovin pieniä. Liittoutumalla JUKOssa (se on akavalainen kirkon pääsopija) ne voivat paremmin saada ääntään kuuluviin. Kanttorien ja pappien AKI osaltaan auttaa edunvalvonnassa tarvittavan yksimielisyyden ja voiman saavuttamisessa. Yksin jääminen tai jättäytyminen ei, minun mielestäni, juuri koskaan edistä omien tai yhteisten asioiden ajamista.

Yhteistyöhön ryhtyminen merkitsee aina "itseinäisyydestä" tinkimistä. Mitä kiinteämpää yhteistyötä tehdään, sen vähemmän on tilaa eri suuntiin vetämiselle. Toiset on otettava huomioon. On tehtävä kompromisseja. Tämä on yhteistyöstä ja sen kautta saavutettavista tuloksista maksettava hinta. Joskus on joustettava muiden hyväksi, toisella kertaa taas toiset joustavat minun hyväkseni.

Toisten huomioiminen ei kuitenkaan tarkoita itsensä ja identiteettinsä kieltämistä. Yhteistyöhön pystyäkseen on tiedettävä kuka itse on. Omasta identiteetistä on aina huolehdittava ja se pidettävä mielessä, muuten kyky hedelmälliseen yhteistyöhön menetetään.

Kun minut on valittu uuden AKIn ensimmäiseksi puheenjohtajaksi, minulla on ilo ja täysi syy toivoa kanttoreille ja papeille vahvaa ja tuloksellista yhteistyötä. Uskon, että tulevien vuosien työssä jatkuu se avoin, rehellinen, toinen toistaan ymmärtävä ja tukeva ilmapiiri, joka oli ominaista uuden AKIn perustamisneuvotteluissa.

*Juha Kauppinen
Pappisliiton puheenjohtaja*

Diakonia- työntekijöiden Liiton hallituksen jäsenet vuonna 2005

Tummennetulla valtuuskunnan
26.11.2004 valitsemat uudet/
uudelleen valitut jäsenet.

Varsinaiset jäsenet ja heidän toimikautensa

Leskelä, Leena, Muhos,
2005 – 2007

Korkeaniemi, Johanna, Ilmajoki,
2003 – 2005

Lemberg, Irina, Borgå,
2004 – 2006

Martikainen, Kari, Lapinjärvi,
2003 – 2005

Rantamaa, Lea, Pori,
2004 – 2006

Valkeapää, Kirsi, Helsinki,
2005 - 2007

Henkilökohtaiset varajäsenet ja heidän toimikautensa

Sassali, Arja, Raahe,
2005 – 2007

Laitanen, Eija, Siilinjärvi,
2003 – 2005

Kallionsivu, Eija, Vasa,
2004 – 2006

Riitakorpi, Carita, Järvenpää,
2003 – 2005

Kärkkäinen, Päivi, Muurame,
2004 – 2006

Aroheikki, Sari, Helsinki,
2005 – 2007

Diakonia-työntekijöiden Liitto järjestää
alaosastojen toimihenkilöille
koulutuspäivän
ma 18.4.2005

aiheena

Kohti toimivaa työyhteisöä

Paikkana on Akavatalon Ikkuna- ja kaarikabinetti,
Rautatieläisenkatu 6, Itä-Pasila, Helsinki

Ohjelma

9.30 Aamukahvi

10.00 Avaus
Puheenjohtaja Leena Vanne

10.15 Mitä neuvotteluissa saatiin?
JUKOn neuvottelija Esko Jossas
Alaosastojen rooli sopimuksen soveltamisessa
toiminnanjohtaja Riitta Hiedanpää

12.00 Lounas

13.00 Huono kohtelu työyhteisössä – miten ehkäistä ja käsitellä,
työsuojeluinsinööri Tuula Muinonen, Uudenmaan
työsuojelupiiri

15.30 Lähtökahvit

Kukin alaosasto voi lähettää kaksi osallistujaa tilaisuuteen.
Ilmoittautuminen Pirjo Heikkiselle ma 4.4. mennessä
pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi tai 09-1502 487.

Tervetuloa!

Kirkkoherrat siirtyvät euromääräiseen palkkaukseen

Kirpas-ratkaisun yhteydessä so-
vittiin, että kirkossa pyritään vä-
hitellen siirtymään euromääräi-
siin palkkoihin, jolloin on hel-
pompia ottaa käyttöön kokonaan
uusi, työn vaativuuteen nojaa-
va palkkausjärjestelmä. Tämän
sopimuksen mukaisesti asia on
toteutettu kirkkoherrojen ja E-
palkkataulukon osalta.

Ensi vuoden alusta kirkkoher-
ran palkka on tietty euromäärä,
joka on sovittu jokaiseen seu-

rakuntaan ja jokaiselle virassa
olevalle kirkkoherralle erikseen.
Jatkossa tulevat tarkistukset lisä-
tään prosenttimääräisenä koro-
tuksena nyt sovittuun palkkaan.

Kirkkoherra-palkkojen eräät
lisät (suurimpana yksipappisuus-
lisä) on liitetty peruspalkkaan.
Tällä on merkitystä mahdollises-
sa seurakuntien liitostilanteessa
sekä papin virkojen määrää har-

kittaessa. Määrävuosilisä säilyy
ennallaan.

Kirkkoherrojen palkkausjär-
jestelmä säilyy edelleen keski-
tettynä. Kaikki tarkistukset so-
vitaan Kirkon sopimusvaltuus-
kunnan ja ao. ammattijärjestön
kesken.

Loppusyksyn neuvotteluissa
sovitaan siitä, millä aikataululla
muut kirkon työntekijät mahdol-
lisesti siirtyvät vastaavanlaiseen
järjestelmään.

Mielikuvia ja odotuksia

Diakoniaopiskelijoiden valtakunnallinen neuvottelupäivä

Ma 31.1.2005 klo 9.30 - 15.00
Kirkkohallituksen juhlasali,
Satamakatu 11 A, 7. krs., Helsinki

Ohjelma

9.30 Aamukahvi

10.00 Avaus

Diakoniatyöntekijöiden Liiton puheenjohtaja Leena Vanne

10.15 Mitä odotan kirkolta – mitä kirkko odottaa minulta

Opiskelija Veera Wallenius, DIAK / Järvenpään yksikkö

Diakoni Maria Heinonen, Espoo

Diakonissa Mirva Kuikka, Oulu

Kirkkoherra Markku Rautiainen, Helsinki

12.00 Lounastauko

(Kukin kustantaa lounaan itse, lounaan hinta kirkkohallituksen ruokalassa 6,80 euroa.)

13.00 Mielikuvat näkyviksi

Tarinateatteri Mielikuva

15.00 Päivän päätös

Ilmoittautuminen 21.1.2005 mennessä pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi
tai puh.09-1502 487.

Järjestäjinä Diakoniatyöntekijöiden Liitto sekä
Kirkkohallituksen diakonia ja yhteiskuntatyö.

TERVETULOA!

Kuntoremontti – aikaa itselle

A-lomien Kuntoremontti-lomat talvelle ja keväälle 2005 ovat nyt haettavina. Tarjolla on myös monia teemakuntoremontteja sekä lomia 50+ ja 55+ ryhmille.

A-lomat ry
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki
puh. 020 111 2770
(arkisin 9–12)
faksi (09) 145 706
toimisto@a-lomat.fi

Lisää tietoa lomista ja hakuohjeet www.a-lomat.fi

Kunto- ja virkistys- loma varttuneille

Akava-järjestöjen Lomayhdistys A-lomat tarjoaa yhdessä Perhelomien kanssa akavalaisille ikäihmisille rentouttavan kunto- ja virkistysloman.

Loma antaa tietoa ja käytännön vinkkejä terveydestä, ruokailutottumuksista ja painonhallinnasta. Ohjelmaan kuuluu monipuolista liikuntaa paikallista kulttuuritarjontaa unohtamatta.

Ikäihmisten kunto- ja virkistyslomia järjestetään Polvijärvellä, Lomakeskus Huhmarissa.

24. – 29.1. 05. Haku aika päättyy 13.12. 04.

14. – 19.11.05. Haku aika päättyy 30.9.05.

Osallistuja maksaa lomas-
taan matkakustannusten lisäksi 92,50 euron omavastuusuuden.

Ota yhteyttä ja kysy lisää

020 1112 770 klo 9-12

faksi (09) 145 706

toimisto@a-lomat.fi

www.a-lomat.fi

A-lomat ry,

Ratamestarinkatu 11,

00520 Helsinki

Haaavoittunut enkeli
Kuka kantaa kantajaa?
Naisteologit Tampereella
7. - 8.4.2005

Naisteologien neuvottelupäivät Tampereella 7. - 8.4.2005

Torstai 7.4.

Tampereen tuomiokirkko

10.00 Haaavoittunut enkeli. Tutustuminen
tuomiokirkkoon

11.00 Keittolounas kirkon alasalissa

12.00 Messu

Kirkkokahvit

Aamulehden audiotorio, "Siperia"

14.00 Enkelit ja kantajat. Päivien avaus
Perinteen kantajat, nuoret ja vanhat,
äänekäs ja hiljainen tieto
Päiväkahvi

16.15 Akanvirtaan kantajat. Miten naisina ja
miehinä tästä eteenpäin?

Telakka

18.30 Teatteriesitys

20.00 Illallinen

Päivien osallistumismaksu: 80 euroa jäsenet,
20 euroa opiskelijat, 95 euroa muut. Osallistu-
mismaksu kattaa päivien ohjelman ja ruokailut.
Maksu suoritetaan ilmoittautumisen jälkeen lä-
hetettävällä pankkisiirrolla.

Ilmoittautumiset 15.3.2005 mennessä:
kirkkoherra Soili Juntumaa, 050 552 5529,
soili.juntumaa@evl.fi

Perjantai 8.4.

Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26

9.00 Yhdistyksen vuosikokous

10.00 Naisten huoneet

- Paimensauvan kantajat. Nainen ja johtajuus.
- Kantajat ja kaatajat. Työyhteisö ja minä.
- Kauppakassin kantajat. Perhe ja työ.

12.00 Lounas

Pöytäpuhe: Empatian siivet ja juuret –
auttajaa kantavat voimat

14.00 Päivien päätös

Mukana mm.

piispa Juha Pihkala,
johtamisen professori Arja Ropo,
lastenpsykiatri Tuula Tamminen.

Majoitus: Hotelli Cumulus Pinja, Satakunnanka-
tu 10, Tampere. Hinta: 87 e/ henkilö/ 1-hengen
huone, 67 e/ henkilö/ 2-hengen huone (hintaa sis.
aamiaisen sekä asiakassauan).

Naisteologeille varattu 20 yhden ja 20 kahden
hengen huonetta.

Varaukset suoraan hotelliin 1.3.2005 mennessä:
pinja.cumulus@restel.fi tai 03-2415 111,
fax 03-2415 555.

Jäsenmaksut 2005

DTL:n valtuuskunta päätti nostaa prosenttipohjaista jäsenmaksua 0,1 %.
Uusi jäsenmaksu on 1,3 %. Muihin jäsenmaksuihin ei tehty muutoksia.

Työttömyyskassan jäsenyys

Työ- tai virkasuhteessa olevat

- työssä oleva: 1,3 % varsinaisesta palkasta
- sairauslomalla: 1,3 % varsinaisesta palkasta palkanmaksuajalta
- opinto-, virka- ja vuorotteluvapaalla: 3,40 euroa/kk
- äitiysvapaalla: 1,3 % varsinaisesta palkasta
- vanhempainvapaalla ja hoitovapaalla: 3,40 euroa/kk
- isyysvapaalla: ei maksua

Työelämän ulkopuolella

- työtön (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk
- ei työmarkkinoiden käytössä (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk
- alan opiskelija: ei maksua liittoon; halutessa voi liittyä Erityiskoulutettujen työttömyyskassaan, jolloin jäsenmaksu 45 euroa/v maksetaan suoraan työttömyyskassaan (Vakuutusvalvontaviraston vahvistama jäsenmaksu ensi vuodelle)
- perhevapaat (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk
- muu kuin alan opiskelija (voimassa oleva kassan jäsenyys): 3,40 euroa/kk

Ei työttömyyskassan jäsenyyttä:

- eläkeläinen: 25,30 euroa/kalenterivuosi
- kaksoisjärjestäytynyt: 25,30 euroa/kalenterivuosi
- alan opiskelija: ei maksua
- perhevapaat: ei maksua
- työtön liittoon liittyessä: ei maksua
- kunniajäsen: ei maksua
- muu kuin alan opiskelija: 3,40 euroa/kk

Pidäthän liiton toimiston ajan tasalla jäsentietojesi muuttuessa, jotta meillä on ajantasainen jäsenrekisteri!

Toimistojen joulutauko

Diakonia-työntekijöiden Liiton toimisto
on suljettu 27. - 28.12.2004.

Vuoden diakoniatyöntekijää etsitään

On aika lähteä etsimään Aino Kulpakolle seuraajaa. Vuoden diakoniatyöntekijä valitaan kahden vuoden välein. Seuraava Vuoden diakoniatyöntekijä julistetaan diakoniatyöntekijöiden päivillä Helsingissä 12.9.2005.

Kriteereiksi valittavalle on päätetty seuraavat:

Diakoniatyöntekijä

- jonka valinta nostaa esille ajankohtaisen teeman paikallisesti tai valtakunnallisesti
- joka on kehittänyt itseään, ammatitaitoaan ja diakoniatyötä
- joka voi olla joko rohkea ja ennakkoluuloton uudistaja tai "arjen ahertaja"
- joka on ottanut vastuuta yhteisistä asioista
- joka on Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsen

Ehdotuksia henkilöistä voi lähettää liiton hallitukselle kirjallisesti perusteluineen joko alaosastojen kautta tai liiton hallituksen jäsenten kautta 30.4.2005 mennessä.

Aino Kulpakko on Vuoden diakoniatyöntekijä. Nyt etsitään hänelle seuraajaa.

Kesä mökkivaraus 2005

Diakoniatyöntekijöiden Liiton kesä mökki Maaningalla on jälleen ensi kesänä liiton jäsenten ja heidän läheistensä käytössä kesä - elokuun ajan.

Mökkivarouksia otetaan vastaan tammikuun alusta alkaen liiton toimistossa puh. 09-1502 487/ Pirjo Heikkinen. Etusija annetaan edelleen ensikertalaisille varausjärjestyksessä. Muut voivat jättää varaustoiveensa odottamaan ensikertalaisilta vapaitsi jääviä viikkoja. Kannattaa ilmoittaa kaikki sopivat viikot. Ensisijaisesti mökkivarouksia otetaan kokonaisille viikoille. Viikonlopuille tai yksittäisille vuorokausille varauksia otetaan vain, jos mökki olisi muuten tyhjillään.

Aiempien kokemusten mukaan kesäkuun alussa

ja elokuun loppupuolella on ollut paremmin tilaa. Niiden, joilla on mahdollisuus (esim. eläkeläiset), kannattaa varata näitä viikkoja. Heinäkuun viikoille on yleensä runsaasti kysyntää, joten kaikki halukkaat eivät silloin valitettavasti pääse lomalemaan mökille.

Kirjallinen varausvahvistus lähetetään lomaviikon saaneille huhtikuun puoliväliin mennessä.

Mahdollisia peruutuspaikkoja kannattaa tiedustella pitkin kevättä ja kesää.

Lisätietoja Maaningan Pihakytö-kesämökistä löytyy liiton kotisivuilta, www.dtl.fi (Jäsenten omat sivut, Salaisten sivujen lopusta).

He saavat levätä

Pohjan suomalaisen seurakunnan eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti **Tuure Liski** s. 8.12.1912, k. 6.10.2004.

Kangasniemen seurakunnan eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti **Matti Tukia** s. 11.10.1906, k. 14.10.2004.

Jyväskylän maaseurakunnan eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti **Armas Vuoristo** s. 4.8.1929, k. 29.10.2004.

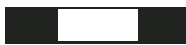

Pappisliiton tieteellinen apuraha myönnettiin Ann-Maarit Joenperälle ja käytännöllinen apuraha Reijo Liimataiselle. Apurahat luovutettiin Papiston päivien yhteydessä.

Liiton opinto- ja avustusrahaston apurahat Joenperälle ja Liimataiselle

Liiton opinto- ja avustusrahasto jakoi toista kertaa kaksi 5.000 euron apurahaa. Apurahaa haki 31 jäsentä.

Tieteellisen apurahan hallitus päätti myöntää Tuusulan seurakunnan seurakuntapastori Ann-Maarit Joenperälle. Hänen aiheenaan on Uudistetun messun uskonnonpsykologisista funktioista Tuusulan seurakunnassa.

Käytännöllinen apuraha myönnettiin Hakunilan seurakunnan vt. kirkkoherra

Reijo Liimataiselle. Hänen aiheenaan on Seurakunnan työntekijän osaamiskartan laatiminen.

Apurahat jaettiin Papiston päivien yhteydessä järjestetyssä iltajuhlissa 17.11. Jyväskylän Paviljongissa.

Ajankohtaista verkossa

Vieraile liittojen kotisivuilla

PAPPISLIITTO
www.pappisliitto.fi
 Papiston päivien kooste
 Maaseututyöryhmän raportti
 SURA-työryhmän raportti

Uusi AKI aloittaa vuodenvaihteessa

Vuonna 2001 perustettu Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI tulee kehityksensä uuteen vaiheeseen. Tähän asti muodollisena sateenvarjona toiminut kattojärjestö ottaa osan pappien ja kanttorien yhteisistä tehtävistä samalla kun ammatilliset ja identiteettiin ja koulutukseen liittyvät tehtävät säilyvät perusliitoilla.

Kehitys lähti käyntiin vuonna 2003, jolloin DTL:n, SKUL:n ja SKPL:n johtajat alkoivat suunnitella AKI-organisaation tiivistämistä. Asiasta laadittiin yhteinen suunnitelma, joka oli liittopäättäjien käsittelyssä viime keväänä. Suunnitelma hyväksyttiin kanttorien ja pappien keskuudessa; sen sijaan DTL:n valtuuskunta hylkäsi sen.

Kesästä lähtien kanttorit ja papit ovat neuvotteleet kahden kesken ja päätyneet omaan suunnitelmaansa, joka poikkeaa vain vähän viimekeväisestä ratkaisusta. Tämä uudistettu AKI-neuvottelutulos hyväksyttiin molempien liittojen ylimmässä päät-

tävässä elimessä marraskuussa 2004.

Hyväksytyn ratkaisun mukaan liitot säilyvät itsenäisinä, oikeustoimikelpoisina järjestöinä ja ne määräävät jäsenen maksaman jäsenmaksun ja vastaavat ammatillisista tehtävistä joko yksinään tai yhteistyössä sen mukaan kuin sovitaan.

AKI hoitaa edunvalvonnan, vaikuttamistoinnin, tiedottamisen ja viestinnän. Ennen pitkää on tarkoitus järjestäytyä Akavan sisällä AKIn kautta.

Uudistuksella on tarkoitus ennen muuta tehostaa jäsenneuvontaa ja -palvelua sekä saada voimaa ja selkeyttä edunvalvontaan. Liittojen työntekijät siirtyvät AKIn palvelukseen ensi vuoden alusta lukien. AKIn jäsenmaksu on 1,0 %; tämän yli jäseniltä peritty osuus palautetaan perusliitolle sen itsenäisesti käytettäväksi.

Infopaketti asiasta lähetetään jäsenille alkuvuodesta.

Pappisliiton opintomatkat 2005

ASSISIIN, ITALIAAN: 11. - 18.4.2005

Teemat: Pyhiinvaeltaminen ja roomalais-katolinen kirkko

Ohjelma: Aloitamme matkamme olemalla Roomassa muutaman päivän ja tutustumalla roomalais-katoliseen kirkkoon. Sen jälkeen siirrymme Assisiin, missä asumme loppuajan. Ollessamme Assisissa vaellamme, tutustumme luostariin, perhdyimme Franciskukseen ja hänen ajatusmaailmaansa.

Matkanjohtajat: Hannele Repo ja Stina Lindgård

Hinta: n. 1.100 euroa

SAKSAAN: 12. - 19.9.2005

Teema: Lutherin jalanjäljillä

Matkanjohtajat: Juhani Forsberg ja Esko Jossas

Hinta: n. 1.000 euroa

PIETARIIN, VENÄJÄLLE: 18. - 21.8.2005

Teema: Taide ja uskonto

Matkanjohtajat: Aune Jääskinen ja Stina Lindgård

Matkojen tarkemmat tiedot tulevissa Crux-lehdissä. Ilmoittautumisia ottaa vastaan toimistos sihteeri Heli Meinolalle sähköpostitse osoitteella heli.meinola@pappisliitto.fi tai puhelimitse numeroon (09) 1502 653.

Hei, sinä lapsi- ja /tai perhetyössä oleva teologi!

NEUVOTTELUPÄIVÄT

Tervetuloa mukaan lapsityön teologien neuvottelupäiville 3. - 4.2.2005 Seurakuntaopistolle Järvenpäähän. Neuvottelupäivien aiheena on lasten suojeleu otsikolla "Minäkö lastensuojelija?" Aihetta käsitellään monipuolisesti. Pohdimme myös lapsityön teologin roolia työyhteisössä ja lapsityön tiimissä. Myös käytännön kokemuksia kuullaan.

Ensimmäisen päivän iltana on Kirkon lapsityön teologit ry:n (KLT) vuosikokous, jonka jälkeen on kaikille avoin illanvietto. On kerrankin aikaa rauhassa jutella kollegoiden kanssa, jakaa omia kokemuksia ja ajatuksia toisten, samaa työtä tekevien kanssa. Neuvottelupäiviltä saat eväitä itsellesi ja työhön.

Ilmoittautuminen 10.1. mennessä: kurssit@srk-opisto.fi tai 09-271 9627.

VIRKISTYSRETKI

Kirkon lapsityön teologit ry järjestää jäsenilleen virkistysretken Imatran kylpylään 13. - 14.4.2005. Yhteinen ohjelma alkaa 13.4. klo 14.00 ohjattuna, sielunhoidollisella työskentelyllä. Sen jälkeen on yhteistä ja vapaata oleskelua kylpylän rauhassa. Seuraavana päivänä yhteistä aikaa on puoleen päivään asti.

Ilmoittautuminen KLT:n hallituksen sihteerille Raija Ojellille: raija.ojell@evl.fi tai 040-7433 253 ja tämän jälkeen maksamalla 25 euroa yhdistyksen tilille 7.3. mennessä. Mukaan mahtuu 20 jäsentä.

Tervetuloa virkistymään ja viihtymään yhdessä!

Pappisliiton valtuusto koolla Jyväskylässä 16. - 18.11.2004

HALLITUS

Hallituksen jäsenet vuosiksi 2005 – 2006

Hallituksen jäseniksi valittiin erovuoroisten tilalle:

Oulun hiippakunta: Salminen, Matti (uudelleen)

Borgå stift: Heikel-Nyberg, Monica

Lapuan hiippakunta: Wuolio, Seppo (uudelleen)

Espoon hiippakunta: Huttunen, Jukka

Vuosiksi 2004 - 2005 valitut hallituksen jäsenet ovat:

Turun arkkihiippakunta: Taatila, Matti

Tampereen hiippakunta: Östring, Lasse

Mikkelin hiippakunta: Silvonen, Leena

Kuopion hiippakunta: Häkkinen, Kati

Helsingin hiippakunta: Hiilamo, Kirsi

JÄSENMAKSUT

Vuoden 2005 jäsenmaksuiksi vahvistettiin:

- aktiivi-, maisteri- ja kandidaattijäsenet 1,1 % var-

sinaisesta palkasta

- ulkomailla työskentelevät 70 €/v tai 5,8 €/kk

- työelämän ulkopuolella olevat 70 €/v tai 5,8 €/kk

- kaksoisjäsenet 45 €/v

- eläkeläisjäsenet 40 €/v

- opiskelijat 0 €

VUODEN 2005 MATKA-APURAHA 350 €

Apurahaa voivat anomuksesta saada liiton varsinaiset jäsenet (myös kaksoisjäsenet) liiton järjestämille ulkomaan opintomatkaille (myös opiskelijat) tai muille ulkomaille suuntautuville opintomatkaille. Edellytyksenä on, että edellisestä apurahasta on kulunut kuusi täyttä kalenterivuotta (Vuosi 2005: 1998).

Vuoden Pappi 2004 on vankilapastori Vesa Mäkelä

Suomen kirkon pappisliiton hallitus on valinnut Vuoden Papiksi 2004 vankilapastori Vesa Mäkelän Laihialta. Valinta julkistettiin Papiston päivien iltatilaisuudessa keskiviikkona 17.11. Jyväskylän Paviljongissa.

Valitsemalla Vesa Mäkelän Vuoden Papiksi 2004, Pappisliitto on halunnut antaa tunnustusta Mäkelän monipuoliselle toiminnalle vankilapastorina sekä hänen aktiivisuudelleen rakentaa yhteistyöverkostoa seurakuntien työntekijöihin ja maallikoihin.

Hän on ollut luomassa kristillistä päihdekuntoutusosastoa Vaasan vankilaan (yhteistyössä vankilan muun henkilöstön, Vaasan kaupungin päihdetyön ja Sininauhaliiton kanssa), joka on huomioitu sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Mäkelä tekee yhteistyötä kokonaiskirkon kanssa vankilasielunhoidon ja kirkon kriminaalitoiminnan kehittämiseksi. Hän toimii kouluttajana ja kirkon työnohjaajana.

Mäkelän mottoja ovat mm. "Ihminen on aina auttamisen arvoinen." "Kirkko on vankilassa läsnä...ja Jumala kuulee täälläkin!"

Keijo Penttinen

Vuoden Pappi 2004 on vankilapastori Vesa Mäkelä Laihialta.

Ensi kesäkuussa valitaan uusi puheenjohtaja Suomen Kanttori-urkuriliitolle

Suomen Kanttori-urkuriliiton puheenjohtaja Marjukka Andersson on ilmoittanut, ettei hän ole käytettävissä liiton puheenjohtajaksi ensi vuoden jälkeen. Liittokokouksessa ensi vuoden kesäkuun alussa on siis valittava uusi puheenjohtaja liitolle vuodeksi 2006.

Lauttasaaren seurakunnan kanttori, musiikin maisteri, diplomiurkuri Marjukka Andersson on johtanut liittoa vuodesta 1997. Hän on ensimmäinen naispuolinen puheenjohtaja liiton historiassa. Kolme edellistä puheenjohtajaa ovat olleet Lasse Erkkilä 1989 - 1996, Oskari Rasilainen 1978 - 1988 ja Risto Koskinen 1974 - 1978. Ensi kesänä valitaan vuonna 1907 perustetun liiton kahdestoista puheenjohtaja.

Puheenjohtajan tehtäviin kuuluu hallituksen puheenjohtajuus sekä toimiminen liiton korkeimpana ja näkyvimpänä edustajana. Liiton hallitus kokoontuu lähes joka kuukausi, yleensä Helsingissä liiton toimistossa. Nykyisen puheenjohtajan edustuspaikoista mainittakoon

mm. JUKOn kirkon neuvottelukunnan jäsenyys, Akavan kirkollisten ammattiliittojen hallituksen jäsenyys sekä Valtakunnallisten kirkkomusiikkijuhlien puheenjohtajuus. Puheenjohtajalla on oma palsta Crux-lehdessä, ja hän kirjoittaa vuorollaan Crux-lehden pääkirjoituksen.

Sopivien puheenjohtajaehdokkaiden pohdinta kannattaa esim. alaosastoissa aloittaa hyvissä ajoin. Puheenjohtaja valitaan liiton nykyisten sääntöjen mukaan vuodeksi kerrallaan. Hänelle maksetaan matka- ja kulukorvaukset sekä kuukausipalkkio. Puheenjohtaja osallistuu myös ensi vuonna toimintansa aloittavan Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI ry:n hallintoon.

Lisätietoja puheenjohtajan tehtävistä ja valinnasta saa liiton toimistosta sekä nykyiseltä puheenjohtajalta.

Missä julkisen sanan valokeila tai kirkon kiitos ja tunnustus?

Lainaus Kirkon tuoreesta tilastopakettista viimeiseltä nelivuotiskaudelta : "Musiikkitalaisuuksien ja niihin osallistujien määrät kasvoivat kertomuskaudella. Musiikkitalaisuuksien määrä kasvoi kertomuskaudena 13 % ja osallistujamäärä 12 %. Vuonna 2003 seurakunnat järjestivät yhteensä 13 600 musiikkitalaisuutta, joihin **osallistui 1,9 miljoonaa kuulijaa.**"

Luulisi, että jossain päin olisi syytä ylpeyteen, kiitokseen ja yllä mainitun asian laajaan huomioon otamiseen, jossain muuallakin kuin kanttoreiden omassa keskuudessa! Kirkkomusiikot ovat tehneet hyvää ja innostunutta työtä yllä esitettyjen lukujen eteen. Kanttoreiden hyvä asiantuntemus ja osaaminen, mieletön työ määrä ja into esittää kirkkomusiikkia ovat olleet tilaisuuksien taustana. Myös kirkon ja seurakuntien suomat hyvät työskentelymahdollisuudet ja musiikkitoimintaan suunnatut rahat ovat mahdollistaneet musiikkitalaisuuksien järjestämisen – kiitos siitä heille, jotka päätöksiä ovat tehneet ymmärtäen musiikin merkityksen kirkon elämässä!

"Vuonna 2003 seurakunnissa kokoontui **lähes 2800 musiikkiryhmää**, mikä on yli 100 musiikkiryhmää (4,8 %) enemmän kuin vuonna 1999. Musiikkiryhmien jäsenten määrä kasvoi samassa ajassa 2000 jäsentä, eli 4,8 %. Vuonna 2003 seurakuntien musiikkiryhmät kokosivat yli **44 000 musiikin harrastajaa.**" – Siinäpä valtava seurakuntien vapaa-

ehtoistyöntekijöiden joukko!

Eniten musiikkiryhmiä vuonna 2003 toimi Helsingin hiippakunnassa, jossa järjestettiin lähes 3 000 musiikkitalaisuutta vuoden mittaan. Musiikkitoimintaan osallistuminen lisääntyi eniten kertomuskaudella Tampereen hiippakunnassa, jossa musiikkiryhmien lukumäärä kasvoi 21 % ja niiden jäsenmäärä 15 %.

Edelleenkin vakuuttavia lukuja siitä, että kanttorikunta ei ole lepäillyt laakereillaan, eivätkä myöskään musiikista kiinnostuneet seurakuntalaiset – hyvän musiikin rakastajat ja harrastajat – ole jääneet sohvalle löhöilemään myrskyisinä ja sateisina syysiltoina tai talvipakkasella. Lämmin kiitos jokaiselle heistä!

Mutta mistä johtuu hiljaisuus, lähes täydellinen vaikeneminen julkisessa sanassa tai kirkon omilla kanavilla tilanteessa, jossa niin monet muut seurakunnan toiminnat näyttävät – toivottavasti tilapäisesti – tilastojen valossa menestyvän aikaisempaa huonommin?

Tämän päivän luterilaisina mantroina tuntuu olevan kaksi lausahdusta: jumalanpalvelusuudistus meni puihin, ja toisena: kanttorit ovat kalkkeja. Miksi ovat tukkona "kevyen musiikin" sisäänmarsille, jolla kirkot saataisiin täyttymään alta aikayksikön (!)? Luterilaisina mantroina näiden olemukseen ilmeisesti kuuluu, että niitä kyllä toistellaan mieluummin, mutta se tärkeämpi, eli niiden mietiskely, tuntuu unohtuvan lähes tyystin. Kalpaten kävi myös kirkon nelivuotiskertomuksessa. Kun kirjan lopussa pohdiskellaan johtopäätöksiä esitetystä tilastoista, unohdetaan musiikki kokonaan! Eikö juuri tilastollisen nousun kohdalla olisi ollut tutkijalle herkkupala paneutua syihin ja johtopäätösten tekemiseen siitä, miksi näin huimaa nousua on tapahtunut aikana, jolloin kirkolla ei mene ihan hyvin! Olisi se meille kanttoreillekin mielenkiintoista ja tarpeellista tietoa.

On hyvä muistaa, että kirkoissamme on esitetty voittopuolisesti klassista musiikkia viime nelivuotiskauden aikana. On myös hyvä tiedostaa – ja tehdä siitä johtopäätöksiä, että musiikkitalaisuuksissa käy valtava joukko ihmisiä, joita ei muuten kirkolla näe.

Sanonnan mukaan joku asia voidaan "vaieta kuoliaaksi". En usko, että kirkon seuraavaan kymmenvuotisstrategiaan kuuluu vaieta kirkkomusiikista niin, että sen tekijät vähitellen väsyvät ja passivoituvat. Kiitos on kuitenkin kannustavaa ja tarpeellista silloin kun siihen on aihetta. Hyvä kanttorit! Olette tehneet upeaa työtä!

marjukka.andersson@kolumbus.fi

Capellan uusi 5 -versio suomennettu!

Erinomainen nuottiohjelma paranee. Capella-ohjelmia on ollut käytössä jo yli 10 vuotta. Tänä aikana se on kehittynyt enemmän kuin mikään muu musiikkiohjelma. Joka kohdassa voit havaita huolellisesti harkitut yksityiskohdat ja hämmästyttävän oivaltavat ratkaisut. Nykyään maailmassa on jo yli 200.000 rekisteröitynyttä capellan käyttäjää.

Ei ole siis ihme, että capella on nykyään nuottinnuksen varsinainen perustuote ja maailman suosituin nuottinnusohjelma. Internetissä olevat monet tuhannet ilmaiset partituurit, kirjoitusmuodot, grafiikkakokoelmat ja monet muut seikat puhuvat puolestaan.

Uutuutena ohjelmaan on lisätty partituuriavustaja, joka helpottaa uusien sävellysten aloittamista. Kaikki on valmiina sävellajin ja tahtilajin valinnasta nuottien ja tekstin sijoitteluun ja viivaston yläpuolella olevien merkkien sekä sivunumeroitten toiveittesi mukaiseen asetteluun. Lisäksi ohjelmassa hyödynnetään XML-kieltä. Nuotteja voi siirtää XML-tiedostoina ohjelmasta toiseen. Myös nuottien siirtämistä kuvana on parannettu.

Uutena ominaisuutena on myös skriptikielen

käyttö. Tämän avulla on helpotettu ja nopeutettu monia toimintoja. Mukana tulee useita valmiita skriptejä, kuten esim. automaattinen sointumerkintä, stemmojen jako tai tahtinumerointi halutulla jaolla.

Capella 2004:n kanssa myös skannausohjelma capella-scan on saanut uuden version 6. Siinä on edelleen parannettu tekstintunnistusta.

Nyt voit tuoda partituurin ohjelmaan myös PDF-tiedostoja. Tunnistetut nuotit voi tallentaa samalla kertaa sekä capella- että MIDI-tiedostoina. Myös ohjelman käyttöä on helpotettu entisestään.

Alan ammattilehdet ovat yksimielisiä: skannauksen laatu ja korjaamisen nopeus tekevät capella-scanista ylivoimaisen.

Hinnat: capella nuottinnusohjelma 159,00 €, capella-scan skannausohjelma 159,00 €, yhdessä ostettuna 269,00 €.

Valmistaja: capella-software GmbH,
www.capella.de

Suomalainen versio: mrone, www.mrone.fi,
info@mrone.fi, 06-723 1300

Jäsentietojen muutosilmoitus Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos ☐ Jäsenlajin muutos ☐ Eroilmoitus

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Jään eläkkeelle, säilytän jäsenyyteni (eläkeläiselle maksuton)

Henkilötunnus

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, opinto- tai hoitovapaalla ajalla: ____/____20____ – ____/____20____

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen

Muutos voimassa alkaen ____/____20____

Lähetä muutosilmoituslomake liiton toimistoon osoitteella (tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

Suomen Kanttori-urkuriliitto r.y.
Vastauslähetyt/sopimus 00520-666
00003 HELSINKI

Pappisliiton uusi opiskelijasihteeri Sanna Ylä-Jussila:

Haluan rakentaa siltoja työelämään

KUKA OLET JA MISTÄ TULET?

Olen Sanna Ylä-Jussila, teologian opiskelija, aivan viittä vaille maisteri. Juureni ovat vahvasti Etelä-Karjalan mullassa: mie ja sie livahtavat huulilta vieläkin, vaikka olen jättänyt kotikonnut taakseni jo vuosia sitten. Ammatiltani alan vähitellen olla täysverinen järjestöjyrä.

Pappisliiton opiskelijasihteerinä hyörin työajastani 70 % ja ne jäljelle jäävät tunnit edistän kirkkojen ykseyden asiaa Suomen ekumeenisessa neuvostossa.

MILLAINEN OPISKELIJASIHTTEERI OLET?

Haluaisin olla opiskelijoille helposti lähestyttävä tyyppi, jolle voi rohkeasti soittaa ja meilata kysymyksiä, ehdotuksia ja ajatuksia.

Toivon, että opiskelijat kokisivat, että liittoon kuuluminen on hyvä juttu ja se kannattaa. Jos siltä ei juuri tällä hetkellä tunnu, olen valmis ottamaan vastaan toivomuksia siitä, millaista liiton opiskelijatyön tulisi olla. Minä ja opiskelijatoimikunta teemme työtä teitä opiskelijoita varten! Yhteystietoni löytyvät lehden takaa.

MITÄ HALUAT TYÖSSÄSI SAAVUTTA?

Haluan rakentaa eri yhteistyötahojen kanssa siltoja opiskelijaelämästä työelämään. Tähtään siihen, että työelämässä oltaisiin kiinnostuneita tulevaisuuden työntekijöistä.

Esimerkiksi kirkon tärkein käyntikortti ei ole kallis rekrytointikampanja, vaan hyvien kesätyö- ja harjoittelukokemusten tarjoaminen opiskelijoille.

MITÄ TEET SILLOIN, KUN ET ISTU TYÖPÖYTÄSI ÄÄRESSÄ?

Työhöni kuuluu myös reissaamista, ja mahdollisim-

Sanna Ylä-Jussila on Pappisliiton uusi opiskelijasihteeri.

man usein pyrin jalkautumaan työpöytäni äärestä erilaisiin tilaisuuksiin, jossa tarvitaan tietoa liiton työhön liittyvistä asioista.

Siviilissä olen elämäntapapartiolainen, leffa-friikki, lukutoukka ja sosiaalinen hörheltäjä, joka on helppo houkutella mukaan melkein mihin vaan, oli sitten kysymys afrotanssista tai maailmanparantamisesta. Tällä hetkellä nautin suunnattomasti kotisohvan syleilystä, sillä intensiivinen urakka gradun parissa päättyi onnellisesti professorin hyväksyvään lausuntoon. Hyvästi illat ja yöt tietokoneen sinisessä valossa kofeiinijuomia lipittäen! Tervetuloa elämä!

**Cruxin internetversio on osoitteessa
www.pappisliitto.fi**

LIITTOJEN UUDET JÄSENET

Pappisliitto

Varsinaiset jäsenet

Buchert, Maria, Espoon srky/Espoon tuomiokirkko
Granström, Anne, Helsingin srky/Mellunkylä
Haapakangas, Marjut, Jyväskylän maasrk
Jaakkola, Minna-Maarit, Lappeenrannan srky/Sammonlahti
Hyvättinen, Arto, Juuan srk
Kanerva, Eva, Espoon srky/Olari
Karjalainen, Pasi, Vuolijoen srk
Kinnunen, Lauri, Nivalan srk
Mäkinen, Aila, Helsingin srky
Paalanne, Helena, Oulun srky/Tuira
Pakarinen, Paula, Helsingin srky/Kannelmäki
Pennanen, Paavo, Puolangan srk
Pulkkinen-Watson, Päivi, Salo-Uskelan srk
Puustinen, Katariina, Kiteen srk
Riska, Magnus, Kylväjä
Saari, Juhana, Porin srky/Teljä
Syrjälä, Ilmari, Helsingin srky
Tikkanen-Lippl, Anne, Pieksämäen maasrk
Toivonen, Anu, Hamina-Vehkalahden srk

Maisterijäsenet

Hämäläinen, Heikki, Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli
Sahlstedt, Helena, kaksoisjäsen

Opiskelijajäsenet

Ahava, Topi, Helsingin yliopisto
Airas-Laitila, Auli, Joensuun yliopisto
Andrsson-Löf, Mia, Åbo Akademi
Haapamäki, Lena, Åbo Akademi
Hagel, Paula, Helsingin yliopisto
Hartikainen, Maritta, Helsingin yliopisto
Hasa-Katila, Susanna, Helsingin yliopisto
Heino, Harri, Helsingin yliopisto
Huikko, Janne, Helsingin yliopisto
Hylkiä, Pauliina, Joensuun yliopisto
Itkonen, Heini, Helsingin yliopisto
Jurvelin, Matti, Joensuun yliopisto
Jussila, Mira, Helsingin yliopisto
Järvinen, Minna, Helsingin yliopisto
Kankaanpää, Minna, Joensuun yliopisto
Karppinen, Elina, Helsingin yliopisto
Keränen, Kaija-Liisa, Joensuun yliopisto
Kivimäki, Juha, Joensuun yliopisto
Kiviniemi, Sirpa, Helsingin yliopisto
Koponen, Leila, Joensuun yliopisto
Kumpulainen, Aune, Joensuun yliopisto
Kuuloja, Laura, Joensuun yliopisto
Kälviäinen, Timo, Joensuun yliopisto
Latomäki, Ulla, Joensuun yliopisto

Lehtikangas, Anni, Helsingin yliopisto
Luukkala, Urpo, Joensuun yliopisto
Majava, Markus, Helsingin yliopisto
Mäkinen, Anni, Helsingin yliopisto
Niemi, Hanna, Åbo Akademi
Nieminen, Jaana, Åbo Akademi
Nikula, Karoliina, Helsingin yliopisto
Näse, Charlotta, Åbo Akademi
Palm, Pirjo, Helsingin yliopisto
Paukkala, Marja, Åbo Akademi
Pekkala, Risto, Joensuun yliopisto
Penttinen, Liisa, Joensuun yliopisto
Pentzin, Petra, Helsingin yliopisto
Peurakoski, Lassi, Helsingin yliopisto
Poutanen, Matti, Helsingin yliopisto
Roivas, Pia, Joensuun yliopisto
Ruoko, Elina, Helsingin yliopisto
Salvano, Vito, Helsingin yliopisto
Sandbacka, Maria, Åbo Akademi
Sarkkinen, Juha, Joensuun yliopisto
Sirén, Saara, Helsingin yliopisto
Sundstén, Anna, Åbo Akademi
Sutinen, Krista, Joensuun yliopisto
Taskinen, Jukka, Helsingin yliopisto
Turkulainen, Anne, Åbo Akademi
Törmänen, Tuomo, Helsingin yliopisto
Vainionpää, Reija, Helsingin yliopisto
Veikkola, Marketta, Joensuun yliopisto
Westerlund, Eija, Helsingin yliopisto
Wikström, Rasmus, Åbo Akademi
Ylilehto, Jani-Matti, Helsingin yliopisto

Diakoniatyöntekijöiden Liitto

Varsinaiset jäsenet

Gammelín, Marjaana, Pellon srk
Ilkka-Ahola, Sirpa, Vaasan suomalainen srk
Kaseva, Minna, Espoon srky/Tapiola
Martikainen, Eino, Salo-Uskelan srk
Muhonen, Miia, Kontiolahden srk
Noso, Marja, Mäntäsälän srk
Pelkonen, Mari-Leena, Pellon srk
Piilola, Jaana, kaksoisjäsen
Suikka, Elisa, Oulun srky/Oulujoen srk
Virtanen, Marjatta, Forssan srky

Opiskelijajäsenet

Autio, Karoliina, DIAK/Järvenpää
Ervasti-Seferi, Janette, DIAK/Oulu
Haggrén, Emmi, DIAK/Lahti
Holappa, Heidi, DIAK/Oulu
Hotma, Nina, DIAK/Järvenpää
Huovinen, Johanna, DIAK/Lahti

Häihälä, Johanna, DIAK/Järvenpää
 Jalonen, Sirkka, DIAK/Oulu
 Jantunen, Laura, DIAK/Helsinki
 Jokinen, Laura, DIAK/Helsinki
 Kaisto, Anna-Kaisa, DIAK/Oulu
 Kalenius, Päivi, DIAK/Kauniainen
 Katajainen, Ninna, DIAK/Helsinki
 Kattelus, Karoliina, DIAK/Lahti
 Koivuluoma, Tiina, DIAK/Lahti
 Kontteli, Liisa, DIAK/Oulu
 Kontu, Sanna, DIAK/Oulu
 Kuusinen, Anita, DIAK/Järvenpää
 Kylli, Sari, DIAK/Oulu
 Källi, Soile, DIAK/Lahti
 Laatikainen, Hanna, DIAK/Lahti
 Lahti, Terhi, DIAK/Helsinki
 Lehtiaho, Anniina, DIAK/Oulu
 Lehtinen, Pauliina, DIAK/Järvenpää
 Lehtinen, Riikka, DIAK/Lahti
 Leinonen, Tuija, DIAK/Järvenpää
 Lohikko, Jenni, DIAK/Järvenpää
 Lähtevänoja, Marianne, DIAK/Järvenpää
 Löfberg, Milja, DIAK/Lahti
 Majava, Tarja, DIAK/Oulu
 Mannela, Merja, DIAK/Oulu
 Mattila, Tiina, DIAK/Lahti
 Muikku, Sisko, DIAK/Oulu
 Nikkilä, Hanna, DIAK/Helsinki
 Ojantakanen, Paula, DIAK/Oulu
 Penttinen, Paula, DIAK/Järvenpää
 Poikonen, Satu, DIAK/Oulu
 Pulkkinen, Sonja, DIAK/Oulu
 Reima, Heidi, DIAK/Lahti
 Rinne, Virpi, DIAK/Pieksämäki

Rämö, Soila, DIAK/Järvenpää
 Serkelä, Kaisu, DIAK/Lahti
 Sinkkonen, Annemari, DIAK/Lahti
 Siukola, Tuuli, DIAK/Oulu
 Snellman, Luisa, YH Sydväst/Lärkkulla
 Takala, Elina, DIAK/Pieksämäki
 Tuhkanen, Outi, DIAK/Oulu
 Turunen, Elina, DIAK/Oulu
 Uuttu, Suvi, DIAK/Järvenpää
 Vähäsöyrinki, Hanna, DIAK/Lahti
 Väistö, Tiina, DIAK/Helsinki

Kanttori-urkuriliitto

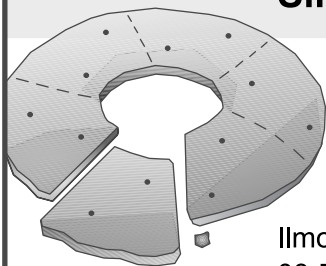
Varsinaiset jäsenet

Forsberg-Setälä, Anneli, Eurajoen srk
 Haunio, Anna-Liisa, Espoon srk
 Jauhiainen, Ossi, Varkauden srk
 Koivisto, Maria, Tampereen srk
 Viljakainen, Riikka, Lappeenrannan srk

Opiskelijajäsenet

Ala-Mikkula, Henna, Pirkanmaan amk
 Huju, Paula, SibA Helsinki
 Hurtig, Lauriina, SibA Helsinki
 Immonen, Anna, SibA Helsinki
 Kotilainen, Marjukka, Pirkanmaan amk
 Pyysalo, Jussi, Pirkanmaan amk
 Saarinen, Jukka, SibA Kuopio
 Takkinen, Essi, Oulun seudun amk
 Ylimäki, Tiina, SibA Kuopio

Eväitä esimiesviestintään -kurssi Siikaniemessä, Hollolassa 20.-21.4.2005

- Työyhteisön viestintä
- Esimies-alaiskeskustelut
- Kokouskäytännöt

Ilmoittautuminen ja lisätiedot Viestikaari Ky
 03-7511 747 viestikaari@phnet.fi

Useiden eri puoluiden kansanedustajat olivat ottaneet vastaan haasteen alipalkkaeuron pyörittämisestä.

AKAVAn alipalkatut vaativat palkkaansa suomalaisten keskitasolle

Alipalkkaeuro pyöri Kolmen sepän patsaalla

Hyväpalkkaisiksi mainituista akavalaisista yli 40 000 saa korkeasta koulutuksestaan ja vaativasta työstään huolimatta alemmaa palkkaa kuin suomalaiset keskimäärin. Akavalaisia alipalkkattujen liittoja haastoi työnantajia ja poliitikkoja kilpasille alipalkkaeuron pyörittämisessä.

MITEN ALIPALKKAEURO PYÖRI?

Diakoniatyöntekijöiden Liiton, Suomen Kanttori-urkuriliiton ja kymmenen muun akavalaisen järjestön jäseniä kisaili poliitikkojen kanssa alipalkkaeuron pyörittämisessä Kolmen sepän patsaalla Helsingissä tiistaina 23.11. Kutsusta huolimatta työnantajien edustajia ei saapunut paikalle. Toivotaan, että he olivat korjaamassa neuvottelupöydässä alipalkattujen ongelmaa.

Metrin korkuisista alipalkkaeuroista puuttui pala, joka kuvasti akavalaisen alipalkkattujen palkkas-

ta puuttuvaa osaa. Lumisessa ja tuulisessa säässä eri liittojen edustajat ja ohikulkijat kannustivat alipalkkattuja kilpailussa. Tasapeliksi julistetussa leikki-mielisessä kisassa näytti kyllä siltä, että poliitikkojen euro liikkui alipalkkattujen euroa paremmin.

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT JÄÄVÄT ALLE SUOMALAISTEN KESKIANSIOIDEN

Kirkon keskeisistä työntekijäryhmistä mm. diakoniatyöntekijät ja suuri osa kanttoreista jäävät palkkauksessaan jälkeen suomalaisten keskitasosta. Vuonna 2003 suomalaisten keskiansio oli 2 413 euroa/kk, kun se diakoniatyöntekijällä oli 1 895 euroa/kk, C-kanttorilla 1 744 euroa/kk ja B-kanttorilla 2 217 euroa/kk. Diakoniatyöntekijöiden Liiton puheenjohtaja Leena Vanne toteaa, että työn vaativuudesta, vastuusta ja koulutuksesta on maksettava nykyistä parempaa palkkaa. Akavalaisen

alipalkattujen palkkaongelma on ollut esillä kaksi vuosikymmentä. Tänä aikana palkkojen jälkeenjääneisyyttä ei kuitenkaan ole pystytty pienentämään. Päin vastoin ero muiden palkkatasoon on entisestään kasvanut.

Diakoniatyöntekijöiden Liitto on jo useamman vuoden tehnyt yhteistyötä muiden akavalaisten alipalkkaisten liittojen kanssa. Saman ongelman kanssa painiskelevat liitot ovat yhdistäneet voimavaransa toimimaan yhtenäisenä, suurena ryhmänä alipalkkaongelman ratkaisemiseksi. Liitot ovat tuoneet alipalkka-asiaa aktiivisesti esille keskusjärjestötasolla ja olleet yhteydessä myös kansanedustajiin ja poliittisiin päättäjiin. Lisäksi liitot kustansivat edellisen neuvottelukierroksen yhteydessä yhteisen julkaisun ”Ei enää lahjaksi”, jossa esiteltiin alipalkka-ongelmaa monen alan näkökulmasta.

PALKKAUS ON EPÄSUHTEESSA TYÖN VAATIVUUTEEN NÄHDEN

AKAVAn alipalkkaliitot kysivät jäsenten mielipiteitä palkkauksesta lokakuussa 2004. Kyselyyn

vastanneista 96 % oli sitä mieltä, että hänen palkkauksensa on epäsuhdassa tehtävän vaativuuteen nähden. Vastaaajista 75 % piti työmarkkinasopimusten painotuksia ja 91 % alan naisvaltaisuutta syinä palkkauksen huonoon tasoon. Valtaosan (89 %) mielestä alipalkkauksen ratkaisu on keskustason työmarkkinasopimisessa. 70 % näki mahdollisuuksia myös paikallisissa työpaikkakohtaisissa palkkamalleissa.

Korkeasti koulutettuja alipalkattuja ryhmiä edustavat liitot edellyttävät, että palkkaus nostetaan ensin vähintään väestön keskiansiotasolle. Liitot katsovat, että korjaus tulee tehdä mm. suuntaamalla julkisen sektorin palkkaohjelmien (KIRPAS, KUNPAS, VALPAS) kautta varoja työn vaativuuteen ja koulutukseen nähden alipalkatuille ryhmille.

Raija Pyykkö

Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsensihteeri

MARJA ISOMÄKI

Muutoksia kirkon eläkejärjestelmässä 1.1.2005 alkaen

Kirkon eläkejärjestelmä uudistuu vuoden 2005 alusta. Muutokset ovat vastaavanlaisia kuin yksityisten alojen eläkeuudistuksessa.

Muutokset koskevat vuoden 2005 alusta eläkkeen karttumista, eläkkeen perusteeksi otettavia ansioita sekä vanhuuseläkevaihtoehtoja. Muutos jatkuu vuonna 2006 siten, että silloin muuttuu työkyvyttömyyseläkkeiden laskentatapa ja työttömyyseläke poistuu vuonna 1950 ja sen jälkeen syntyneiltä. Muutokset eivät koske 31.12.2004 mennessä ansaittua eläketurvaa eivätkä jo maksussa olevia eläkkeitä.

VANHUUSELÄKKEELLE JOUSTAVASTI

Työssä voi jatkaa 68-vuotiaaksi saakka ja ansaita eläkettä paremmalla karttumalla 63 vuoden täyttämisen jälkeen. Vanhuuseläkkeelle voi jäädä 1.2.2005 alkaen oman harkintansa mukaan 63 ja 68 ikävuoden välillä. Vanhuuseläkkeelle voi siirtyä edelleen nykyisten säännösten mukaisessa 63 ja 65 ikävuoden välillä olevassa henkilökohtaisessa (porrastetussa) eläkeiässä tai valitussa ammatillisessa erityisessä eläkeiässä.

Jos vanhuuseläkkeelle jää ennen henkilökohtaista eläkeikänsä, on eläkkeen määrä pienempi. Tällöin peruseläkkeen määrä muunnetaan vastaamaan 63 vuoden ikää jakamalla vuoden 1994 loppuun karttunut peruseläkkeen määrä luvulla 1,106.

Tämä muunto tehdään sen vuoksi, että kirkon palveluksessa olevilla eläkettä on karttunut vuoden 1994 loppuun saakka korkeammalla prosentilla kuin yksityisellä puolella.

Muunnon vaikutus kokonaiseläkkeen määrään riippuu siitä, kuinka pitkä työura henkilöllä on kirkon palveluksessa vuoden 1994 loppuun mennessä eli kuinka paljon henkilöllä on tätä korkeammalla prosentilla karttunutta eläkettä.

ELÄKE KAIKISTA TYÖANSIOISTA

Palvelussuhteen kestolla ei ole enää merkitystä, vaan eläkettä karttuu vuodesta 2005 alkaen kaikista 18 ja 68 ikävuoden välillä ansaituista työansioista. Myös eläkkeellä ollessa tehdystä työstä karttuu eläkettä. Lisäksi eläkettä karttuu palkattomilta kausilta saatujen ansiosidonnaisten päivärahojen perusteena olevista ansioista. Tällaisia ansiosidonnaisia päivärahvoja ovat mm. äitiys-, isyys- ja vanhempainraha, sairauspäiväraha, työttömyyspäiväraha, vuorotteluvapaakorvaus.

Eläkettä karttuu myös alle 3-vuotiaan lapsenhoitoajalta sekä opiskeluaajalta, jos suorittaa korkeakoulu-, ammattikorkeakoulu tai ammatillisen perustutkinnon. Lapsenhoito- ja opiskeluaajalta karttuvan eläkkeen perusteena olevana ansiona on 523,61 € kuukaudessa (vuoden 2004 ind.).

Eläke lasketaan kunkin vuoden työansioista iän mukaisten karttumaprosenttien mukaan. Eläkettä karttuu 1,5 % vuodessa 18 ja 52 ikävuoden välillä, 1,9 % 53 ja 62 ikävuoden välillä ja 4,5 % 63 ikävuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta 68 vuoden täyttämiseen saakka.

Kun eläkettä karttuu 53 vuoden täyttämisestä lukien enemmän, rahoitetaan korkeampaa karttumaa nostamalla palkansaajan eläkevakuutusmaksua 19/15-osalla. Eläkemaksu on 1,27-kertainen verrattuna nuorempiin. Eläkkeellä oloaikana ansaituista työansioista karttuu eläkettä aina 1,5 % iästä riippumatta.

ELÄKKEEN ENIMMÄISMÄÄRÄ POISTUU

Vuoden 2005 alusta karttuvalla eläkkeellä ei ole enää ylärajaa, mutta vuoden 2004 loppuun karttuneilla eläkkeillä on enimmäismäärä. Vuoden 2004 loppuun karttuneet peruseläkkeet lasketaan ja yhteensovitetään erikseen nykyisten säännösten mukaan. Tällöin yhteensovitusrajan ylittävä osuus vähennetään kuten nykyisinkin. Tässä yhteydessä jokaiselle lasketaan vuoden 2004 loppuun karttunut vapaakirja, joka talletetaan odottamaan tulevaa eläketapahtumaa.

Vuodesta 2005 alkaen karttuneet eläkkeet lisätään kokonaisuudessaan aikanaan myönnettävään eläkkeeseen. Vapaakirjojen laskeminen on suuri työ, joka vie useamman vuoden. Tavoitteen-

na on, että tämä työ olisi tehty vuoden 2008 loppuun mennessä.

PALKKAKERROIN JA INDEKSI

Eläkettä laskettaessa kunkin vuoden työansiot tarkistetaan eläkkeen alkamisvuoden tasoon palkkakertoimella, jossa palkkojen painoarvo on 80 % ja hintojen 20 %. Maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan edelleen indeksillä, jossa palkkojen painoarvo on 20 % ja hintojen 80 %.

ELINAIKAKERROIN TASAA ELÄKEMENOJA

Vuodesta 2010 käyttöön otettavalla elinaikakertoimella varaudutaan eliniän kasvuun. Jokaiselle ikäluokalle lasketaan 62 vuoden täyttämisenä elinaikakerroin, jossa arvioidaan ikäluokan jäljellä oleva elin aika. Jos eliniän odote on korkea, elinaikakerroin pienentää eläkettä. Toisaalta eläkkeen määrää voi nostaa jatkamalla työelämässä pidempään.

LISÄELÄKEOSUUDEN SÄILYMINEN

Kirkon palveluksessa olleille on eläkettä karttunut vuoden 1994 loppuun paremmilla karttumilla kuin yksityisellä sektorilla. Tämän paremman karttuman mukaisen vanhuuseläkkeen säilyttää siinä tapauksessa, että jatkaa työskentelyä yhdenjaksoisesti henkilökohtaiseen eläkeikänsä saakka. Vuoden 2004 loppuun työskentelyn on jatkuttava yhdenjaksoisesti nykyäänösten mukaan.

Vuoden 2005 alusta palveluksen katsotaan jatkuvan yhdenjaksoisesti, jos henkilöllä on kirkon eläkelain alaisia ansioita vähintään 6000 euroa vuodessa. Jos ansiot ovat pienemmät ja palvelus jatkuu kuitenkin yhdenjaksoisesti, on yhdenjaksoisuus pystyttävä tarvittaessa näyttämään.

Lisätietoa eläkeuudistuksesta löytyy osoitteesta www.evl.fi/kiela.

Kirjoittaja on kirkkohallituksen eläketöimiston vt. lakimies.

Terho Hämeenkorpi osallistui Pappisliiton myöntämän apurahan turvin kansainväliselle ekumeeniselle kurssille Ylä-Baijerissa. Kuva Neuhaus-Josefstalin asemalta.

TERHO HÄMEENKORPI

Opintomatalla Josefstalissa

Josefstal on pieni kylä Ylä-Baijerissa Schliersee- ja Spitzingsee- järvien välissä (katsopa karttaa!) noin 800 metrin korkeudessa merenpinnasta. Kylässä on vuodesta 1961 lähtien toiminut ”Studienzentrum Josefstal”, joka alun perin perustettiin Baijerin maakirkon nuorisotyön tukikohdaksi, mutta joka sittemmin on laajentunut monipuoliseksi kansainväliseksi koulutuskeskukseksi.

Esimerkiksi vuoden 2004 tarjontaan kuului: Teologiaa, yhteiskunnallisia aineita, Raamattua, ekumeeniaa ja spiritualiteettia, pedagogiikkaa ja metodolo-

giaa, tietotekniikkaa ym. kursseja sekä eri pituisia ja -sisältöisiä jatkokoulutuspaketteja. Opiskelijoita/tutkijoita/kurssilaisia/stipendiaatteja on käytännöllisesti katsoen joka maasta; pääosin kuitenkin Euroopasta.

Baijerin maakirkon osuus on luonnollisesti huomattava. Kristillisen kirkon kansainvälinen luonne tulee vastaan heti kurssikeskukseen tultuaan; joka kurssilla on osanottajia eri maista ja kirkoista!

Osallistuin viime huhtikuussa Josefstalissa kansainväliseen ekumeeniseen kurssiin ”Licht der Welt, Salz der Erde – Kirche als Kontrastgesellschaft”. Olen paikallisseurakunnan pappi. Pappisliiton myöntämä matka-apuraha oli merkittävä tuki matkalleni.

Kymmenen päivän aikana 40 kurssilais- ➔

Ryhmätöissä Terho Hämeenkorpi oli samassa ryhmässä saksalaisten kanssa. - Kielitaitokin koheni!

ta pohtivat mm. mitä kirkolla on tarjolla vaihtoehtoisiksi tämän päivän ihmisille; miten kirkon jäsenet voivat selvemmin olla suolana ja valona kirkkoissaan/yhteiskunnissaan; miten suhtaudumme lauseeseen: "raha hallitsee maailmaa"; mikä on lopulta tehtävämme kristittyinä jne. Edustajia oli yli 20 Euroopan maasta ja kirkosta; kaikki suuret tunnustuskunnat olivat edustettuina.

Ohjelmaa oli laidasta toiseen: Jumalanpalveluksia niin anglikaanisen, ortodoksisen kuin protestanttisen käytännön mukaisesti, ekskursio Münchenin Lukaskirchen pakolaistyöhön, teologisia esitelmää, ryhmätöitä, omien kirkkojen ja maiden esittelyä (Europa Forum...) jne.

Baijerin maakirkon piispa osallistui kurssille yhden iltapäivän ajan, piti iltahartauden ja vastaanoton. Kävi iloisesti ilmi, että hän oli minulle jo vanha tuttu! Olin nimittäin Erlangenissa syksyllä 2001, kun kaupungissa pidettiin maakirkon kirkolliskokous samaisen piispan johdolla!

KURSSIKIELINÄ SAKSA JA ENGLANTI

Kurssimme virallisia kieliä olivat saksa ja englanti, tässä järjestyksessä. Virallisten kielten ohella kielten, kulttuurien ja kirkkojen sekalaisessa seurakunnassa tarjoutui luonnollisesti oivallisia tilaisuuksia solmia persoonallisia tuttavuuksia. Niinpä esimerkiksi Ruotsista oli peräti neljän hengen delegaatio, jossa oli sekä korkea- että matalakirkollisia, kirkkoherrasta opiskelijoihin.

Ryhmätöissä pääsin ryhmään, jonka kaikki muut jäsenet olivat saksalaisia; saksantaitoni päivitys tuli hoidettua mukavasti siinä sivussa kuntoon! Ilkka Mäkinen Nürnbergistä oli maanmieheni, jonka kanssa lauloimme "Europa-Forumilla" "Isontalon Antti ja Rannanjärvi..."! Unkarilaisten ja virolaisten kanssa sitä tuntee olevansa jo kuin luonnostaan sukulaisia vieraalla maalla!

Sunnuntaina 25.4. kurssimme osallistui ensin aamulla paikallisen kylän evankeliseen jumalanpalve-

Ekumeenisella kurssilla oli osanottajia monista eri maista ja kirkkoista.

luksen, oikeastaan toimittaan sen lähes kokonaan. Sen jälkeen syötiin tukeva "Bayerische Brotzeit" eli rinkeleitä, sian- ja naudanpaistia, makkarointia, tummaa leipää ja perunasalaattia sekä litran tuoppi olutta! Johan jaksoi lähteä iltapäivän ekskursioille vapaan valinnan ja itsemuodosteisten ryhmien mukaan. Osallistuin porukkaan, jossa lisäksi oli saksalainen evankelinen pappi Dresdenistä, saksalainen katolinen pappi Baijerista ja tsekkiläinen katolinen pappi.

Kävimme ensin katsomassa vanhaa ystävääni Frau Moellia, joka oli joutunut sairaalaan Traunsteinissa. Edelleen ajoimme Ruhpoldingiin, jossa joimme päiväkahvit historiallisessa talonpoikaishuoneistossa "Windbeutelgräfin" ja takaisin tulimme illansuussa Reit im Winkl'in kautta!

Kun vielä iltasella vietettiin kurssikeskuksen avarassa luento- ja ohjelmatilassa "Holzhausissa" runsasta grilli-iltaa, tuntui päivä olleen hyvinkin täyteinen!!!

Kotimaahan ja seurakuntatyöhön palattuani olen "fundeerannut", kuinka merkityksellistä onkaan, kun haluaa/voi osallistua johonkin kansainväliseen konferenssiin tai ylipäätään jatkokoulutukseen. Samoilla raiteilla ajamiseen, urautumiseen, tottuu nimittäin niin kovin nopeasti, että kynnys lähtemiseen nousee ikään kuin huomaamattaan. Kaikkea viisautta ei varmaankaan saa yhdellä kertaa päähänsä sullottua, mutta hyvä vähänkin! Minä olen vastaavanlaisilta kursseilta saanut paitsi aivan ihania uusia ystäviä, niin myös aitoja kielikylpyjä ja teologista lisätietouttaakin. Sitä paitsi seurakunnan kannalta on varmasti hyväksi, jos papin näköalat avartuvat edes vähäksi aikaa!!!

Mitä sitten isompiin seurakuntiin/seurakuntayhtymiin tulee, niin sama edellä sanottu pätee, vain muutettavat muuttaen! Sillä työmme on persoonamme kautta tapahtuvaa, olimmepa sitten metropolissa tai tuppukylässä!

Kirjoittaja on Karijoen pastor loci.

Kanttoriopiskelijat kirkolliskokouksessa:

Mitä kirkko odottaa tulevilta kanttoreilta - entä kanttoriopiskelijat kirkolta?

Suomen Kanttori-urkuriiliton opiskelijavalio-kunta vieraili marraskuun 9. päivänä kirkolliskokouksessa Turun kristillisellä opistolla. Vierailun tarkoituksena oli perehtyä kirkolliseen päätöksentekoon sekä kanttoreiden rooliin ja asemaan kirkon päättävissä elimissä.

Päätimme lähteä päätöksenteon syntysijoille asti katsomaan, miten kanttorin virkoja ja kirkkomusiikkia koskevat ratkaisut syntyvät. Millaisia töitä ja työehtoja kirkko muusikoilleen tarjoaa tulevaisuudessa? Osa-aikaiset virat, hankalat ja sääntelemättömät työajat sekä työn vaativuuteen nähden alhainen palkka ovat seikkoja, jotka eivät houkuttele, vaikka kirkkomusiikon kutsumus olisi voimakas. Korkealta taholta on äskettäin jopa väläytelty kirkkomusiikin hoitamista ”talkootöinä”.

Saimme kilpailla herätysajankohdasta ehtiäksemme junilla Turkuun ajoissa. Pisin matka taisi olla Kuopiosta, josta tällä kertaa mukana oli puheenjohtajamme **Sari Oksavuoren** varaedustaja **Hanna Penttinen**. Muut opiskelijat olivat **Anna Kosola** Pirkanmaan ammattikorkeakoulusta, **Leena Untamala** Turun konservatoriosta ja **Tomi Satomaa** Helsingin Sibelius-Akatemiasta. Myös Kanttori-urkuriiliton puheenjohtaja **Marjukka Andersson** sekä toiminnanjohtaja **Annamari Jokinen** liittyivät joukkoomme.

Ennen kello yhdeksän aamuhartautta Turun Sanomien toimittaja halusi tavata ja haastatella meitä. Seuraavan päivän lehdessä olikin komea kuva la varustettu juttu, joka käsitteli lähinnä tulevaisuudessa uhkaavaa kanttoripulaa.

REKRYTOINTIONGELMA OPISKELIJOIDEN MIELESSÄ

Suomen Kanttori-urkuriiliton opiskelijavalio-kunnan jäsenet toivovat, että kirkko ja seurakunnat paneutuvat rekrytointiongelmaan tosissaan, ja että kanttoreiden ja kanttoriksi opiskelevien asian-tuntemus hyödynnetään. Laadukkaasti hengellisen

musiikin tehtävä kirkkomme jumalanpalveluselä-mässä on keskeinen ja tunnustettu, eikä oman pe-rinteemme kannalta antaa heikentyä.

Opiskelijat haluavat olla mukana vastaamas-sa kirkon haasteisiin ja rakentamassa hyvään suo-malaiseen toimintatapaan - korkeastikoulutettujen asiantuntijoiden ja seurakuntalaisten vuorovaiku-tukseen - pohjautuvaa tulevaisuuden kirkkoa.

Kirkolliskokouksen täysistunnon puheenaihe vierailupäivänämme oli Kirkkomme nelivuotisker-tomus vuosilta 2000 - 2003. Aihe taisi olla mielen-kiintoinen myös kirkolliskokousedustajien mielestä, sillä puheenvuoroja riitti pitkälle yli lounastauon.

Ruokatauolla me kanttoriopiskelijat saimme ko-kouksen kanttoriedustajilta **Veli Ainalilta** ja **Mika Mäntyrannalta** selvitystä kirkolliskokouksen histo-riasta ja tavasta toimia nykypäivänä.

SKUL:n opiskelijavalio-kunnan jäsenien lisäksi myös muutamat kirkolliskokousedustajat huomasivat nelivuotiskertomuksessa yhden erittäin mielen-kiintoisen ja positiivisen seikan. Edelliseen katsauk-seen verrattuna kirkon musiikkitalaisuuksien mää-rä oli noussut 13 prosenttia ja niihin osallistuneiden määrä oli noussut 12 prosenttia. Meillä oli ilo ylpei-nä todeta, että kanttorit ovat tehneet erittäin hyvää työtä seurakunnissamme kautta maan!

Iltapäivällä tutustuimme opastetusti kristillisen opiston tiloihin ja saimme lisää tietoa kirkolliskoko-uksen toiminnasta ja historiasta, muun muassa vaa-litavasta ja valiokunnista. Päivämme kruunasi ope-tusministeriön kirkolliskokoukselle tarjoamat kah-vit, joille myös me saimme osallistua.

Kirjoittaja opiskelee kirkkomusiikkia Sibelius-Akate-miassa Helsingissä ja on Suomen Kanttori-urkuriiliton opiskelijavalio-kunnan jäsen.

Dagarna bjöd också på en paneldiskussion med rubriken Korståg - mission – dialog. I panelen satt från vänster Suad Mohammed, Tore Laugerud, Håkan Sandvik och Asta Sårs.

LUCAS SNELLMAN

Givande samtal över landsgränserna - Nordisk konferens stimulerade till religionsdialog

I slutet av september ordnades en nordisk religionsteologisk konferens på Lärkkulla. Konferensen bar temat *Kristen tro mitt i mångfalden* och bjöd på flertalet intressanta föreläsningar och diskussioner. Konferensen arrangerades av Nordiska kyrkliga studierådet (NKS) i samarbete med Stiftsgården Lärkkulla och Åbo Akademi.

DET NORDISKA
FÖRENAR

I öppningsanförandet *Mellan fundamentalism och*

relativism uttryckte NKS ordförande Robert Lemberg förhoppningen om att den religionsteologiska konferensen skulle få deltagarna att pejla relationen mellan den egna religionen och andra religioner. Konferensens målsättning var att mellan förskrämd fundamentalism och likgiltig relativism hitta framkomliga vägar mot en mångkulturell samverkan med en respektfull hållning till bekännare av andra religioner. Detta samtidigt som vi ser värdet och det unika i vår egen kristna tro.

GENERÖS
GUDSTOLKNING

TD Hans Ucko från Kyrkornas Världsråd inledde sin föreläsning om *Religionsteologi som förutsättning*

Under konferensen ordnades en workshop kring Menighetsbygging i flerreligiöst miljö med Bente Heiboe Modalsli från Norge samt en om Religiösa fester och riter med Lisa Trovik från Sensus Studieförbund. I den senare kunde deltagarna bekanta sig med föremål från olika religioner.

för religionsmöten med att fokusera på kommunikationen människor emellan. Frågeställningen vem den andre är leder oss ofta till frågan vem jag själv är och ger därmed en speciell dimension åt mötet mellan två personer. Ett möte som efteråt kan få oss att utbrista "Visst hade jag lärt mig mycket om islam men nu mötte jag muslimer". Denna erfarenhet ger en ny dimension för religionsdialogen.

Ucko framhöll att vi som kristna naturligtvis inte kan peka på någon annan väg än Kristus men att vi samtidigt inte heller kan begränsa Guds storhet och kärlek. Han hänvisade till Wilfred C. Smith och attityden till Guds möjligheter. Då vi exempelvis talar om den helige Ande talar vi ofta om en erfarenhet men verkar glömma att det vi nu ser, hör och möter av godhet och generositet också är andens frukter. Denna insikt manar oss till en generös inställning där vi måste kunna inse att flyktingen, främlingen, invandraren också har något att säga oss om Gud.

MED GUD PÅ SIN SIDA?

Peter Lodenius, redaktör för *Ny tid*, hade vidtalats att föreläsa om *Teologin bakom USA:s Mellanösternpolitik*. Lodenius har under en längre tid intresserat

sig för USA:s utrikespolitik och hur apokalyptiken satt sin prägel på den.

USA:s uppfattning om att ha Gud på sin sida och att uppfatta FN som Antikrist gör deras roll i Mellanöstern kuslig. Lodenius lyfte fram de messianska drag som präglar Bushs retorik och sätt att styra landet. Såsom utvald av Gud anser Bush sin uppgift vara att återupprätta Guds rike på jorden och eftersom maktkampen mellan USA - Sovjet inte längre existerar har USA hittat en ny motståndare i Irak. Ett land som förknippas med ondska och terrorism och som av den anledningen måste hållas borta från det förlovade landet.

FYRA FRÅGOR TILL KYRKAN

Docent **Svante Lundgrens** föreläsning om *Judendomen i kyrklig teologi* berörde kyrkans förhållande till judendomen, att det handlar om en relation till kyrkans ursprung och därmed en väg till större självkännedom.

Lundgren presenterade under föreläsningen fyra aktuella och viktiga frågor som kyrkan behöver ta ställning till. Den första gällde *inställningen till den hebreiska bibeln* och vilket värde den har i diskussionen mellan judar och kristna. Den an- ➔

dra frågan angick *uppgörelsen med kyrkans antisemitiska barlast*. Frågan är ännu angelägen eftersom det finns tendenser att hellre söka förmildrande omsändigheter än att fullt ut göra upp med det förgångna. Den tredje frågan berörde *kristendomens förhållande till judendomen vad gäller frälsningen*. Lundgren avslutade med frågan om *staten Israel*. En fråga som av många anses vara viktigare än de teologiska frågorna.

MUSLIMSK KVINNA I SVERIGE

Islam: religion och kultur var rubriken för islamolog **Suad Mohammeds** föreläsning. Mohammed berättade om hur hon reser runt i Sverige och föreläser om hur det är att vara muslimsk kvinna och leva i ett västerländskt land samt om de pågående religionsdiskussionerna mellan kristendom och islam. Mohammed ansåg det lättare att leva ut islam i Sverige bland svenskar än bland andra muslimer. Själv kommer hon till rätta genom att anpassa sin religion till den omgivande kulturen och tillämpa de delar av religionen som går att tillämpa i ett västerländskt samhälle. Det handlar om att acceptera skillnaderna och se likheterna!

SANNING I LIVET

Professor **Tage Kurtén** hade vidtalats att föreläsa kring temat *Vad innebär sanning i ett religiöst sammanhang?* I sin föreläsning framförde Kurtén idén om den relativa sanningen. Som fångna i vår egen begreppsvärld kommer vi aldrig att kunna nå det Kant benämner "Das Ding an sich". Mänskans ständiga strävan och olika försök resulterar i ett mångfald av religioner som ger sig ut för att förklara tinget i sig. En relativistisk syn på sanningsbegreppet medför en ödmjukhet gentemot andra religioner och en insikt om att ingen kan utge sig för att ha den absoluta sanningen.

Problemet i vår moderna värld är att vi ofta behandlar religiösa påståenden som kunskapsfrågor. Kurtén presenterade därför en alternativ modell benämnd *sanning i livet*. I den är gudstron inte ett försanthållande i kunskapsteoretisk mening utan bär snarare inslag av förtröstan och tillit. Den innebär ett sätt att leva som visar sig i våra handlingar och som förmedlas genom mänskligt liv och berättelser.

LYHÖRDA FÖR VARANDRA

Forskare **Peter Nynäs** föreläste om *Möten mellan religioner och kulturer - en utmaning för religionsteologin*. Religionsteologi handlar om den teologiska refleksionen över relationen till andra religioner och kul-

turer. Vad kan då erfarenheterna från olika kulturmöten lära oss om dynamiken i religionsmöten och vilka teologiska utmaningar kan vi se när vi jämför religioner sinsemellan?

Förhoppningsvis lär vi oss förstå mänskan som en kulturell varelse i mötet mellan mångfald och enhet samt betydelsen av förhållandet mellan religion och kultur. Såväl kulturen som religionen har vuxit fram i tider av gränsdragningar, enhetlighet och ideologisk förankring och det är därför inte en bild som målas upp utan en mångfald av bilder. Utmaningen ligger i att vara lyhörd för nyanser, attityder och bli påmind om att vi alla hör ihop men att vi inte behöver vara likadana för att förstå varandra. Nynäs påminde om att gränsen för olika uppfattningar inte går mellan människor utan snarare inom oss människor men att en dialog bygger på att vi kan förändras.

Det var glädjande många länder representerade under konferensen vilket bidrog till flertalet givande diskussioner kring temat Kristen tro mitt i mångfalden. Under diskussionerna märktes det hur pass olika de lokala förhållandena är. På en del håll finns väletablerade nätverk över religionsgränserna medan det på annat håll ännu finns mycket att göra. Oberoende hur situationen är så inspirerade föreläsningarna och diskussionerna till fortsatt dialog över landsgränserna.

Skribenten är barn- och ungdomspräst i Vanda svenska församling.

Säveltäjä, kirkkomusiikki ja nykyaika

Mikä on tänä päivänä sävellettävän musiikin suhde uskonnolliseen perinteeseen? Kuinka uskollinen traditio kommunikoi nykypäivän musiikin kuuntelijan kanssa? Kuinka säveltäjä asemoi itsensä uskonnon ja ympäröivän todellisuuden keskellä? Voiko tämän päivän monikulttuurisessa (taide)maailmassa ylipäänsä olla vakuuttava, jos ankkuroid teoksensa yhden uskonnon totuuteen? Tätä ongelmaa ei ollut menneiden aikojen säveltäjillä yhtenäisemmässä kulttuurissa ja jaetussa uskonnollisuudessa.

Nykyaajan maailmakin on kyllä yhtenäisen, suorastaan globaalin uskonnollisuuden läpitunkema: konsumismi, kuluttaminen, on tämän päivän yhteinen uskonto. Sen opinkappaleet vaikuttavat eritoten modernissa musiikkiteollisuudessa. Tätä ajatuskulkua seuraten tämän päivän uskonnollisen musiikin säveltäjiä ovat kaupallisen musiikin tekijät. Säveltäjän, joka pyrkii elämään ajassaan ja kommunikoidaan laajan kuulijajoukon kanssa, tulee sisäistää nykyaajan opinkappaleet ja arvot: tuottavuus, markkinointi, tarpeiden luominen ja täyttäminen, tuotteistaminen, taloudellinen kasvu, voiton maksimointi, markkinoiden erehtymättömyys jne.

KAIKKI KÄY MIKÄ MYY

Taiteen kannalta kaupallisuus on toisarvoista. Eikö nykysäveltäjä voisi asettaa musiikkiteoksiaan konsumismin palvelukseen - samassa mielessä kuin menneiden aikojen säveltäjät sävelsivät musiikkia kristillisen kirkon tilaisuuksiin ja käyttöyhteyksiin - ilman, että hänen teoksensa menettäisivät taiteellisen sisältönsä? Toki nykypäivänä musiikkien kirjo on entistä laajempi. Tarjolla on eri aikakausien, maantieteellisten alueiden, kansallisuuksien, uskontojen ja ajatussuuntien, kansanliikkeiden, sivistyksellisten virtausten, ikäryhmien, sosiaaliluokkien ja ties minkä omia musiikkeja.

Nykypäivän tilanne poikkeaa kirkkomusiikin "kulta-ajasta" - siis siitä ajasta, jolloin kirkkomusiikki viitoitti tietä koko länsimaisen taidemusiikin virtauksille - oleellisesti kuitenkin siinä, että tänä päivänä myöskään vallanpitäjien, rahaeliitin ja sivistyksellisen eliitin maku ei ole yhteneväinen. Ei ole mitään tavoiteltavaa tai "korkeaa", vaan

"kaikki käy". Seuraako tästä, että kaikki käy myös kirkossa?

Taiteen esteettinen arvo ja sisältö ei ole väline, vaan päämäärä sinänsä. Tällöin se voi periaatteessa tulla esiin missä tahansa yhteydessä, mutta koska kaikki käyttöyhteydet ovat ei-musiikillisten ehtojen sanelemia, ne saattavat asettaa rajoja "taiteellisuudelle". Tänä päivänä viihteellisyys houkuttaa ja myy ja ennen kaikkea: on tullut hyväksyttäväksi tavoitella viihdettä.

MITÄ ON TAIDE JA MITÄ VIIHDE?

R. C. Collingwoodin mukaisesti kulttuuriset ilmiöt voidaan jaotella viihteeseen, taiteeseen ja näennäistaiteeseen. Viihdettä ovat teokset, jotka herättävät ja purkavat kokijassa tunteita niiden heräämisen ja purkautumisen aiheuttaman mielihyvän vuoksi.

Näennäistaidekin (välineellistetty, esimerkiksi poliittisesti propagandistinen kuvataide tai kirkkomusiikki) vaikuttaa tunteisiin, mutta se ei anna purkautumisteitä heränneille tunteille välittömästi, teoksen kokemishetkessä, vaan herätetyt tunteet on kokijan aktiivisesti itse purettava.

Aidot taideteokset puolestaan tekevät tietoisiksi erilaisista tunteista. Näin ollen taide lujittaa ja kehittää itsetietoisuutta, näennäistaide puolestaan aktivoi ja saa aikaan toimintaa elävässä elämässä. Viihteen vaikutus on passivoiva ja eristävä. Collingwoodin näkemyksen mukaan kulttuurisia kukoistuskauusia ovat olleet ne, jolloin taide ja näennäistaide ovat olleet läheisessä yhteydessä toisiinsa - kuten esimerkiksi oli laita silloin kun kirkkomusiikki oli samalla aikakauden eturivin taide-musiikkia.

MISTÄ EROTTAA TAITEEN JA VIIHTEEN?

Taiteen ja viihteen raja ei kulje teosten tai tyylien välillä, vaan ennemminkin esitystilanteiden ja vastaanottajien välillä. Ei ole niin, että Brahms on taidetta ja Beatles viihdettä. Brahmsissa on viihteellinen komponentti ja Beatlesin musiikista on mahdollista löytää taiteellista sisältöä.

Toisaalta varmasti on sävellyksiä, jotka →

Sävelläkö kaupallista ja viihdyttävää musiikkia? Vai onko tavoitteeni taideteos? Vai tuleeko tästä näennäistäidetta? Saanko tavoitella viihdettä? – Minkä pensselin säveltäjä valitseekaan avukseen?

piintyneimmällekkin pinnallista kauneutta ja viihhteellisyttä arvostavalle näyttäytyvät ensisijassa haastavan taiteellisilta ja toisaalta on teoksia, ehkä tyyllilajejakin, jotka herkkävireisimmälle ja ennakoluulottomimmallekin esteetikolle paljastavat vain viihdepintansa.

MIKSI NYKYTAIDE ON RUMAA?

Useimmat taideteokset sisältävät sekä viihhteellisyttä että taiteellisuutta. Sävelteos, joka on riittävä sointinen ja jossa ei ole melodiaa; teatteriesitys, joka on väkivaltainen ja jossa ei ole perinteistä tarinaa tai juonta; maalaus, jossa ei ole tunnistettavia hahmoja tai konstellatio, joka on tehty verestä ja ulosteesta, pyrkivät kaikki samaan: eliminoidaan itsensä viihhteellisuuden.

Tällä tavalla pyritään "pakottamaan" nekin, jotka ovat viehättyneempiä teosten harmonisuuteen ja kauneusarvoihin sisältävään viihdyttävyyteen, haastamaan itsensä ja maailmansa teoksen taiteellisen sisällön edessä.

MIKSI KAUNEUS ON VAARALLISTA?

Kaupallisuus on valjastanut kauneuden myynnin ja viihteen palvelukseen. On vaikeaa, ellei mahdotonta, suhtautua tänä päivänä tehtyyn teokseen vakavana taiteena, jos se on perinteisessä mielessä "esteettinen" - kaunis.

On (ehkä, toistaiseksi) paremmin mahdollista tunnistaa taiteellisuus menneiden aika- ja tyylikausien kauniiden teosten osana, mutta lähes jokainen uusi, perinteisessä mielessä avoimesti kaunis objekti, on se sitten taideteos tai muu (esimerkiksi kaupallinen) tuote, on ensisijaisesti kitschiä.

MIKSI VIHDE ON VAARALLISTA?

Viihde on itseensä sulkevaa ja viettelevää, se erkaannuttaa realiteeteista. On houkuttelevampaa unohtaa, että laadukas elämä edellyttää ponnistelua kuin ponnistella saavuttaakseen laadukkaan elämän.

Viihteen yliannostus turmelee sen tahdon, jo-

ka on valmis ponnistelemaan saavuttaakseen korkeampaa itsetuntemusta ja ”syvempää” elämää: yksinkertaisesti tunnistamaan ja ratkaisemaan elämän peruskysymyksiä ja houkuttelee sen sijaan unohtamaan niiden olemassaolon. Tämä ei tarkoita, etteikö viihteellä koskaan olisi mitään paikkaa elämän monimuotoisuudessa tai että se joka tilanteessa olisi välttämättä vahingollista - tai yksinomaan vahingollista.

MIKÄ ON TAITEEN OLEMUS?

Taideteokset tekevät tietoiseksi elämästä ja samalla: taiteen kokeminen on elämää syvimmillään. Taide ja sen synnyttämät esteettiset kokemukset eivät ole väline, vaan päämäärä. Siitä huolimatta taidetta voidaan käyttää välineellisesti ja toisinpäin: näennäistaide voi olla samalla myös aitoa taidetta.

USKONTO, TAIDE, VIIHDE

Ihmisenä olemisen syvyyksiä luodatta on yleensä törmätty kahteen peruskysymykseen: ”Mitä on kuolema?” ja ”mitä on elämä?”

Uskonnot ovat perinteisesti lähestyneet asioita varsinkin edellisen problematiikan kautta, taide pikemmin jälkimmäisen. Konsumismin ratkaisuna taas on ollut ihmisen huomion siirtäminen pois kaikesta problemaattisuudesta. Kun elämä on kovaa, uskonto sanoo: ”toivo ja toimi”, taide sanoo: ”tunne ja tiedosta” ja viihde sanoo: ”unohda, älä välitä”. Kaikki nämä ovat tarpeellisia, mutta yhden ylikorostuminen haitallista.

TAITEEN JA NÄENNÄISTAITEEN PROBLEMATIIKASTA KIRKKOMUSIIKISSA

Aidon taiteen käyttäminen propagandana saattaa olla arvaamatonta ja arveluttavaa - viihteiden käyttäminen saattaa taas olla turruttavuudessaan tuhoisaa. Keskustelu kirkkomusiikista käy usein taidefilosofisen käsitteistön ulkopuolella. Tätä voidaan puolustaa sillä, että keskustelun kohteena ei olekaan taide, vaan uskonnollisessa yhteydessä käytettävä näennäistaide.

Esimerkiksi iskusana ”sisältölähtöisyys” liittyy puheeseen välineellisestä näennäistaiteesta, ei aidosta taiteesta. Taiteellisen ilmaisun kannalta ei voida erottaa teoksen muotoa sisällöstä, kuvitellessa, että teoksella olisi jokin sisältö muodosta riippumatta.

Ajatellaanpa välineellisen taiteen perustapaus, propagandistisen tekstin liittäminen sävellykseen. Tekstintutkimus on osoittanut, että teksti saa merkityksensä tekstin, kontekstin ja lukijan kohtaamisessa. Jos on kysymys vokaalisävellyksestä, sävellyks on osa tuota asiayhteyttä.

Ei ole olemassa erikseen tekstin merkitystä ja erikseen musiikin merkitystä, vaan ne saavat merkityksensä ja taiteellisen sisältönsä suhteessa toisiinsa ja tulkitsijaan, tulkintatilanteeseen. Tämä pätee esimerkiksi messun osiin: ei voida ajatella, että kyyriellä on ensin joku sisältö ja että säveltäjän tehtävänä on säveltää tuon sisällön mukaista musiikkia: koko kyyrie-osa saa sisältönsä (viimekädessä) vasta suhteessa sen toteutuvaan musiikilliseen ilmaisuun.

Vaikka kyyrie-teksti ei sisällöllisesti taivu ihan mihin tahansa, niin jos otetaan vakavasti aidon taiteen luonne, säveltäjän tehtävänä on suunnata, terävöittää tai ”venyttää” merkitystä tulkintansa mukaisesti - tutkia mihin kyyrien teksti ja messuyhteys taipuu; mistä uusista tunteista voidaan tulla tietoiseksi. Mitään vokaalimusiikin ”sisältölähtöisyyttä” ei ole olemassa, koska ei ole olemassa lähtökohtaista sisältöä - oleellinen tapahtuu vasta sanallisen tekstin, musiikin ja kuulijan kohtaamisesta esitysyhteydessä.

Kirjoittaja on Mellunkylän seurakunnan kanttori Helsingissä, MuM.

Dialogissa työyhteisön kasvuun

– Työnohjaus osana työn ja työyhteisöjen kehittämisprosessia

Diakonia-ammattikorkeakoulussa (Diak) on työskennelty moniammatillisesti vuodesta 1996 lähtien. Erilaisten opetus- ja työkalttuurien sopeuttaminen on ollut haasteellinen tehtävä ja monien vaiheiden jälkeen eri ammattikuntien yhteistyöstä on alkanut syntyä uutta ammatillista osaamista verkostoituneessa oppilaitoksessa.

Diakin työnohjaajat ovat toimineet eri organisaatioissa työyhteisöjen kehittämisprosesseissa ja tätä kautta on rakentunut kokemustietoa todellisesta kumppanuudesta.

Tätä osaamista hyödynnetään DIAKissa syksyllä 2004 alkavassa työnohjauskoulutuksessa ja uusissa työyhteisöjen kehittämis- ja koulutushankkeissa. Tämä artikkeli rakentuu osaksi työyhteisöjen kehittämis- ja työnohjauskokemuksista ja osaksi sille pohdinnalle, jota on käyty työnohjaajakoulutusta suunniteltaessa.

AINA UUELLEEN ON KYSYTTÄVÄ: MITÄ TYÖNOHJAUS TARKOITTAÄ JUURI NYT JUURI MINULLE

Työnohjaus on kuulunut sosiaali-, terveys-, kasvatus- ja kirkon alalla asiakastyötä tekevien työhön Suomessa jo vuosikymmeniä. Työnohjaus toimintana käynnistyi 1950-luvulla terveydenhuollossa lähinnä psykoanalyttikkojen toteuttamana. 1960-luvulla työnohjaus tuli kiinteäksi osaksi psykiatriasta hoitotyötä.

Työnohjaustoiminta laajeni nopeasti ja työmenetelmiä kehitettiin, vaikka ensimmäinen työnohjausta käsittelevä teos ilmestyi vasta vuonna 1984 (Kirsi Aalto toim.). Työnohjaustoiminnan perinteet ja niiden asettamat kehittämishaasteet nousevat psykoterapian, kirkon ja sosiaalityön työnohjauksesta.

Työnohjaus on nykyisin sosiaali-, terveys-, kasvatus- ja kirkon alalla vakiintunutta toimintaa. Vaativaa asiakastyötä tekevien ammatillaisten, moniammatillisten tiimien ja työyhteisöjen työ on jatkuvasa muutoksessa ja epävarmuudessa elämistä. Työn-

ohjauksessa työntekijä jakaa tunnekuormaansa turvallisessa, sallivassa ja rohkaisevassa ilmapiirissä, jotta jaksaa työssään olla aidosti ihmisenä toisille ihmisille.

Tavoitteiden asettaminen ja prosessin eri vaiheet vaikuttavat siihen, millaista työnohjaaja yhteisö tai yksilö itselleen etsii. Mutta jokaisessa pitkässä työnohjausprosessissa tilanteet kutsuvat esille erilaisia työnohjaajan rooleja, jotka on hyvä tunnistaa ja paikallistaa. Työnohjaajaa saatetaan hyödyntää tai haastaa ottamaan välillä opettajan, konsultin, kouluttajan ja tutkijan rooleja. Jo työnohjausta suunniteltaessa keskustellaan siitä, miten mahdollisesti työnohjaus liittyy työyhteisön muuhun kehittämistoimintaan ja mitä eri osa-alueita halutaan neuvottelujen piiriin ottaa.

TYÖNOHJAUS VAIKUTTAÄ AINA KOKO TYÖYHTEISÖÖN

Työnohjauksessa ohjattava lähtee työroolista käsin, osana työyhteisönsä kokonaisuutta. Työnohjaus toteutuu rajalla. Työnohjaus on aina väliintulo koko työyhteisöön, sillä se luo uusia näkökulmia, mahdollisesti uutta kieltä ja ainakin uuden tilan katsella omaa ja työyhteisön työtä. Työnohjaus tuo usein myös malttia ja pitkäjännitteisyyttä perustehtävän toteuttamiseen ja uusien vaihtoehtojen löytämiseen. Työtä ei voi tehdä pikamatkan taktiikalla, koska kyseessä on vuosien maraton, taival, johon on välillä hyvä saada valmentajia.

Työnohjaustapahtuman ydin on dialogi. Dialogissa työnohjaajalta edellytetään nöyrää asennetta ja tietoisuutta siitä, ettei hänellä ole etuoikeutettua tietoa. Hän tarvitsee muiden antamaa informaatiota ja hänen täytyy aina oppia enemmän siitä, mitä on sanottu tai ehkä jätetty sanomatta. Työnohjattavien kertomukset ovat pääosassa. Yhteisön työnohjauksessa käytävä yhteisöllinen dialogi tarvitsee mahdollistukseen yhteisen rauhallisen hetken, jolloin pysähdytään ja kuunnellaan aidosti toista, palataan arjen tapahtumiin, kuvataan niitä ja niiden herättämiä tunteita ja jaetaan kokemuksia sekä suuntaudutaan uusiin tilanteisiin aikaisempien kokemusten kautta.

Usein tärkeintä on aika työnohjaustapahtumien välillä. Käynnistynyt sisäinen reflektio (sisäinen pu-

he) jatkuu työn arjessa ja siihen voidaan palata seuraavassa työnohjauksessa. Siksi työnohjaus on säännöllistä, sovituin ajankohdin tapahtuvaa prosessuaalista työskentelyä. Prosessissa työnohjaaja mahdollistaa ohjattavien oivalluksen, eikä anna valmiita vastauksia miten tulee toimia.

YHDESSÄ LIIKKEELLE TARVETTA JA TAVOITTEITA POHTIEN

Kukin työyhteisö pohtii hyödyttääkö kokonaisuutta parhaiten yksilö-, ryhmä- tai yhteisötyönohjaus. Työyhteisö tekee myös päätökset siitä, ketkä tulevat mukaan ja millä kokoonpanolla työnohjaukseen lähdetään. Samalla käydään keskustelua siitä, mistä juuri nyt työnohjaustarve on noussut ja mihin asioihin työnohjaushanke on sidoksissa.

Työnohjaus ei ole nopea vastaus ahdistukseen ja epätoivoon, mutta se luo ajatuksen vapautta ja tilaa harkinnalle. Liian läheltä ei ole mahdollista nähdä selvästi ja liian kaukaa ei hahmota tärkeitä yksityiskohtia. Nurkkaan ajettu yhteisö, joka kokee olevansa vain vaatimusten keskellä, ei voi nähdä ja toimia viisaasti. Eihän auta mitään, vaikka juoksisi kuinka kovaa, jos juoksee väärään suuntaan tai kiertää ympyrää.

Työnohjaajat toimivat omien vahvuksiensa kautta ja heillä voi olla erityisosaamisen alueita, joihin työyhteisö voi kartoitusvaiheessa tutustua. Ennen varsinaisen työnohjauksen alkamista tulee sekä työnohjattavien että työnohjaajan arvioida haluavatko he luoda työnohjaus-suhteen; onko työnohjaajan persoona ja osaaminen juuri kyseiselle yksilölle, ryhmälle tai yhteisölle sopiva.

Diakonia-ammattikorkeakoulussa on ollut mielenkiintoista toimia työnohjaajapareina tai kouluttajatiimeinä, joissa yhdellä on kirkon työnohjaajakoulutus, toisella voimavarakeskeinen yliopiston työnohjaajakoulutus ja kolmannella NLP ja toiminnallisuus aktiivisina näkökulmina ja neljäs katselee yhteisön kehittäjän ja johtamisen näkökulmasta.

Organisaatioiden johdon ja esimiesten asenne on olennainen. Vain, jos he näkevät työnohjauksen merkityksen osana työn ja yhteisöjen kehittämistä ja luottavat työnohjaajiin kumppaneina, voidaan saavuttaa tuloksia. Näin yhteisön kehittämisprosessiin voi niveltä työnohjauksen lisäksi täydennyskoulutusta ja tutkimuksellisia kartoituksia ja arvioita.

OMA ERITYISLUONNE TIEDOSTAEN MONIAMMATILLISTA YHTEISTYÖTÄ TEHDEN

Kirkossa työnohjauksen tavoitteisiin liittyy vahvana myös oman spiritualiteetin eli persoonallisen uskon ja hengellisen elämän kysymysten selkiyttäminen. Seurakunnat toimivat oman perustehtävän toteuttamiseksi tietyssä historiallisessa, muuttuvassa ympäristössä ja kulttuurissa.

Kirkolla on oma rakenteensa, työkäytäntönsä ja

arkirutiininsa. Sillä on oma sisäinen maailmansa, defensinsä ja itseymmärryksensä. Hengellinen ulottuvuus on ainakin epäsuorasti läsnä kirkollisessa yhdessä toteutettavassa työnohjauksessa. Sen läsnäolo tulee työnohjauksessa tietoisemmaksi.

Toiminta sisältää paljon yksilösuorituksia ja ristiiriittää siitä mitä merkitsee olla samalla ”Jumalan palveluksessa” ja työyhteisön jäsenenä. Tämä voi johtaa muutosten näennäisyyteen ja jokaisen työntekijän henkilökohtaiseen työnkuvan määrittelyyn, jossa oma tavoite priorisoituu yhteisön sovittujen tavoitteiden edelle. Siksi työnohjauksessa hyvin harvoin voidaan välttää sellaisilta työyhteisön kysymyksiltä kuten työn tavoitteiden epäselvyys, ongelmat esimiestoiminnassa, yhteisön ilmapiiri ja toimintakulttuuri. Aina on olemassa houkutus, että perustehtävä hämärtyy ja vaihtuu miellyttävämpään, turvallisempaan tai tutumpaan toimintaan.

Moniammatillista toimintaa tukeva lähestymistapa on noussut työelämän muutoksessa ja verkostoituvissa palvelurakenteissa tärkeäksi. Moniammatillisissa työryhmissä ja tiimeissä työskentelevät hahmottavat yhteisen perustehtävän erilaisten ammatillisten orientaatioiden kautta jolloin yhteisen kielen ja toimintatapojen löytäminen saattaa olla vaikeaa. Olemme havainneet lisääntyvää tarvetta työnohjaukselle, jossa työnohjaajan työskentelyn orientaatio lähtee moniammatillisuudesta, voimavaralähtöisyydestä sekä ratkaisukeskeisyydestä.

Työyhteisön kulttuuri on arvojen ja uskomusten, normien, toimintatapojen, käyttäytymisen, rituaalien muodostama kokonaisuus, johon vaikuttavat yhteisössä elävät tiedostamattomat ilmiöt, perusoletukset, tarut, symbolit, legendat ja sankarit. Näiden erilaisten kulttuurillisten elementtien näkyväksi eläminen työyhteisössä on tärkeää yhteisyyden löytymiseksi. Työnohjaus on foorumi, jossa em. kulttuurisilla osatekijöillä on mahdollisuus tulla tiedostetuiksi ja käsitteellistetyiksi. Tältä pohjalta kukin työyhteisön jäsen ymmärtää oman roolinsa ja tehtävänsä sekä tiedostaa omat toimintatapansa ja käyttäytymisensä erilaisissa tilanteissa ja oppii toisilta. Oppivassa yhteisössä työkulttuuria kehitetään tietoisesti elämällä yhteiset arvot konkreettisesti toteutuviksi.

TUTKIVA TYÖOTE TYÖYHTEISÖN KEHITTÄMISESSÄ

Kehittämistoiminnassa selkiytetään perustehtävää ja rakennetaan tietoista strategiaa. Näin mahdollistetaan sitoutuminen yhteisiin tavoitteisiin. Kehittämistyö on luonnollinen ja välttämätön osa yhteisön itseuudistamista. Koulutuksellisessa strategiassa arvioidaan työyhteisön arvoja, asenteita ja rakenteita. Näin tuetaan ongelmaratkaisu- ja uudistusprosesseja. Laadullisen tutkimuksen menetelmät voidaan työyhteisössä ottaa käyttöön ja näin kirjoittaa yhdessä oman työyhteisön kehityskertomusta.

1980-luvulla kehiteltiin ns. SUED -mallia, ➔

jossa työnohjaus ja täydennyskoulutus yhdistettiin työhön sisältyväksi jatkuvaksi prosessiksi. Sen tavoitteena oli jatkuva henkilöstön tukeminen ja työn kehittäminen. SUED -malli pyrki konkretisoimaan työyhteisön laatutyön, työnohjauksen ja koulutuksen tutkittua vaikuttavuutta. 2000-luvulla työnohjausta on pyritty käyttämään erilaisissa kehittämisohjelmissa työyhteisön interventiona.

TYÖNOHJAUS JOHTAJUUDEN TUKENA

Työnohjaus toimii hyvänä tukimuotona esimiestyössä. Esimiehellä on mahdollisuus saada työnohjaajasta keskustelukumppani pohtiessaan omaa johtamistapaansa ja oman työyhteisön toimintaa ja kehittämistä. Yhteisön työnohjauksissa on tärkeää, että myös yhteisön esimies on niissä mukana. Tällöin koko työyhteisö oppii yhdessä puhumaan työstään ja siihen liittyvistä tunteista. Työyhteisön työnohjauksessa esimies on aina esimiehen roolissa, eikä voi vapaasti ja avoimesti kertoa tunteistaan esimerkiksi suhteessa johonkin alaiseen.

Työyhteisön esimiehellä on hyvä olla oma työnohjaus, jonka kautta hän voi mahdollistaa työryhmän työskentelyn ja kasvun. Kuluvan vuosituhaten alussa on myös esimiesten mentorointi toimintana noussut työnohjauksen rinnalle käytetyksi tukimuodoksi. Mentorointi voi olla organisaatioiden välistä toimintaa, jolloin johtajana kokeneempi toimii toisen organisaation aloittelevan johtajan tukena. Itse mentoroitava saa tällöin mahdollisuuden tutkia paitsi omaa työtään dialogissa toisen johtajan kanssa, myös peilata oman organisaationsa toimintakulttuuria toiseen. Mentorointi voi olla myös organisaation sisällä tapahtuvaa toimintaa, jolloin se on lähellä johtamisen vertaistukitoimintaa.

Joissain organisaatioissa on muodostettu esimiesten vertaisryhmiä, joissa on luottamuksellisesti jaettu johtamistyöhön liittyviä tunteita sekä etsitty ratkaisuja erilaisiin yhteisöllisiin tilanteisiin. Usein toinen johtaja toimii hyvänä peilinä toiselle johtajalle, jolloin oppii löytämään itsestään vahvuudet johtajana sekä tunnistamaan itsestään niitä ominaisuuksia, joita tulisi kehittää. Tätä kautta on mahdollisuus oppia olemaan aidosti ihminen myös alaisilleen sekä peilata omaa johtamistapaa myös työyhteisön kanssa. Tämä on näyttäytynyt yhtenä työyhteisön voimavarana niissä työyhteisöissä, joissa esimies on ollut työnohjauksissa mukana.

Monet työyhteisöt ovat luoneet mentorointijärjestelmiä ja esimiesten vertaistukiryhmiä organisaatiolle suunnitellun esimieskoulutuksen tuloksena tai sen innoittamana. Tällöin organisaation ja yhteisöjen johtamistyön arvoja ja periaatteita on voitu peilata koko organisaation toimintafilosofiaan jo esimieskoulutuksen aikana. Kouluttajien kanssa on yhdessä suunniteltu koulutus ja prosessin aikana on ollut mahdollisuus määrittää myös yhteisön jäsenten am-

matillisen täydennyskoulutuksen linjauksia suhteessa organisaation visioon.

TYÖNOHJAajakoulutus

Työnohjaajakoulutukset Suomessa käynnistyivät 1980-luvulla. Niissä keskityttiin lähinnä työnohjauksen yleisiin kysymyksiin. Tänä päivänä eri aloilla etsitään ja kehitetään omia lähestymistapoja työnohjauksen yleisen viitekehyksen rinnalle. Työnohjaajakoulutuksia järjestävät eri yliopistojen koulutuskeskukset ja yksityiset kouluttajatahot.

Pitkään sosiaali-, terveys-, kasvatus- ja kirkonalan työssä toimineet voivat hakeutua itse työnohjaajakoulutukseen, jonka tarkoituksena on antaa välineitä niin työnohjaajana kuin kouluttajana, esimiehenä ja tutkijana toimimiseen. Moniammatillinen työnohjaajakoulutus avaa näkymiä toimia työnohjaajana eri alojen työyhteisöissä. DIAKin työnohjaajakoulutuksen kulmakivet ovat konstrukttiivinen oppimiskäsitys, dialogisuus, eettinen pohdinta, voimavaralähtöisyys ja ratkaisukeskeisyys, joita pyritään peilaamaan koulutuksessa erilaisiin teoreettisiin lähtökohtiin. Moniammatillisuus osana työn ja työyhteisöjen ilmiöiden tarkastelussa luo koulutettaville vanhan pohjan toimia yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen työnohjaajina. Opettajien oma koulutus sekä jatkuva työnohjaajana ja työyhteisöjen kehittäjänä toimiminen antavat tarvittavaa kosketuspintaa.

Oppinut tietämättömyys on puhututtanut ruotsalaisessa työnohjauskäytännössä ja myös Diakin pedagogisten ratkaisujen etsinnässä. Kuten Sokrates kysellen auttoi ihmisiä etsimään omia vastauksia ja perusteluja, jokainen työnohjaaja on kuuntelija ja kyselijä. Siihen liittyy nöyryys omasta rajallisuudesta ja siitä, ettei meillä ole varmaa tietoa toisesta ihmisestä ja hänen työ- ja elämäntilanteestaan. Monissa tilanteissa ovat samanaikaisesti läsnä kaikki vastakohtat ja ristiriidat, joita ei ilman väkivaltaa ja silmien ummistamista voida olla ottamatta huomioon. Työnohjauksessa ja koulutuksessa rakennetaan siltoja vastakohtaisuuksien ja erilaisten ammattikielien yli etsien yhteistä horisonttia ja yhteisymmärrystä ilman, että kenenkään tarvitsee luopua vakaumuksestaan. Ihminen otetaan vakavasti arvokkaasti kuunnellen, sillä vain ihminen itse tietää jotain olennaista omista ongelmistaan. Työyhteisössä eri henkilöiden erilaiset kertomukset saavat valaista tilannetta ja muodostavat tarkemman ja uudenlaisen kuvan kokonaisuudesta.

*Viisaus ei ole rutiinia,
eikä tietämistä.*

*Se on vain avara ja miettiväinen sydän,
joka tuntee rajansa ja tietää tiensä.*

Kirjoittajat työskentelevät Diakonia-ammattikorkeakoulun Helsingin yksikössä.

Terveisiä Papiston päivien työryhmältä

Papiston päivät ovat takanapäin. Olemme saaneet suullista ja kirjallista palautetta monelta osallistujalta. Kiitosta on annettu hyvistä järjestelyistä ja ohjelmasta. Päivillä oli useita ohjelmansuorittajia, yli 90 – kiitos teille. Kiitos osallistujille yhteisestä matkasta, kollegiaalisuudesta. Myös näytteilleasettajat toivat omasta puolestaan tunnelmaa päiville.

Kun ryhdyimme valmistelemaan Papiston päiviä 2004, ajatuksenamme oli, että papit voisivat kokea olevansa merkityksellinen ja olennainen osa yhteiskuntaamme. Halusimme näyttää, että me papistona pystymme katsomaan itseämme peiliin, voimme olla itsekriittisiä emmekä aina ota rooliaamme liian vakavasti. Yleensä ihmiset arvostavat pappia; pappiskuva on melko positiivinen, vaikka pappien kustannuksella joskus nautetaankin. Pyysimme teatteriryhmä Jaanaa tekemään draamaesityksen, joka kaikessa rakkaudessa voisi näyttää, miten papit ihmisten silmissä toimivat tänä päivänä. Teatteriryhmä Jaanan esitys täytti hyvin järjestelytoimikunnan tavoitteet.

Itsekritiikki ja pappisroolia sisältäpäin tarkasteleva tehtävä annettiin pastori Kai Sadinmaalle. Koska järjestelytoimikunta tapasi Sadinmaan sekä teatteriryhmä Jaanan edustajan suunnitteluproses-

sin aikana, luulimme, että meillä on yhtenevä käsitys ohjelmaosuuksien tarkoituksesta. Itsekriittisyys ja ammattiroolin tarkasteleminen terävöidysti monologin, draaman tai stand-up -komiikan menetelmiä käyttäen ei ole helppoa. Ne vaativat paljon esittäjältään, varsinkin jos haluaa käyttää ironiaa ja jopa pikkulikeita mausteita tuomaan sanoman perille. Kuka tahansa osaa olla ilkeä ja mauton, mutta ammattilainen osaa käyttää niitäkin välineitä valikoidusti tarkoituksenmukaisella tavalla. Kun Kai Sadinmaan avajaistilaisuudessa esittämää monologia tulkitaan positiivisesti, se näytti, miten helposti manipulointi ja viihdemaailmasta lainattu tyyli tekee papista jotain muuta kuin hän perimmiltään on. Työryhmän pettymykseksi iltajuhlien stand-up -esitys ei vastannut odotuksia.

Nyt me jatkamme matkaa jokainen omalta paikaltaan. Tuetaan toinen toistamme ja katsotaan tulevaisuuteen seuraaviin Papiston päiviin, jotka järjestetään kahden vuoden päästä, todennäköisesti pääkaupunkiseudulla.

Järjestelytoimikunnan puolesta

Stefan Forsén

Järjestelytoimikunnan puheenjohtaja

PAPIN MATKA

JUHANA UNKURI

Papit matkasivat Jyväskylään

Noin 570 pappia kokoontui valtakunnallisille Papiston päiville Jyväskylään marraskuun 17. ja 18. päivä. Tapahtumapaikkana oli tyylikäs messu- ja kongressikeskus Paviljonki Jyväskylän keskustassa. Suomen kirkon pappisliiton järjestämän tapahtuman teemana oli tänä vuonna Papin matka, jota tarkasteltiin sekä papin sisäisen kehityksen että ulkoisen työuran näkökulmasta.

Pappisliiton puheenjohtaja Juha Kauppinen piti avauspuheen.

Keskiviikko 17.11.

INDIVIDUALISMISTA YHTEISÖLLISYYTEEN

Tapahtuma alkoi ennen puoltapäivää Taizé-lauluilla, joita laulettiin Jyväskylän Kaupunginkirkossa. Sen jatkeeksi pidettiin Viikkomessu, jonka liturgina toimi **Maritta Tynkkynen**, saarnasta vastasi **Esko**

Jossas.

Päivien virallinen avaus tapahtui lounaan ja alaostotapaamisten jälkeen Paviljongin auditorio Wilhelmissä otsikolla "Tiet yhtyvät". Pappisliiton puheenjohtaja **Juha Kauppinen** kannusti avauspuheessaan papistoa matkakumppanuuteen ja yhteistyöhön. Hänen mielestään on tärkeää, että työn ohella myös perheelle ja muille läheisille löytyy

riittävästi aikaa. "Me vanhemman sukupolven papit olemme tottuneet tekemään matkaamme pääosin yksin. Työtoverit ovat olleet rinnalla lähinnä silloin, kun tehtävän hoitaminen on siihen pakottanut. Työyhteisön yhteisten tavoitteitten asettaminen on ollut meille vierasta ja vaikeaa."

"Monien mielestä paras pappi on sellainen, jolla on oma henkilökohtainen näky Jumalalta saadusta työstä. Kutsumuksen toteuttaminen on vienyt usein mukanaan niin, että perhekin on laiminlyöty, ystävistä nyt puhumattakaan", Kauppinen totesi.

Nuoremman sukupolven pappien Kauppinen huomiosi opetelleen työn tekemistä yhdessä jo peruskoulusta lähtien. Papin työssäänkin nuoret kaipaavat rinnallensa kollegaa, yhteistä

työskentelytapaa, yhteisiä tavoitteita ja yhteisiä pelisääntöjä sekä tukea ja palautetta.

"Työelämässä puhutaan hiljaisen tiedon siirtämisestä nuoremmille ikäpolville, mikä onkin tarpeellinen ja hyvin hyödyllinen asia. Toivon, ettei individualistinen elämäntapa siirry muun hiljaisen tiedon matkassa ja että itsessä ja ympärillä olevista rakkaista, perheestä ja ystävistä huolehtiminen saisi pappien matkanteossa niille kuuluvan sijan."

Kauppinen huomiosi, etteivät papit tee matkaansa myöskään töissä vain keskenään.

"Meidän kaikkien työtovereidemme hyvä on myös papiston hyvä. Samalla tavalla meidän pappien hyvä on kaikkien työtovereidemme hyvä."

*Teatteri Jaana:
pappi kohtaa seu-
rakuntalaisen.*

TEATTERI JAANA POHTI PAPIN ELÄMÄÄ

Avaustilaisuudessa nähtiin myös kirkollista stand up -komiikkaa. Pastori/näyttelijä **Kai Sadinmaa** ironisoi vauhdikkaassa esityksessään uskonnollisia lieveilmiöitä ja yhteiskunnallisia epäkohtia. Kahden hengen **teatteriryhmä Jaana** (Anna-Mari Laulumaa ja Jouni Huhtiniemi) toi puolestaan näytelmässään esiin niitä haasteita, joita pappi kohtaa työ- ja perhe-elämässään ja ennen kaikkea niiden yhteensovittamisessa. Esitys oli paitsi oivaltava myös hauska. Avaustilaisuuden ja yleensäkin päivien juonnot vastasi pastoriakksikko **Eivor Pitkänen** ja **Pekka Uronen**. Selkeän juonnon lisäksi heidän välillään oli näppärää sanailua. Myös kansankirkon ja

papiston kaksikielisyys huomioitiin; Pitkänen talade...välillä...också svenska.

Papiston päiville osallistuvien toivottiin pukeutuvan keskiviikkona papinpaitaan. Papinpaitapäivän ideana oli osaltaan vahvistaa pappien keskinäistä yhteenkuuluvuuden ja kollegiaalisuuden tunnetta sekä lisätä papiston ja koko tapahtuman näkyvyyttä. Toivomusta noudatettiin runsaslukuisesti.

Keskiviikko-iltapäivä vierähti pysäkkien merkeissä. Papeille oli tarjolla kolme eri kokoontumispaikkaa, joiden teemoja olivat "Papit - kutsumus - ammattitaito", "Hengellinen matkakumppanuus" ja "Kun masennus pysäyttää".

Juonnosta vastasi pastorikaksikko Eivor Pitkänen ja Pekka Uronen.

Illalla nautittiin buffé-pöydän antimista.

VALINTOJA, MUSIIKKIHARTAUTTA JA YÖLINJAA

Tauon jälkeen papisto kokoontui Paviljonkiin iltaohjelmaan, jonka otsikkona oli "Pöytäpuheita ja matkakertomuksia". Tilaisuudessa julkistettiin myös Vuoden pappi. Valinta kohdistui tänä vuonna laihialaiseen vankilapastori **Vesa Mäkelään**. Hän toimii pappina Vaasan vankilassa.

Pappisliiton opinto- ja avustusrahostosta jaettiin kaksi 5 000 euron arvoista apurahaa. Tieteellisen apurahan hallitus myönsi Tuusulan seurakunnan seurakuntapastori **Ann-Maarit Joenperälle**, jonka tutkimusaiheena on Uudistetun messun uskonnonpsykologisista funktioista Tuusulan seurakunnassa. Käytännöllinen apuraha myönnettiin Hakunilan seurakunnan vt. kirkkoherra **Reijo Liimataiselle**. Hänen aiheenaan on Seurakunnan työntekijän osaamiskartan laatiminen.

Valintojen julkistusten lisäksi ohjelmassa oli myös monimuotoinen buffé-tarjoilu. **Sakari Ai-**

Musiikkihartaus kauniissa Jyväskylän Kaupungin-kirkossa.

Iltaa vietettiin seurustelun ja kollegojen tapaamisen merkeissä.

nalin viihdeorkesteri vastasi musisoinnista. Lisäksi yleisö näki toistamiseen Kai Sadinmaan stand up -komiikkaa.

Illan päätteeksi papeille oli tarjolla vielä Jyväskylän Kaupunginkirkossa pidetty musiikkihartaus "Matkallaolijan iltarukous". Musiikista vastasi **An-**

ne Federley ja kuoro. Tilaisuuden toimittivat **Marritta Tynkkynen ja Seppo Wuolio.**

Edellisen lisäksi iltaa oli mahdollisuus venyttää ravintola Feverissä. "Yölinjalla"-myöhäisiltaa vauhdittivat **Mika Nuorva & Usvalitto** taustamusiikin muodossa.

Panelistit (vas.): Sari Kuvaja, Risto Junttila, Heikki Hiilamo ja Jukka Paarma.

Torstai 18.11.

KANSANKIRKKO: AVOIN, IKUINEN JA UUDISTUVA

Torstain ohjelma alkoi Paviljongissa aamurukouksella, josta vastasi Lapuan piispa **Simo Peura** ja kanttori **Jukka Hassinen**. Tämän jälkeen oli vuorossa paneelikeskustelu, jonka teemana oli "Kansankirkon tulevaisuus - mihin kirkko on menos-

sa?" **Kari Kopperin** ja **Tarja Korpelan** johdolla aiheetta pohtivat arkkipiispa **Jukka Paarma**, kansliapäällikkö **Risto Junttila**, vs. viestintäpäällikkö **Sari Kuvaja** sekä Diakonia ja yhteiskuntatyön johtaja **Heikki Hiilamo**.

Arkkipiispa Paarma totesi, että hänelle kansankirkko merkitsee avointa kirkkoa. Sen ei tule tehdä toiminnassaan eroa niin sanotun ehtoollisseurakunnan eli tosiuskovien ja muitten välillä. "Kansankirkon tulee toimia kaikkien kanssa avoimesti. ➔

Samalla sillä tulee olla selvä näky omasta tehtävästään; sillä on tuotavanaan tämän maailman ihmisille jotain, joka ei ole tästä maailmasta.”

Sari Kuvaja totesi, että kansankirkon tulisi olla ikuinen, mutta uudistuva. ”Kirkon kynnyksen tulee olla fyysisesti ja henkisesti matala. Se on tavallaan tavallinen, mutta silti pyhiä ja ikuisia arvoja ylläpitävä. Toivoisin, että kirkko ja sen työntekijät menisivät sinne, missä ihmiset ovat, sen lisäksi että he

ovat kirkossa ja seurakunnan tiloissa.”

Heikki Hiilamo määritteli kansankirkon kaikkien kansalaisten kirkoksi; niin rikkaiden ja köyhien kuin sairaiden ja terveidenkin kirkoksi. Kansankirkko on valmis tekemään myös yhteistyötä eri tahojen kanssa. Hiilamo painotti kaikille avoimen, yksinkertaisen armon tärkeyttä. Risto Junttilan mielestä keskeistä on, että kansankirkon perusluonteeseen kuuluvat jatkossakin sana ja sakramentit.

Kadunmiesten ja -naisten ajatukset johdattelivat paneelikeskustelua.

HENKILÖKOHTAISIA KOHTAAMISIA JA YHTEISÖN RAKENTAMISTA

Risto Junttila totesi olleensa ennen nykyistä työtään kahdenkymmenen vuoden ajan seurakuntapappina. Hänen mielestään olennaisen tärkeää on se, että seurakuntapappi on läsnä seurakuntansa keskellä. ”Papin läsnäololla on merkittävä vaikutus esimerkiksi pyhien toimitusten luonteeseen. Ne eivät ole vain läpihuutojuttu, jotka luetaan käsi kirjasta.”

Junttila korosti myös sitä, että papin tulee kiinnittää riittävästi huomiota työssä jaksamiseen.

Heikki Hiilamo pohti papin ja muidenkin seurakunnan työntekijöiden tehtävää. Hänen mielestään kaksi olennaista tehtävää ovat henkilökohtainen kohtaaminen ja yhteisön rakentaminen. ”Henkilökohtaisia kohtaamisia ovat esimerkiksi toimituskeskustelut ja sielunhoidolliset keskustelut. Yhteisöllisyyttä ovat jumalanpalvelusten lisäksi rakentamassa myös kirkolliset toimitukset. Niissä pappi kokoaa lähiyhteisöä ja liittää tilanteen pidempää perinteeseen ja yhteisöllisyyteen yli sukupolvien.”

TOSISSAAN TAVIKSIEN KANSSA

Sari Kuvaja totesi, että kirkon ydinsanoma on kun-

nossa. Seurakuntalaisia on kuitenkin kuultava riittävästi, jotta heidän toiveensa pääsevät esille. ”Virallisten valtuustojen, neuvostojen ja kokousten lisäksi keskustelua ja kuuntelemista pitää olla suhteessa ns. taviksiin.”

Kuvajan mielestä tässä ajassa ei pärjää vain kasvoista kasvoin viestinnällä. Lisäksi kirkon tulisi saada ilmetään iloisemmaksi. ”Miksi meidän mielletään jollain lailla, synkkyuden ja jonkinlaisen surumielisyyden synonyymiksi? Voisimmekin yrittää tuoda iloa esille nykyistä enemmän.”

Jukka Paarman mielestä kirkon tulee kiinnittää huomiota siihen tapaan, jolla se hoitaa perustehtävänsä. ”Keskeistä on se mitä pappi viestii toimintatavallaan ja olemuksellaan; on hän sitten jumalanpalvelusta toimittamassa, kotikäynnillä tai vapaa-ajalla. Jos esimerkiksi jumalanpalveluksista tai toimitusten suorittamisesta käy ilmi, että pappi on toisissaan ja että hän arvostaa tehtäviään, uskon viestin menevän silloin hyvin perille.”

Paneelikeskustelun lisäksi myös torstain ohjelmassa oli pysäkkejä. Niiden teemoina oli toistamiseen ”Hengellinen matkakumppanuus” sekä ”Jääkö muu elämä matkan varrelle” ja ”Pysähtyminen salittu? Työajattoman työn ilo ja kirous”.

PAPIN MATKA

Tulus-kuorossa laulavat jyvaskyläläiset nuoret aikuiset.

Arkkipiispan toiveena oli "... että matkalaukun pohjalle on itse kullekin jäänyt ainakin joitakin jaksamisen murusia ...".

PAPIN JA IHMISEN MATKA JATKUU

Tapahtuman päätösosion otsikkona oli "Lähtekää rauhassa". Toimittaja **Aino Suhola** pohti puheenvuorossaan papin työn valoa ja varjoa. Armollisuutta ja lohdutusta edustaneen esityksen perusviesti kietyty lauseeseen "pijettä joskus semmoset seurat, että itkettä vaan."

Osiassa kuultiin myös jyvaskyläläisen **Tuluskuoron** esityksiä; musiikkiesitystä täydennettiin tanssin keinoin. "Jääkö muu elämä matkan varrelle" -pysäkin vetäjät **Terhi Paananen** ja Reijo Liimainen toivat puolestaan julki pysäkillä laaditut pappien teesit. Ajatuksia pappudesta ja Papiston päivien annista vaihtoivat myös Pappisliiton toiminnanjohtaja Esko Jossas ja tapahtuman työryhmän puheenjohtaja **Stefan Forsén**.

Tapahtuman lähtösanat lausui arkkipiispa Jukka Paarma. Hän totesi, että Papiston päivillä oli tehty papin ja ihmisen matkaa, joka jatkuu myös tapahtuman jälkeen. Matkan suuret kysymykset ovat oikea suunta ja mistä voimat. "Toivon, että matkalaukun pohjalle on itse kullekin jäänyt ainakin joitakin jaksamisen murusia ja että myös suunnannäyttäjiä ja ideoita on löytynyt." Paarma muistutti, että pappi ei ole työssään yksin. Kirkko on kutsunut papin tehtävänsä; hänet on myös siunattu tehtävänsä ja hänen puolestaan on rukoiltu.

Yhtenä kollegojen kohtaamispaikkana toimi asematori.

“ON TÄRKEÄÄ, ETTÄ PAPIT VOIVAT KOKOONTUA YHTEN”

Eräs päiville osallistuneista papeista oli **Janne Häkkinen**, joka toimii perhetyössä Tampereen Messukylän seurakunnassa. “On tärkeää, että papit voivat kokoontua yhteen Papiston päivillä. Yhteyttä oli koettavissa jo siinä, että avauspäivänä käytettiin palapaitaa.”

Häkkisen mielestä pysäkit ohjasivat ajattelemaan omaa työtä. Myöskään työn perusnäkökulmia ei unohdettu. “Voisin hyvin ajatella, että päivien annin kautta myös opiskelijat pääsevät lähemmäksi papin arkityön tärkeitä asioita. Tämä liittyy esimerkiksi pysäkkeihin, joissa käsiteltiin papin kutsumusta, työaikaa ja työajatonta työtä.”

Päivät saivat Häkkisen pohtimaan sitä, että papi toimii työssään eri ikävaiheissaan, “Näin pappeus on jotain pysyvää ja hyvää ja toteutuu kunkin oman persoonan kautta. Jokaisella on paljon jaettavaa. Olemme kirkon työntekijöitä yhdessä muiden työntekijäryhmien kanssa.”

Tarja Autio työskentelee nuorisopastorina Seinäjoen seurakunnassa. Hänenkin mielestään Papiston päivät on tarpeellinen ja tärkeä tapahtuma. “Se

vahvistaa identiteettiämme pappeina. Papiston päivillä voimme virkistäytyä vapaina papin suorittavasta työroolista. Tapahtuma muistuttaa, että meitä on monta kutsuttua, jotka yhdessä saamme palvella kukin omalla pienellä paikallamme.”

Kirjoittaja on Kirkon tiedotuskeskuksen tiedottaja.

Pysäkkejä matkalla

Pysäkkityöskentely oli yksi osa Papiston päivien ohjelmasta. Molempina päivinä osallistujilla oli mahdollisuus osallistua yhteisen pysäkkiin. Pysäkeissä pohdittiin omaa jaksamista, perheen ja työn yhteensovittamista, hengellistä matkakumppanuutta, pappisidentiteettiä jne. Seuraavassa lyhyt kooste pysäkkien sisällöstä. Esitelmät löydät kokonaisuudessaan liiton kotisivuilta.

Papit – kutsumus – ammattitaito

Alustajina toimivat tutkijat **Mari Jussi-Pekka** ja **Heikki Salomaa**. Pysäkkityöskentelystä vastasi **Stefan Forsén**.

Mari Jussi-Pekka: Tutkimukseni tavoitteena on kuvata pappien ammatillista osaamista muun muassa teologikoulutuksen arvioinnin yhdeksi lähtökohdaksi. Tutkimusaineistonani ovat keväällä 2004 tekemäni 21 seurakunnassa työskentelevän papin haastattelua, joissa käsiteltiin papin ammattitaitoon liittyviä aihepiirejä. Teoreettisia käsitteitä, jotka olivat haastatteluteemojen ja -kysymysten taustana, olivat esimerkiksi ammatillinen osaaminen ja asiantuntijuus. Kirkkososiologina kiinnostukseni kohteena on myös yhteiskunnallinen muutos ja sen vaikutukset papin työssä tarvittavaan ammattitaitoon.

Papiston päivien pysäkillä käsittelemään muun muassa asiantuntijuutta papin työssä. Pohdiskelin haastatteluista nostamieni sitaattien kautta kysymyksiä, millainen on asiantuntija ja mitä on asiantuntijuus.

Heikki Salomaa: Teologian opiskelijoiden työssäoppimista ja ammatti-identiteetin kehitystä koskevan tutkimukseni eräänä relevantiksi viitekehysteeksi näyttää nousevan *oppimisympäristön* käsite. Useimmiten oppimisympäristön ymmärretään muodostuvan oppiaineen lisäksi oppimisen fyysisestä, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ympäristöstä. Teologikoulutuksen pääasiallinen oppiaine eli opetuksellinen sisältö liittyy perinteisesti kristilliseen uskon historiallisten dokumenttien ja niiden sisältämän ajattelun ymmärtämiseen ja reflektointiin. Väitän kuitenkin, että papin ammatilliseen osaamiseen liittyy mo-

Heikki Salomaa puhuu papin ammattitaidosta.

nia tietoja ja taitoja, joita akateeminen tutkinto ei tuota eikä pyrikään tuottamaan. Niiden kohdalla oppiaineiksenä on useimmiten sen todellisuuden ja niiden kontekstien monipuolinen kokemuksellinen hallinta, joissa kirkko nyky-yhteiskunnassa toimii. Toinen akateemisessa teologikoulutuksessa lähes täysin sivuutettu ulottuvuus liittyy papiksi opiskelevan itsetuntemukseen ja persoonalliseen uskonnolliseen kokemusmaailmaan. Papin ammattitaitoon liittyvä oppiaines on siten hajautettuna tiedollisen oppiaineiksen lisäksi useille yhteiskunnallisen, sosiaalisen ja uskonnollisen todellisuuden kentille.

Papin ammattiin liittyvä oppimisympäristö voidaan tätä jaottelua soveltaen jäsentää neljäksi toisiaan leikkaavaksi kentäksi. Ne ovat

- **Ideologinen ja tiedollinen ympäristö** eli kirkon

elämä, usko ja historia

- **Kulttuurinen ympäristö**, johon kuuluu yhteiskunnallinen postmoderni todellisuus- ja tulevaisuuskuva (*makrotaso*), opetus- ja opiskelukulttuuri (*mesotaso*) ja koettu elämänhistoria (*mikrotaso*)

- **Fyysinen ympäristö**, joka teologian opiskelijan kohdalla koostuu kampuksesta, seurakunnan toimiloista ja muista työskentelypaikoista, hänen käyttämistään virtuaaliympäristöistä sekä kodista

- **Sosiaalinen ympäristö** eli opiskelijayhteisö, tiedeyhteisö, työyhteisöt, lähipiiri (perhe, ystävät)

Pohdiskelua matkakumppanuudesta.

Hengellinen matkakumppanuus

Hengellisen matkakumppanuuden pysäkillä olimme rovasti **Seppo Häyrysen** ja hiippakuntasihtööri **Jussi Holopaisen** matkassa. Pysäkestä vastasi kappalainen **Maritta Tynkkynen**.

Pysäkki eteni lyhyiden sytykepuheenvuorojen ja porinaryhmien vuorotellessa. Pysäkin tavoitteena oli auttaa tunnistamaan Jumalan puhuttelu omassa elämässä sekä löytämään niitä matkakumppaneita, jotka ovat eri elämänvaiheissa meitä kantaneet. Teimme myös matkaa omaan itseemme ja

syvennyimme siihen elämänvaiheeseen, jota nyt elämme.

**Matkaevääksi ja
elämänohjeeksi jäi
kaksi sanaa: hitaammin,
syvemmälle.**

Kun masennus pysäyttää

Aikamme kansantautia depressiota ja siitä parantumista kuvaavat monet Raamatun psalmit. Nykyaikainen ihminen voi löytää psalmien tunnoista itsensä, sanoo professori Timo Veijola puhuessaan Papiston päivillä aiheesta ”Masennuksen maantiede”.

Ihminen, joka on itse kokenut syvän masennuksen, pystyy helposti tunnistamaan monista psalmeista oman tilansa. Esimerkiksi Psalmi 88 kuvaa hyvin aidosti masentuneen ihmisen mielenmaismaa:

”Miksi, Herra, hylkää sieluni, kätket kasvosi minulta? Minä olen masentunut, kuolemaisillani nuoruudestani saakka, olen kantanut kauhujasi, olen pelosta jäykkänä. Vihan purkauksesi kulkevat yliseni, kauhusi tekevät minut hiljaiseksi. Ne saartavat minut kuin vedet kaiken päivää, ympäröivät minut kaikkialta. Sinä olet karkottanut luotani ystävän ja naapurin, tuttavani $\bar{D}$ pimeys” (jakeet 15-19 Veijolan käännöksenä).

Näissä jakeissa puhuu nuoruudestaan saakka masentunut ihminen. Hänen elämänsä hallitsee pelko, joka saa hänet jäykistymään ja mykistymään. Ankaran depression tuska on käsittämätöntä niille, jotka eivät ole sitä kokeneet. Monta kertaa se johtaa kuolemaan siksi, että ihminen ei kestä sen tuottamaa hätää ja ahdistusta.

On yllättävää, että Psalmin 88 masentunut rukoukija kääntyy kaikesta huolimatta Jumalan puoleen. Kaikkea toivoaan hän ei ole voinut menettää. Hän tietää, että sama Jumala ”lähettää kuoleman ja antaa elämän, vie alas tuonelaan ja nostaa sielun” (1. Sam. 2:6).

Psalmi 30 on ikään kuin Psalmin 88 peilikuva. Siinä masennuksesta selviytynyt kiittää Jumalaa parantumisestaan:

”Minä ylistän sinua, Herra. Sinä nostit minut syvyyksistä, et sallinut vihollisteni iloita. Herra, minun Jumalani, sinua minä huusin avukseni, ja sinä paransit minut. Herra, sinä toit sieluni ylös tuonelaan, herätit minut henkiin hautaan laskeutuvien joukosta” (jakeet 2 - 4 Veijolan käännöksenä).

Syvästi masentuneiden yhteinen kokemus on, että he ovat sairautensa myötä pudonneet pohjatomaan kuiluun. He tuntevat joutuneensa elävinä haudatuiksi. Tästä tilasta Herra pelasti Psalmin 30 rukoukijan ja siitä hän kiittää pelastajaansa. Filosofi Theodor W. Adornon mukaan ”tietoisuuden ainoa oikea suhde onneen on kiitos”.

Parantuneen rukoukijan kiitollinen elämänasenne on täydellinen vastakohta hänen sairautta edeltäneelle omahyväiselle asenteelleen. Silloin hän sanoo menestyksensä päivinä: ”Minä en ikinä horju” (Ps. 30:7). Sairautensa myötä hän oppi näkemään, että kaikki onni on Jumalan lahjaa. Nyt hän päät-

tää rukouksensa sanoihin: ”Herra, minun Jumalani, sinua tahdon iäti kiittää ja ylistää” (jae 13).

Syvä masennus ei välttämättä merkitse kaiken loppua. Monet ihmiset, jotka ovat selviytyneet siitä, muistelevat kokemaansa jälkeenpäin kiitollisina. ”Kuljimme helvetin läpi ja löysimme paratiisin”, sanoi eräs masennuksesta parantunut.

Saattaa olla, että itseensä käpertynyttä ihmistä voidaan pysyvästi auttaa vain siten, että hänet saatetaan äärimmäiseen epätoivoon ja täydelliseen pimeyteen. Siellä hänen vääristynyt minäkuvasa murskataan, ja juuri silloin ilmestyy Jumalan apu ja voima.

Pysäkkityöskentelyssä oli mukana hiippakuntadekaani Paavo Haapakoski.

Timo Veijola esitelmöi Masennuksen maantiestä.

"Pappina on upeaa kohdata ihminen!"

Jääkö muu elämä matkan varrelle?

Pappisliiton toiminnassa on kuluneen kolmen vuoden aikana kiinnitetty erityistä huomiota nuorten pappien kysymyksiin ja heidän virkataipaleensa alkuvaiheen tukemiseen. Papiston päivillä haluttiin järjestää erillinen pysäkki juuri tälle ammattikuntamme ryhmälle. Pysäkin otsikko kuului "Jääkö muu elämä matkan varrelle".

Tälle pysäkillä eivät poikenneet vain virkaiältään nuoret papit; ilahduttavaa oli nähdä joukossa mukana jo varttuneempia viran kantajia. Noin sadan hengen joukkoon mahtui myös kirkkoherroja ja kaksi piispaa. Hyvä! Nuoren papin ajatuksia jakoivat varhaisnuorisotyön pappi **Annette Markkunen** Lohjalta sekä nuorisopappi **Pekka Uronen** Kervalta.

Pysäkin työskentely rakentui siten, että nuorten pappien tunteja tuuleteltiin draaman muotoisesti dialogissa esimiehen kanssa. Harmeja olivat työn ja perheen yhteensovittamisen vaikeus sekä seura-

kunnan nihkeä suhtautuminen koulutuskorvauksiin. Kirkkoherra oli puolestaan hämmentynyt nuorien tulokkaiden vaatimuksista: pitäisi laatia rekrytointisuunnitelma ja osata antaa palautetta. Soveltuvuustutkinnan kohdalla moni virkaan jo päässyt voi ihmetellä, mihin kohtaan janaa oma rasti olisi sijoittunut. Kirkkoherra **Reijo Liimataisen** äänellä todisti, että nuoret papit ovat moniosaajia, joilla on vuorovaikutustaitoja, esiintymiskykyä ja usein myös jatko-opintoja.

Tämä pysäkki auttoi ymmärtämään myös esimiesten avuttomuutta työelämän muospaineissa. Soveltuvuustutkinta, perehdyttäminen, mentoointi, koulutuspolku, kehityskeskustelu jne. On kysymys koko toimintakulttuurin uudelleen ymmärtämisestä, mikä ei tapahdu hetkessä. Tässäkin asiassa on suostuttava koko työyhteisön avoimeen kasvokain kohtaamiseen.

Edellä kuvatun johdannon jälkeen siirryimme tuplatiimityöskentelyn avulla Nuorten pappien teisien työstämiseen. Innostavaa ja varsin onnistunutta työskentelyä ohjasi rippikoulupastori **Terhi Paananen**. Vuoropuhelun ja monien näkökulmien joukosta kristallisoituivat seuraavat teesit:

PAPIN MATKA

PAPPINA ON UPEAA KOHDATA IHMINEN!

PAPPINA SAAN VÄLITTÄÄ JUMALAN ARMOA JA MUISTUTTAA JOKAISEN IHMISEN ARVOSTA.

OMAN ARKITYÖN OLLESSA TOISTEN JUHLAA, AIHEUTTAVAT ULKOISET ODOTUKSET SUURIA SISÄISIÄ PAINeita.

TUNNEN ITSENI SORRETIKSI SILLOIN, KUN OMAT KYVYT JA AVUT EIVÄT TULE KÄYTTÖÖN TAI KUN KUORMITETAAN TYÖLLÄ.

OLEMME JOUTUNEET LUOPUMAAN SÄÄNNÖLLISESTÄ JA TERVEELLISESTÄ ELÄMÄSTÄ: TYÖAJAT, PERHE-ELÄMÄ, RUOKARYTMI, HARRASTUKSET, YSTÄVÄT. SE EI KÄY!

VIKISTYIN, KUN VOIN OLLA OMA ITSENI VAPAANA PAPIN SUORITTAVALTA TYÖROOLISTA.

Pysäkillä korostettiin sitä, ettei tämä teesien naulaus ole keskustelun alku tai loppu, vaan väli-vaihe, josta jatketaan eteenpäin. Jotta nuorten omat tunnot eivät jää vain keskinäiseksi tuskailuksi, teesit välitettiin suuren yleisön tietoisuuteen Papiston

päivien päätöstilaisuudessa.

*Kaisa-Liisa Pehkonen-Suoranta
Pappisliiton projektisihteeri*

Pysähtyminen sallittu?

Työajattoman työn ilo ja kirous

Kuka seurakunnassa asettaa rajat työajattomalle työlle? Onko se työntekijä itse, seurakuntalaisten odotukset vai peräti työyhteisö? Kun työaika ei ole määritelty, työntekijän on usein porhallettava työstä toiseen sellaista vauhtia, ettei lepoaika jää. Työntekijä on väsynyt eikä pysty keskittymään seurakuntalaisen kohtaamiseen.

Tällaisen työntekijän kanssa ei Kuopion yliopiston henkilöstöpäällikkö **Marketta Rantama** haluaisi asioida. Hän odottaa seurakunnan työntekijältä aitoa kohtaamista, jossa työntekijä pystyy valottamaan iankaikkisuusperspektiiviä tämän ajan ihmiselle, edes vähäisen heijastuksen siitä kirkkaudesta, josta työntekijä itse ammentaa voimansa.

Marketta Rantaman kanssa työajan rajoja oli pohtimassa Suomussalmen vt. kirkkoherra **Risto Kormilainen**. Hän lähestyi kysymystä seurakuntatyön kokemuksesta käsin. Hänellekin sopi hyvin Marketta Rantaman esittelemä rytmitys, jossa työaika jaetaan kolmeen osaan: aamupäivään, iltapäivään ja iltaan. Näistä

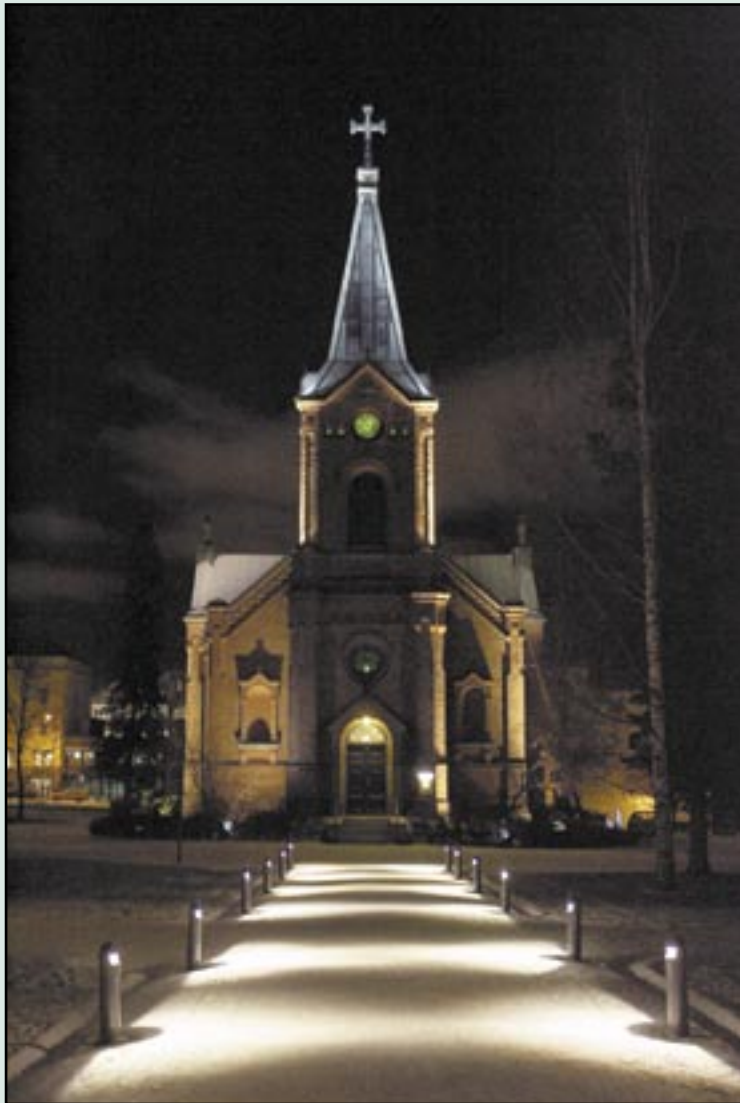
jaksoista työskennellään päivän aikana kaksi ja kolmas käytetään lepoon. Seurakuntatyössä jaksot eivät välttämättä satu joka päivä peräkkäin, vaan keskelle päivää voi osua lepojakso.

Rantama ehdotti keskustelua työaikamalleista koko työyhteisössä, niin että kaikki sitoutuvat niihin ja koko seurakunta työyhteisönä pitää huolta yhteisestä jaksamisesta.

Työaikakysymys on osa seurakunnan henkilöstöpolitiikkaa ja tulevaisuuden keskeinen työsuojelun haaste.

Keskustelussa työajan jaksottamisen ja työmäärän rajaamisen näkivät ongelmana erityisesti yksipappisten seurakuntien kirkkoherrat. Heillä ei ole ketään työtä jakamassa, ja hallinnolliset työt ovat koko ajan lisääntyneet.

Marketta Rantama kiinnitti huomiota käsitteisiin kutsumus ja työaddiktio tai työholismi, jotka on syytä erottaa toisistaan. Kun kutsumustyö antaa ihmiselle paikan toisen palveluksessa ja kosketuksen korkeampaan, työholismi tekee työstä epäjumalan. Työholisti vieraantuu ➔

Jyväskylän Kaupunginkirkko yövalaistuksessa.

tunteistaan, ruumistaan, läheisistään ja jopa Jumalasta.

Kutsumustyössä persoona on työväline, jota täytyy huoltaa. Rantama korosti, että juuri kirkon sanoma on työntekijälle se voimaannuttava tekijä, jonka avulla hän jaksaa. Hyvin järjestetyssä työyhteisössä työntekijä voi olla muille esimerkkinä vuorokausirytmien lisäksi myös arjen ja pyhän vaihtelussa sekä kirkkovuoden vaihtelussa.

Risto Kormilainen korosti suunnittelun merkitystä. Työajattoman on rytmittettävä työaikansa itse. Paljon vaikuttaa myös työilmapiiri. Kun työtovereihin ja heidän työmotivaatioonsa luotetaan, jokainen tekee työtään parhaansa

mukaan, innostuneesti ja jaksaa.

Kormilainen ehdotti myös rajojen etsimistä yhdessä. “Olisiko yksi mahdollisuus etsiä näitä rajoja alaosastoissa. Mukana voisi olla myös muita ajattomassa työssä olevia. Uskon, että kun asiat tulevat yhteiseen keskusteluun ja tiedetään, mitä kaikkea toiset työntekijät tekevät, ehkä silloin voidaan päästä myös kyräilystä ja luuloista uudenlaiseen ajattomaan työkuultuuriin kirkossamme. Tätä uumoilen, sillä mahdollisuuksia siihen on nyt ilmassa hyvin runsaasti.”

*Pysäkkityöskentelyssä mukana viestintäpastori
Merja Laaksamo.*

Toimittaja Aino Suholan sanoma päätöstilaisuudessa kosketti kuulijoita syvältä.

AINO SUHOLA

Papin matka

Pappi parka, moninaisesta sinun on huolehdittava ja hätäiltävä.

Sinulla pitäisi olla aina sana ja selitys. Sinun pitäisi toimittaa sitä mitä tilataan. Yksi ei kestä lakia, huutaa evankeliumia, tuttua virttä, tulista tangoa, enemmän lohtua, enemmän armoa.

Toinen pyytää: saarnaa synty synniksi ja näytä siten armon vilaus.

Ja sinusta purskahtaa vain pyyntö: piettäsin joskus semmoset seurat, että itkettäsin vaan.

Ole ammatillinen, ne sanovat.

Etäännyttä.

Mutta miten. Elämä on iholla ja iho on jo vereslihalle asti auki! Ja jo huutaessasi tiedät, että niin on oltava. Kipu ja kirkkaus ovat yhtä.

Mutta miten sanot sen yksinäiselle, hylätylle, sairaalle, vangille, leskelle, orvolle...

Missä on sanomisen valta ja velvoitus tässä sumussa,

jossa ei ole kirkkaudesta tietoaakaan. Pelkkää kipua. Silmät etsivät varauloskäytävää, mutta sen päälle on kirjoitettu Torsti Lehtisen sanat: "Ulos pääsee vain sisäkautta."

Entä, jos tekisi sen Erkki Tantun piirroksen pääseen papin tempun.

Heittäisi liperit aidalle, sanoisi, että tossa on pappi ja tässä on mies ja singahtaisi tappeluun rehellisesti nyrkit pystyssä, eikä vain aina hymyilisi pää kallellaan ja sanoisi, aivan tai niinpä... Vaikeaahan tämä, mutta Jeesus auttaa. Herra kanssasi.

Miten uskottavaa se on, kun ei itsekään tiedä, onko kyseessä epätoivo, epäusko vai nälästä.

Entä jos menisi päin pimeää. Uskaltaisi tuntea alhaisiakin tunteita, raivoa, vihaa, kateutta, katkeruutta. Menisi häpeään asti, ymmärtäisi häpeän ja väkivallan suhteen.

Tulisi likemmäs ihmistä.

PAPIN MATKA

Tulisi avuttomaksi kuin vastasyntynyt ja ymmärtäisi, että on pakko vain luottaa. Sokeasti luottaa. Jumalaan.

Ja ihmiseen niin että piettäs joskus semmoset seurat, että itkettäis vaan.

Tuskin sitä pappi ihmistä kummempi ainakaan aina.

Saattaa jonain epävarmuuden hetkenä tehdä niin kuin minä: kirjoittaa – ei joulupukille vaan: ”Kuu-leeko Nato, kuuntelen.

Voiko Natoon liittyä henkilöjäsenenä? Tunnen suurta turvattomuutta.

Armeijasta kotiutetaan alokkaita nettiriippuvuuden takia. Joka kolmannella Helsingin yliopiston opiskelijalla on mielenterveysongelmia. Lapset eivät osaa leikkiä ilman ohjausta. Tanja ja Sauli on eronneet, Kesken kyläkauppias ollut uskonon, vähät poliisit Räikkösen hääsaattueessa, Nykäsen Matti on vankilassa, eikä pääministerin autossa ole vararengasta.

Jutta Jussila suree Petteri Jussilaa, enkä minä uskalla kysyä, kuka Jutta ketä Petteriä, koska kestouutisella täytyy olla yhteiskunnallista merkitystä.

Olen ymmärrystä vailla, turvaton. Saako Natosta hakea turvapaikkaa? Saako siinä olla koko ajan?

T-paita riittää kauluriksi, tyttöjen napa palelee, vaatteet ja pyyt pienenevät, hyttyset suurenevät ja Tarja Halonen välierissä historian kolmanneksi suurin suomalainen...

Pieittä joskus semmoset seurat, että itkettäis vaan.”

Mestari, opettaja, paimen...

Kaikenlaista viittaa sovitetaan, mutta ei pappikaan aina jaksa opettaa. Aina ole selvillä itseään siitä, mikä on oikea vastaus.

Oikeassa oleminen on niin pelottavaa. Pelastavampaa jaksaa hämmästyä yllättävää vastausta.

Villellä oli ongelmia laskennossa. Opettaja väsyi ja puristi hampaiden välistä, että jos meillä on kahdeksan omenaa ja minä otan niistä kuusi, mitä jää jäljelle? Ville sanoi, että ikävä muisto ahneesta opettajasta.

Mutta usko ei ole mikään omenajuttu. Oikea vastaus on tiedossa. Ja se on ehdoton.

Pitää vain etsiä uusia keinoja tavoittaa niitä, jotka eivät halua tulla pelastetuiksi. Pitää keksiä uusia temppuja niille, jotka eivät halua kuulla sanaa, vaan viihtyä, saada elämyksiä.

Mutta jos aina ei jaksa. Aina jaksa ponnistaa saanaankaan, joka koskettaisi.

Aina ei jaksa soida itsenään instrumenttina. Pikeminkin joskus tekisi mieli palauttaa se suurelle viirtäjälleen kerta kaikkiaan kesken soiton ja sanoa, että piä harppus.

Tee se!

Tule puutteelliseksi, että voit olla puutteellisten

apostoli.

Ole avuton, uupunut, peloissasi, että tiedät, miltä minusta tuntuu.

Roiku Jumalassa, ronklaa niin kuin Job, mutta roiku, että tiedät minun epäuskoni. Päästä itsesi käsiin, jotka ottavat kiinni. Pelottavan alhaalla, mutta ottavat.

Ja sano, että mahdun niihin minäkin. Kelpaan, vaikka olen vm-50 paljon ajettu ja perässä pientä laittamista.

Sano, että ihmisarvoni ei ole tulosjohtajan käsissä. Sen on Jumala antanut ja se on luovuttamaton.

Sano itsellesikin.

Uskallat taas ilmoittaa, että saatanaalla on enemmän väkeä, mutta Jumala on vahvempi.

Etkä enää ikinä tahdo sitä kymmenettä kuppia kahvia. Etkä kakkua. Alat anarkistiksi, tahdot lihasoppaa ja pois sen liperin kuristuksesta, ulos sisäkautta ihan paljaaltaan ihmiseksi ja sitte pietään semmoset seurat, että itketään vaan.

Vain tyhjä tila voi täyttyä.

Syvintä rukousta on avuttomuus.

Eniten elämä kysyy pettymyksen, epävarmuuden ja epätäydellisuuden sietoa.

Epätäydellisenä mutta täydellisen kuvana sinut on tehtäväsi siunattu sinut on nimeltä kutsuttu

”Sinä olet minun”

Eikä Hän kysy suoritteita

Herralta saa sairastaa

olla turha mutta rakas

ja sen varmuuden varassa

myös ihminen ihmiselle.

Niinpä

kun pettymys laskee pänsä

rakkauten kanssa samalle tyynylle

silitä sen pois

suutele voimattomaksi

puhu sille armosta

lähinnä taivasta on hellyys

jossa hylätyt kohtaavat

ja tuokion lämmittävät toisiaan.

Ja siinä pietään ne semmoset seurat, että itketään vaan.

Kirjoittaja on toimittaja.

PAPIN MATKA

Kirkon tulevaisuudesta

Kirjoittaisinko kirkon vai kristinuskon tulevaisuudesta? Joskus vuosia sitten tällainen kysymys ei ehkä olisi tullut edes mieleen. Kirkon ja kristinuskon tulevaisuus näytti silloin suunnilleen samalta.

Edelleenkin lienee mahdotonta pohtia kristinuskon tulevaisuutta ilman kirkkoa, mutta silti ajattelussa ni kirkon ja kristinuskon välille on tullut särö. Usko siihen, että kyllä Jumala kirkostaan (lue: Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta) huolta pitää, on vähän vääränlaista huolettomuutta. Kirkkoamme uhkaavat sellaiset vaarat, ettei kirkon asema suomalaisten kansankirkkona ole itsestäänselvyys tai pelkästään Jumalan siunauksen varassa.

Kristinuskon tulevaisuus on vähän toinen asia. Kristinuskon vaikuttaa tässä yhteiskunnassa myös kirkosta ja sen tekemisistä riippumatta. Ratkaisuvan tärkeää kuitenkin on, miten kristinuskon onnistuu elämään ajassa. Ilman kulttuuriin sopeutumista, ja tarvittaessa radikaaliakin uudelleentulkintaa, kristinuskon merkitys ihmiskunnalle jää vain menneisyyteen. Uskon – ei vain rakenteiden – on jatkuvasti uudistuttava.

MITEN TILASTOJA OLISI TULKITTAVA?

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuutta ei ole oikeutettua arvioida pelkästään tilastojen valossa. Toki tilastotkin, varsinkin pitkällä aikavälillä, jotain kertovat. Tilastokeskuksen mukaan Suomen väestöstä vuonna 2003 kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon 84,2 %. Vuonna 1900 luku oli 98,1%. Kirkkoon kuuluvien osuus kansasta on siten laskenut reilussa sadassa vuodessa noin 14 %. Kirkon jäsenmäärä sitä vastoin on kasvanut samana aikana 1,7 miljoonalla. Kirkkoon kuului vuonna 2003 noin 4,3 miljoonaa suomalaista.

Miten näitä lukuja olisi tulkittava? Voiko ajatella niin, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko on onnistunut 1900-luvun muuttuvassa yhteiskunnassa säilyttämään merkittäväällä tavalla asemansa suomalaisten kansankirkkona, kun edelleenkin yli neljä viidestä suomalaisesta kuuluu kirkkoon ja kirkon jäsenmäärä vain kasvaa? Vai tulisiko katsella tilastojen osoittamaa laskua ja arvioida sen ja väestöennusteiden pohjalta, milloin kirkkoon kuuluu enää puolet kansasta tai milloin olemme alle prosentin vähemmistö? Tällainen tarkastelutapa ei luonnolli-

sesti ota huomioon mitään radikaaleja muutoksia eikä ole muutenkaan järkevä tapa hahmottaa kirkon tulevaisuutta. Kristinuskon tulevaisuuden mittariksi se soveltuu vielä huonommin.

Yhtään viisaampaa ei ole arvioida kirkon tulevaisuutta osallistujatilastojen perusteella. Tutkimukset kertovat, että vaikka suomalaiset kuuluvat Euroopan laiskimpiin kirkossakävijöihin, tässä maassa rukoillaan kuitenkin keskimääräistä enemmän. Suomalaisten uskonnollisuus on yksityisempää kuin keskieurooppalaisten uskonnollisuus. Jätäkäämme siis tilastot ja arvioikaamme Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuutta toisesta näkökulmasta: mikä sitä uhkaa?

SUURIMPANA UHKANA NÄYTTÄÄ OLEVAN HAJAANNUS

Tällä hetkellä kirkon suurimpana uhkana näyttäisi olevan hajaannus. Kirkko on vaarassa jakautua. Konservatiivirintama ei hyväksy kirkon tekemiä ratkaisuja, mutta haluaa silti pitää kiinni kuulumisesta Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon, ilmeisesti ainakin osittain taloudellisista syistä. Vapaakirkoksi heittäytyminen voisi merkitä loppua rahavarojen kuihtuessa.

Kirkon lähitulevaisuuden kannalta tärkeäsi nousee kysymys siitä, miten paljon ja miten pitkään kirkko sietää näitä toisenlaisen virkakäsityksen omaavia ja kirkkoon vain rahallisista syistä kuuluvia, miltei kaikkea kirkossa vastustavia vanhoillisiaan. Todennäköisesti tilanne vielä entisestään kärjistyy, sillä piispat, joiden tehtävänä on varjella kirkon ykseyttä, eivät liene kovin halukkaita tekemään asiassa ratkaisuja.

Kirkosta ei voi erottaakaan, joten ainoa toivo kirkon sisäisen eheyden edes jonkinlaiseksi palauttamiseksi taitaa olla siinä, että vanhoilliset irtautuvat omaksi kirkkokunnakseen. Tätä taas ei tule tapahtumaan, ennen kuin kirkon taloudellinen tuki näille toisinajattelijoille lakkaa.

KIRKON UHKANA MYÖS KOROSTUNUT PYRKIMYS YKSIMIELISYYTEEN

Paradoksaalista kyllä, mutta näen kirkkoa uhkavana tekijänä myös korostuneen pyrkimyksen yksimielisyyteen. En pidä ollenkaan ihanteellisena selkeää kirkkoa, jossa kaikkien on pakko uskoa ja ajatella samalla tavalla. Sellainen kirkko ei nykyään ilmassa elä pitkään. Kirkossa on oltava lupa uskoa ja ilmaista uskoaan eri tavoin.

Käykö perheen tie tulevaisuudessakin kotikirkkoa kohti? Sakari Häkkinen pohtii suomalaisen kansankirkon tulevaisuuden uhkia.

Soisin kirkon olevan foorumi kaikelle totuuden etsimiselle ja vilpittömälle kyselylle sekä yhteiselle rukoukselle. Mielenpiteiden ei tarvitse olla samantaisia, mutta tärkeää on, että rukoilemme yhdessä. Ykseys näkykseen siis kirkon jumalanpalveluselämyksessä, ennen kaikkea siinä, että eri tavoin ajattelevat mahtuvat samaan jumalanpalvelukseen ja ehtoollispöytään. Siitä lipeäminen on tosi kirkosta luopumista.

Olen hyvin viehättynyt Ruotsin kirkon arkkipiispan K. G. Hammarin käyttämästä ilmaisusta, jonka mukaan kirkosta Jumalan puoleen kuuluva ääni ei soi unisonossa, yksiaanisesti, vaan se on polyfoniaa. Tämähän on kuin Ilmestyskirjan kuvaus taivaallisesta jumalanpalveluksesta: *“Seitsemäs enkeli puhalsi torveensa. Taivaassa kajahti monien äänten huuto: - Koko maailman kuninkuus on nyt tullut meidän Herrallemme ja hänen Voidellulleen. Hän on hallitseva aina ja ikuisesti.”* Ilm. 11:15.

Postmodernissa maailmassa kirkko ei voi ryhtyä ihmisten ajatusten vartijaksi, vaan pikemminkin sen tulisi rohkaista ihmisiä kyselemään ja ihmettelemään erilaisia elämän ilmiöitä, tutkimaan kriittisesti myös omaa perintöään. Tällaisessa kirkossa on tilaa modernille, postmodernille ja vielä kaikille muillekin ajattelijoille.

KANSANKIRKON SÄILYMISEN AVAIMET KIRKON PÄÄTTÄJILLÄ

Oman kirkkomme säilyminen kansankirkkona on pitkälti kiinni kirkon päättäjien valmiuksista avartua palvelevaksi kansankirkoksi. Vaihtoehtona on sulkeutuminen ja pitäytyminen oikeaoppisuuteen. Oikein oikeaoppisia ei tosin tästä kirkosta löydy kuin systemaattisen teologian laitokselta, eivätkä

hekkään ole ihan samanmielisiä.

En enempää kirjoita uhkatekijöistä, mutta voi miten hauskaa olisi pohtia sitäkin, millainen uhka kirkolle olisi esimerkiksi historiallisen Jeesuksen opetusten vakavasti ottaminen. Siinä ne vasta kirkon rakenteet romuttuisivat! Mutta tämä vaara ei näytä kyllä kirkkoa ihan lähivuosisikymmeninä uhkaavan.

Historian Jeesusta tai jopa Raamatun Jeesusta enemmän käyttöä kirkolle nimittäin on kirkkoisien ja muiden myöhempien aikojen opettajien Jeesuksesta, joka on saatu kesytettyä kirkon ja sen opettajien nöyräksi palvelijaksi, harmittomaksi kellekään.

Kirkon tulevaisuudesta puhuttaessa on kuitenkin aina hyvä muistaa, että tulevaisuus on meidän omassa käsissämme. Meidän puheillamme ja toimillamme on suuri vaikutus siihen, millainen on huomisen kirkko.

Ehkä me emme tule itse sitä kirkkoa näkemään, mutta lapsemme ja lastemme lapset toivottavasti näkevät sen kirkon entistä selvemmin armon sylinä.

Kirkkomme kaipaa jatkuvasti uudistumista. Viime vuosikymmeninä kirkkomme vahvuutena on ollut hyvin hoidettu lapsi- ja nuorisotyö. Kirkon tulevaisuuden kannalta järkevä painopisteen asettaminen lapsi- ja nuorisotyöhön kannattaa. Hyvä alkua tälle on strategiakirjasen *“Jumala on. Elämä on nyt. Rakkaus liikuttaa.”* julkaiseminen. Toivottavasti se otetaan seurakunnissa vakavasti.

Kirjoittaja on Kuopion hiippakunnan hiippakuntasihtööri, TT.

Suomalainen kirkkokansa maailmalla

KuvaKotimaa/ Eero J. Laamanen

Kokemukseni kirkon siirtolaistyöstä liittyy 70-luvun alun Saksan Liittotasavaltaan, kahteen talvikautteen Gran Canarialla ja nyt helmikuusta 2004 lähtien Espanjan Aurinkorannikolle. Mutta pitkälle toistakymmentä vuotta kestänyt työ kuurojen parissa osoitti, että eräänlainen "siirtolaisseurakunta" elää myös Suomessa: pieni kieli- ja kulttuuriyhteisö suuren valtaväestön keskellä. Lisäksi itsekseni pohdiskelen, mihin kategoriaan asettaisin syntymäpaikkani Räisälän seurakunnan, jota lapsena pidin ainoana oikeana seurakuntanani ja joka edelleen vuosittain kokoontuu "haastelemmaa" ja muistelemaan synnyinseudun tapahtumia.

Saksan siirtolaistyö määriteltiin alusta lähtien suomenkieliseksi kirkolliseksi työksi. Alusta lähtien oli kuitenkin selvää, että jumalanpalvelukset – ja muukin toiminta – pidettiin kaksikielisinä, sillä suuri osa seurakunnasta muodostui nuorista saksalais-suomalaisista perheistä. Jumalanpalveluksia pidettiin pääosin saksalaisissa luterilaisissa kirkkoissa, vaikka itse seurakuntien kanssa ei juuri yhteistä toimintaa ollut. Joitakin kokeiluja tehtiin muiden "Ausländergemeinden" suuntaan, mutta nekin jäivät joihinkin ruokajuhlisiin taiwanilaisten kanssa. Ehkä vuosien mittaan uusia yhteistyön muotoja "paikallisten" kanssa on löytynyt.

Kirkot olivat hyvin erilaisia: Kölnin betoniseinäisestä, töin tuskin saman kadun asunnoista erottuvasta kirkosta Berliini Gedächtniskirkon kappelin moderniin hämääjän ja Münchenin ehkä kaikkein suomalaisimmalta tuntuvaan kirkkoon.

SUOMALAISSEURAKUNNAT KIINTEÄ KIRKKOPERHEEN JÄSEN

Saksan suomalaisten seurakuntien alkuvaiheet muistuttavat kovasti toisiaan: istutaan ravintolan kantapöydässä, niin kuin suomalaisilla on tapana viikoittain istua. Illan mittaan sitten aletaan suunnitella seurakunnan perustamista yllättäen papiksi osoittautuneen vierailijan kanssa. Vuosikymmenten kuluessa suomalaisista seurakunnista on muo-

*Suomalainen seurakunta toimii myös Gran Canarialla.
Kuva suomalaisten suosimasta Puerto Ricosta.*

dostunut kiinteä Saksan evankelisen kirkkoperheen jäsen.

Gran Canarian suomalainen seurakunta on talvipaimenen hoidossa. Joka vuosi sinne lähtee silmät ympyriäisinä nk. talvipappi ja -kanttori seurakuntaa hoitamaan. Tosiasiassa usein käy päinvastoin: seurakunta hoitaa näitä talven kirkollisia muuttolintuja niin, että he oppivat talon tavoille – ja sitten kohta onkin aika lähteä pois. Ensimmäisellä kaudellani 1997 - 1998 meni suuri osa ajasta ihmettellessä, ja vasta toinen kauteni 2001 - 2002 avasi jotain siitä seurakunnasta, joka saarella asuu ympä-

ri vuoden. Mutta seurakuntaneuvosto piti huolta siitä, että toimintaa oli.

GRAN CANARIA KAKSI KESKUSPAIKKAA

Gran Canarian seurakunnassa on sisäänrakentunut ongelma: saarella on kaksi keskuspaikkaa: Las Palmasin kaupunki koilliskulmassa ja etelän suuret turistialueet, joissa on paljon suomalaisia myös töissä. Papin asuinpaikasta käydään vuosittain köydenvelto, kumpi ”papin saa”, karkeasti jaotellen etelän viikkoturistit vai pohjoisen talviasukkaat. Nämä kaksi ryhmää erottuvat jo kirkon ovelta: toiset shortseissa ja toiset pyhävaatteissa.

Mutta on tehty virheitä: Gran Canarialla vihittiin oman piispanneuvoston pieni luolakappeli suomalaisten ja espanjalaisten käyttöön. Hieno juttu, mutta unohtui vain käytäntö: mille seurakunnalle kappeli kuuluu, miten käytännössä toimitaan, millaisessa pöydässä asiat sovitaan, mikä on suomalaisen seurakunnan oikeus ja vastuu? Juhlallisesti vihitystä kappelista tuli riitakapula. Ympäriöivässä suomalaisasutuksessa syntyi niin suuria ristiriitoja kappelin käytöstä, että suuri osa väestä muutti katkerana pois. Siirtolaisseurakunnan äitikirjolla kaukana Suomessa on vastuullinen tehtävä. Sen taitamattomuus asioiden hoidossa tuntuu joskus kohtuuttoman kipeänä täällä maailmalla.

Templo Euménicossa Playa del Inglésissä järjestetään pari kertaa vuodessa jumalanpalvelus, johon osallistuvat saarella toimivat kristilliset turistikirkot. Vaikka tilaisuus on aikalailla piispavetoinen – G. C. n piispa Ramon on sinänsä myönteinen ja iloinen veikko – on merkittävä nähdä samalla alttarilla katolilaiset, luterilaiset ja helluntailaiset noin kymmenestä eri maasta.

Aurinkorannikon suomalainen seurakunta on paikka, jonka vapaaehtoistyötä käydään kaukaa ihmettelemässä. Vaikka seurakunnassa on kaksi päätoimista pappia, heitä ei tarvita rutiineitten pyörittämiseen. Rannikolla on kolme kohtaamispaikkaa, ”tupaa”, joissa saa lukea päivän lehdet, juoda kahvia ja ennen kaikkea tavata muita suomalaisia, joista aina joku tietää, miten toimia missäkin tapauksessa, tai mistä saa väkiviinaetikkaa tai mustaamakkaraa.

Kaiken käytännön työn tekevät vapaaehtoiset pullan paistamisesta paikalle ilmestyneen turistin pulmatilanteen selvittämiseen asti. Tupien ympärille onkin vuosien mittaan muodostunut suomalainen ”siirtokunta”. On kätevää vuokrata talveksi asunto jostain Torrentuvan läheltä, se tuntuukin turvallisemmalta. Seurakunnassa on toimintaa niin, että tilat eivät aina tahdo riittää.

JUMALANPALVELUKSIA PIDETÄÄN KATOLISISSA KIRKOISSA

Jumalanpalveluksia pidetään pitkin rannikkoa ka-

tolisissa kirkkoissa. Vaikka yhteistyö näyttää pienimmältä mahdolliselta, sen merkitys on valtava: tähän syvästi katoliseen maahan alkaa juurtua käsitys siitä, että on olemassa myös evankelis-luterilainen kirkko, jonka kanssa voidaan elää rinnakkain.

Yhteistyön rakentaminen on kuitenkin arka asia. Tämänkin seurakunnan historiassa oli aika, jolloin kirkon ovet suljettiin, kun pappi liian suurin ja äänekkäin vaatimuksin lampsi paikallisen prelaatin eteen. Ja kyllähän meille suomalaisille välillä tuntuu olevan vaikeaa tottua andalusilaiseen ajantajuun: kirkon oven avajaa odotellaan usein tuskattavan pitkään.

SIIRTOLAISTYÖN HISTORIAA – KIRJOITETUNA JA ELETTYNÄ ELÄMÄNÄ

Siirtolaistyön historiaa on vastikään kirjoitettu. Minulle kuitenkin kirjaa lukiessani tuli vahva tunne: ”ei se noin ollut”. En usko, että pöytäkirjoja ja kirjeenvaihtoa tutkien saadaan riittävää kuvaa siitä, miten asiat oikeasti ovat olleet. Muutoksen vauhti on usein kova, eikä sitä pystytä - eikä ehditä - paperilla kertomaan. Ja on asioita, joista ei haluta kertoa, asioita joista ei voi kertoa, mutta jotka ovat merkittävästi vaikuttaneet seurakunnan kehitykseen.

Kyllä Aurinkorannikonkin seurakunnan menneistä vuosista on kuultu monta tarinaa. Ja monta on varmasti vielä kertomatta. Seurakunta elää niin vahvasti, että sillä ei ole vain yhtä totuutta, ja kai siihen on vain tyytyminen.

Mutta nyt Aurinkorannikon seurakunta voi hyvin. Äitikirjon (lue: ”Kirkkohallitus, ulkoasiain osasto”) suuntaan vallitsee molemminpuolinen vahva luottamus. Kirkot ovat täynnä, vastuuta kantetaan. Useasti kuulee sanottavan, että täällä kirkkoon on helpompi tulla kuin Suomessa. Mikähän tekee maailmalla olevista suomalaisista kirkkoon astelevan kansan (aivan toisella tavalla kuin täkäläisistä ruotsalaisista tai norjalaisista)?

Mutta hiukan tuolla vatsanpohjassa kaivertaa: jo nyt on suomalaisessa koulussa 140 oppilasta – jospa ensi vuonna vuorotteluvapaalle tulevia lapsiperheitä onkin satoja enemmän? Mitä jos nämä lukematomat rakenteilla olevat talot valmistuttuaan täyttävätkin suurelta osalta suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyneistä suomalaisista? Entä jos hintojen nousu jatkuu samaan tahtiin, miten käy niille, jo nyt centimoidaan tarkasti laskeville, joilla ei ole enää paikkaa Suomessa, pieni eläke ainoana yhdyssiteenä Suomeen.

Näitä näillä tuvilla pohdiskellaan.

Kirjoittaja on Aurinkorannikon suomalaisen seurakunnan diakoniapappi.

Jäsentietojen muutosilmoitus Pappisliiton jäsenille!

Nimi (tekstaten) _____

Henkilötunnus _____

ILMOITAN SEURAAVAT MUUTOSTIEDOT (Rasti ruutuun):

_____ lähtien
☐ Uusi osoitteeni on _____
lähiosoite

postinumero ja postitoimipaikka

☐ Virkani on vaihtunut. Uusi virkani on: _____

☐ Olen äitiyslomalla/ Mistä lähtien? _____
hoitovapaalla

Mihin asti? _____

☐ Olen virkavapaalla Mistä lähtien? _____

Mihin asti? _____

☐ Siirryn eläkkeelle Milloin? _____

Lähetä muutosilmoituslomake Pappisliiton toimistoon osoitteella
tällöin liitto maksaa postituskulut, ts. et tarvitse postimerkkiä):

Suomen kirkon pappisliitto r.y.
Vastauslähetys/sopimus 00520-00139
00003 HELSINKI

Jäsentietojen muutosilmoitus Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsenille!

☐ Osoitteen/nimenmuutos

☐ Jäsenlajin muutos

☐ Eroilmoitus

Henkilötunnus _____

Sukunimi _____ Ent. nimi _____

Etunimet _____

Lähiosoite _____

Postinro _____

Postitoimipaikka _____

Puhelin/koti _____ Puhelin/työ _____ Muu puhelin _____

Työnantaja _____

☐ Tarvitsen valtakirjan (Työnantaja vaihtunut)

☐ Varsinainen jäsen

☐ Virka-, ☐ opinto- tai ☐ hoitovapaalla ajalla: ____/____20__ – ____/____20__

☐ Muu jäsen ☐ Työtön ☐ Opiskelijajäsen ☐ Jään eläkkeelle

Muutos voimassa alkaen ____/____20__

Palauta liiton toimistoon osoitteella: **Rautatieläisenk. 6, 00520 Helsinki**
tai Fax (09) 877 7397

Lomatuetulla Perhelomalla koko perhe viihtyy. Yhteisen ohjelman lisäksi kohteissa on lapsille järjestetty ohjelmaa, ja vanhemmille jää omaa aikaa rentoutumiselle. Tarjolla on lukuisia hyviä lomakohteita.

Kevään lomakausi: viikot 8–21.

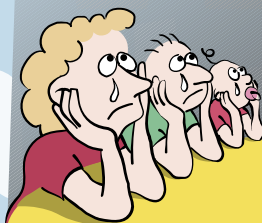
Lomatuen haku 1.12.2004–17.1.2005.

Lomat: 5–7 vuorokautta, puolihoidolla.

Lomatuki: 170 euroa / aikuinen ja 85 euroa / 6–16-vuotiaat lapset, alle 6-vuotiaat lapset maksutta.

Lomatuki A-lomien mökissä enintään 340 euroa.

Perheille parasta A-lomaa

UUTUUS:

Hae uudelle

Nuoret perheet -lomalle.

Katso www.a-lomat.fi

A-lomat ry
Ratamestarinkatu 11, 00520 Helsinki

puh. 020 111 2770

(arkisin 9–12)

faksi (09) 145 706

toimisto@a-lomat.fi

Hakuohjeet ja lomatukilomakkeet www.a-lomat.fi

Hoosianna väljähtymässä?

Onko Hoosiannan teho väljähtymässä? Näin otsikoi Hesari juttunsa, josta ilmeni, että adventtisunnuntain jumalanpalveluksiin osallistuvien määrä on ollut laskussa. Vieläkin tosin adventti on toiseksi väkimmäinen kirkkopöytä.

Juttu herätti muutaman ajatuksen. Adventti on siis tuotteistettu Hoosiannaksi. Sehän onkin miltei kaikki mitä meillä on jäljellä adventista. Joulun voimalla seurakuntien toiminnassa koko adventin ajan. Jumalanpalveluksiinkin näyttää olevan tulossa eräänlainen hittimittari: ajatellaan, jos suosio vähenee, vika on tuotteessa eli adventina väljähtyneessä Hoosiannassa. Kenties tulevaisuudessa jumalanpalvelusten teksti ja muu sisältö valitaan sen mukaan, mikä näyttää vetävän. Seurakuntatyössä on vaikeutena perinteen ja tapojen sekä uutuusien ja kerrannaisten tapahtumien toisiinsa suhteuttaminen.

”Ainoastaan tavalla on voimaa, sillä mikä alin omaa palaa. Kerran saatu elämys, kerran koettu vaikutus, kerran tehty päätös, kerran syntynyt tunnelma – ne jäävät miltei aina ilman pysyvää vaikutusta. Ne eivät muodosta mielialaa. Ja mieliala on uskon maailmassa tärkeä, ei tunteet ... Sunnuntaisen kirkossakäynnin luja tottumus antaa vahvempaa tu-

kea hurskaalle elämälle kuin iskevä saarna tai tunnelmasta täyden, juhlallisen iltajumalanpalveluksen jättämä tilapäinen vaikutus. Sen, mitä adventtiaika on, tietää vain koti, joka tuntee kiinteitä adventtipöytäjä. Ja se, joka arvelee, että hänen on joka vuosi asetettava ja koristettava joulupuunsa toisin kuin edellisellä kerralla, jottei vaikutus tylsyisi, on auttamaton narri.”

Nämä Berliinin piispa Otto Dibeliusen ajatukset (jotka sain kirkkoherra Timo Komulaiselta) rohkaisevat pitämään perinteistä kiinni hittimittareista piittaamatta. Tosin Dibelius on kirjoittanut nuo ajatuksensa jo vuonna 1927, mutta ne pätevät vieläkin. Me kasvatamme monesti tavattomia seurakuntalaisia, jopa niin, että iltapäivälehdessä joku tunnettu suomalainen saattaa ilmoittaa jouluperinteeseen joulukirkkoon menemättömyyden. Monesti ajattelemme, että tapa on jotenkin vähäarvoinen syy käydä kirkossa. Ns. tapakristitty on lähes säälittävin ihmislaji. Tapakristityillä on kuitenkin jalo esikuva; Jeesuskin meni tapansa mukaan synagogaan.

Pidetään tiukasti kiinni tavallisesta adventista ja Hoosiannasta! Taitaa olla tapamme väljähtymässä eikä Hoosianna.

Kirjoittaja on Vihdin seurakunnan kanttori.

Kutsumus kirkon virkaan?

Usien opiskelijoiden rekrytointi alkaa kirkossakin olla ajankohtainen kysymys. Työntekijät vanhenevat, eikä ala tunnu erityisesti kiinnostavan opiskelijoita. Mistä löytyy kirkon työhön sitoutuneita työntekijöitä?

Teimme kesällä pienimuotoista tutkimusta Diakin Järvenpään yksikössä valintakokeisiin saapuneiden keskuudessa. Kysyimme muun muassa syytä koulutukseen hakeutumiseen ja sitä, kuvittelevatko hakijat joskus tulevaisuudessa työskentelevänsä kirkon virassa. Yllätykseksi suurin osa haastatelluista oli hakeutumassa vain sosionomi-koulutukseen. Myös usea kirkon virkaan hakeutuva kuvasi hakeutumisen syytä nimenomaan paremman työllistymisen näkökulmasta. Kutsumusta ei maininnut yksikään haastateltava.

Kuinka koulutuksessa voidaan sitten vahvistaa tuota hataraa kutsumusta kirkon työhön? Opiskelijat kaipaavat eriytynyttä opetusta siitä, mikä kirkon työlle on ominaista. Myös opiskelijan oman hengellisyyden kehitys vaikuttaa kirkon töihin hakeutumiseen. Opiskelijoita tulisi entistä enemmän tukea hengellisessä kasvussa ja ohjata normaaliin seurakuntayhteyteen.

Vaikka opiskelijoiden hengelliseen kasvuun toivotaan tukea, ei hengellistä pääomaa voida miltään taholta antaa opiskelijalle valmiina pakettina. Sitä voidaan toki tukea monella tapaa. Viime kädessä on kuitenkin opiskelijan omalla vastuulla, tarttuuko hän tarjottuihin mahdollisuuksiin.

Seurakuntaharjoitteluiden merkitys on koulutuksessa keskeinen. Hyvä ja toimiva harjoittelu antaa opiskelijalle mahdollisuuden tutustua seurakunnan toimintaan sisältäpäin. Parhaimmillaan opiskelija oppii käyttämään hengellisyyttä työvälineenä ja saa harjoittelusta kimmokkeen todella hakeutua kirkon virkaan.

Toisaalta tietysti herää kysymys, kuinka vahva kutsumus voi ylipäättään olla, ennen koulutuspaikan varmistumista? Voiko kutsumus siis itse asiassa ollakin koulutuksen entisestään vahvistama halu tehdä töitä kirkossa? Ainakin itse koen, että oma kirkon työntekijän identiteetti on koulutuksen myötä muuttunut toiveesta tahdoksi. Ehkä rohkeudenkin jopa käyttää ilmaisua kutsumus, vaikken vielä tiedäkään, mihin koulutuksen jälkeen päädyn.

Omat opinnot alkavat olla jo loppusuoralla. Yhteiskunnallinen työ näyttää vähintäänkin todennäköiseltä vaihtoehdolta. Viimeistään tässä vaiheessa miettii, kuka pitää huolen yhteiskunnan toimiin työllistyvien, kaksoiskelpoisuuden saaneiden työntekijöiden kirkollisesta työntekijä-identiteetistä? Koska kaksoiskelpoisuus on mahdollinen, on työllistymiseen yhteiskunnallisiin tehtäviin suotavaa. Toki tulee muistaa, että kutsumustaan voi toteuttaa myös maallisessa työssä. Ehkä kutsumus onkin sitä, että kun itse suostuu matkalle, asettaa Jumala päämäärät?

Heidi Karuranta
Sosionomi-diakoniopiskelija
Diakonia-ammattikorkeakoulu Järvenpään yksikkö
Diakoniatyöntekijöiden Liiton opiskelijatyöryhmän jäsen

Diakonian viranhaltijoille ”pastoraalikoulutusta”!

Luimme aluksi kateellisina ja lopuksi ilahtuneina Kari Kopperin (Crux 5/2004) kirjoitusta uudistuvasta papeille suunnatusta koulutuspolusta, jota pastoraalikoulutukseksi kutsutaan. Loppuvaiheen ilahtumisen perustana on kirjoittajan kommentti, jossa vastaavan tyyppisten koulutuspolkujen suunnittelun tarve muidenkin viranhaltijaryhmien osalta nostettiin kirkkaasti esiin.

Olemme jo pitkään mielisämme pohtineet pastoraalikoulutusta vastaavan AMK-tutkinnon jälkeisen koulutuksen tarvetta diakonian virkakelpoisuuden saaville sosionomeille (diakoni) ja sairaanhoitajille (diakonissa). Hienoa, että keskustelu on käynnistymässä ja sen mukana, niin uskomme, myös työhön tarttuminen eli suunnittelemisen aloittaminen.

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaviin kohdistuu hyvin monenlaisia odotuksia ja vaatimuksia. Laaja-alaisen sosiaali- tai terveysalan osaamisen lisäksi vaaditaan vahvaa kirkollista identiteettiä ja kirkon viran edellyttämiä tietoja ja taitoja. Diakonia-ammattikorkeakoulun koulutusohjelmat ja uudet suuntautumisvaihtoehdot (diakonisen sosiaalityön ja diakonisen hoitotyön suuntautumisvaihtoehdot) on suunniteltu siten, että sekä yhteiskunnallinen että kirkollinen kelpoisuus saavutetaan. Koulutus on toteutettava siten, että yhteiskunnalliset vaatimukset toteutuvat uskottavasti.

Diakonia-ammattikorkeakouluun valittavien soveltuvuus alalle testataan jo ennen koulutukseen pääsyä. Työharjoittelu seurakunnassa on ratkaisevan tärkeä kirkollisen ammatti-identiteetin muotoutumisessa ja on ammattikorkeakoulussa tullut selvästi aiempaa tärkeämmäksi. Oppilaitoksen ja työelämän välisessä yhteistyössä on tässä asiassa paljon kehitettävää.

Diakonian virkaan vihkimykseen valmistautuvien valmentavaa koulutusta toteutetaan hiippakuntien ja Diakin yhteistyönä. Hiippakuntien osallistumisvastuu jälkimmäisessä on ilahduttavasti lisääntynyt. Henkilökohtaisia mentoreita ei tietäksemme missään yksikössä ole, mutta ainakin Helsingissä diakonian viranhaltijat toimivat tutor-ryhmissä työelämämentoreina.

Tutkinnon ja vihkimyksen jälkeisessä koulutuk-

sessä keskeisiä aineksia voisivat olla esimerkiksi spirituaaliteetti kirkon työssä, seurakunnallisen työyhteisön kysymykset, diakonian asiakastyön erityiskysymykset ja menetelmien kirjo, liturginen diakonia, toiminnan ja talouden suunnittelu, arviointi ja kehittäminen. Näitä asioita sisältyy ns. peruskoulutukseen, mutta niiden syventämistä ja tarkastelua yhdessä muiden kirkon viranhaltijaryhmien edustajien kanssa pidämme erittäin tarpeellisena.

Aikanaan mahdollistuvan kirkon alan AMK-jatkotutkinnon merkitys tulee käsittääksemme olemaan erilainen kuin tällaisen ”pastoraalisen” koulutuksen. Joten toivomme Kari Kopperin esille ottaman ajatuksen saavan kasvuperustaa aina kukkaan puhkeamiseen asti.

*Lehtorit Eila Jantunen ja Esa Konttinen
Diak/Helsingin yksikkö*

Jukka Knuutti puuttui tärkeään asiaan

(Crux 6/2004 Kuka väistyy).

Kirkosta ja kristillisyydestä vieraantuneiden perheiden pyytämät toimitukset ovat papille haaste. Pappina olen ollut valmis menemään sinne, missä ovet ovat auki. Kutsumukseni on julistaa evankeliumia Jumalan armosta Jeesuksessa Kristuksessa.

Useimmiten ongelmista selvittäään keskustelemalla. Esimerkiksi perhe, joka halusi kastaa lapsen koivun mahlalla, ymmärsi perusteluni. Koivun mahlalla käytettiin booliin eikä kasteveteen. Avioliiton symboliksi sormusten sijasta hyväksyin kaularitit. Hautaan on laskettu vainajan mukana erikoisiakin esineitä.

Virkaa hoitaessani ongelmallisimmaksi koin eräiden kirkosta eronneiden hautajaiset. Koko perhe oli eronnut kirkosta. Hautausneuvotteluissa omaiset pyysivät, etten puhuisi uskonnosta. Toive oli, että pappi puhuisi jotakin kaunista. Jeesus-nimi ei heidän mielessään ollut ”kaunis”.

Halusin varmistua siitä, ettei kristillinen haudan siunaaminen ollut vainajan tahdon vastaista. Suku oli erittäin varakasta, ja perhe kertoi eronneensa kirkosta välttyäkseen kirkollisveroilta. He olivat laskeneet, että rahan voisi käyttää tuottoisammin muualla. Vainaja oli rohkaissut toi- ➔

siakin eroamaan kirkosta, sillä ”kyllä papit hautaa, vaikei kirkkoon kuuluisikaan”. Minun näkemyseni, että normaalia kristillisyyttä olisi kuulua johonkin kristilliseen seurakuntaan – olipa seurakunta sitten minkä niminen hyvänsä – oli kyseisen perheen mielestä ahdasmielisen naispapin niuhotusta. He päättivät pyytää miespapin; ”Miehet eivät kysele turhia...”

Minä väistyin. Perhe soitti virastoon ja ilmoitti haluavansa miespapin. Tämä ei kysellyt turhia, vaan hoiti siunaamisen. Saattaväki sai todistuksen, että kirkkoon kuuluminen on seurakunnankin mielestä täysin turhaa.

Helena Heikkinen
eläkkeellä oleva pappi

Tekemättömiä muutoksia

Luterilainen kirkkomme on vilkkaasti työskennellyt muutosten saralla. Jumalanpalvelus on tehokkaasti yliuudistettu ja käsikirjan suhteenkin tuntuu siltä, että kaavat ovat tärkeämpiä, kuin itse asia. Jumalanpalvelusten suhteen perinteen murtuminen tulee nostamaan asiat uudelleen käsittelyyn. Talouskysymykset toimivat vauhdittajina jo suuremmisakin seurakunnissa. Vakinaisen viran suojatelta huojuu jo ajan vihureissa ja maaperässä on esijärähtelyn kumua. Kirkon hierarkia seisoo ja suojelee itseään. Olisi aika tehdä jotain. Tilastojen kukkapenkkiä kaunistus lakastuu ja mittareissa lukevat laskevat.

Uudistukset on tehty kabineteissa, eikä niitä ole leimautumisen pelossa uskallettu vastustaa. Tässä mielessä yhteydenotot kirkolliskokousedustajiin ovat olleet masentavia.

Haluan puuttua vain erääseen seikkaan, jota ei ole haluttu ottaa esiin. Kirkosta ja sanomasta kertovat myös hierarkian yksityiskohdat. Ne jopa julistavat, tai paljastavat. Kuka mahtoi keksiä sellaisen virkanimikkeen kuin *seurakuntamestari*? Haluaisin tavata. Meillä on vain yksi Mestari. Miksi pitää seu-

rakunnan johdossa olla *kirkkoherra*, kun meillä on vain yksi Herra? Miksi taloustoimistossa pitää olla päällikkö, kun edes kukaan Apostoleista ei saanut päällikkyyttä? Miksi pitää olla tuomiokirkko, tuomiokapituli, tuomiorovasti, kun me levitämme sanaa vapautuksesta. Eikö tuomio-sanana paikka olisi jonkun muun rakennuksen katolla. Tittelit ja nimikkeet julistavat. Näin ollen niiden sanoma iskee vastaan itse evankeliumin sisällön kanssa. Mitähän Jeesus sanoisi astuessaan kirkkoherranvirastoon ja jäisi punaisen valon viereen odottamaan. Siihen hän sitten jäisikin, kun kirkkoherralla onkin kiire rovastikuntakokoukseen, synodaalikokoukseen, työntekijäkokoukseen, työalokokoukseen, kirkkoneuvostoon, kirkkovaltuustoon ja niin edelleen. Infantiili ajatusleikki, mutta miten tosi!

Meillä on lämminhenkisiä ja syväkirkollisesti värittyneitä ilmaisia, kuten suntio, kanttori, seurakuntasisar, diakoni. Olisi aika kirkollistaa muutkin ja laskeutua maan kamaralle. Asenteita ei pidä väheksyä. Muutoksilla olisi jopa uskomattomia vaikutuksia evankeliumin sisällön suuntaan.

Pentti Tynkkynen
kanttori emeritus
Joutseno

Työmiehen palkka

Lukiessani ilmoituksia avoimista työpaikoista olen havainnut, että seurakunnat etsivät ilmoituksillaan hyvää halvalla. Diakonian virkaan edellytetään koulutusta, mielellään toivotaan ammatillisten opintojen lisäksi erityiskoulutusta juuri haettavaan tehtävään. Ei ole mitenkään harvinaista, että edellytetään vielä oman auton käyttömahdollisuutta. Palkkaa on tarjolla virkaehtosopimuksen mukaisesti, mutta lähes aina tämä tarkoittaa sopimuksen mukaisia alimpia mahdollisia palkkaluokkia. Nyt tulisi rohkeasti ottaa käyttöön palkkahaitari koko leveydeltään, jolloin diakonia-työntekijätkin voisivat päästä lähemmäs suomalaisen työntekijän keskiansiota.

Työajattomassa, rajattomassa työssä diakonia-työtä tehdään sitoutuneesti, vastuuntuntoisesti ja innolla. Työn ohessa koulutaudutaan vastaamaan uusiin haasteisiin ja työn tämänhetkisiin vaatimuksiin. Työnantajamme onkin yleensä sitoutunut kohtuullisesti henkilökuntansa koulutukseen, jotta pysyisimme ajan tasalla muuttuvan maailman asioissa.

Äskettäin ilmestynyt kirkon nelivuotiskertomus *Kirkko muutosten keskellä - Suomen evankelisluterilainen kirkko vuosina 2000 - 2003* kertoo siitä, miten suomalaiset pitävät tärkeänä työtä vanhus-ten, vammaisten, työttömien ja alkoholistien parissa. Diakoniatyö on kauttaaltaan koettu erittäin tärkeäksi suomalaisten mielestä. Koemme itsekin te-

kevämme merkittävää työtä. Kuitenkin väistämättä työtä tehdessä tuntuu siltä, että työnantaja on vain maksavinaan palkkaa! Etenkin nuorilla työntekijöillä on hyvin lähellä tilanne, jossa he joutuvat toimeentulonsa takia valitsemaan työn muualla kuin kirkossa vaikka heillä olisi kiinnostusta ja kutsumusta kirkon virkaan. Kukaan ei voi elää pelkästä kiinnostuksesta ja kutsumuksesta. Opiskeluajan kustannukset ovat suhteessa koulutuksen pituuteen, eivät tulevaan palkkatasoon. Alkupalkalla on kuitenkin pysyttävä elättämään itsensä ja maksamaan opintojen aikaiset velkansa.

Koulutusvaatimuksestamme huolimatta diakoniatyöntekijät kuuluvat kirkon pienipalkkaisiin työntekijäryhmiin. Paikallinen sopiminenkaan ei ole saanut tilannetta korjaantumaan - ainakaan vielä. Meidän on valmistauduttava paikallisiin neuvotteluihin entistä tietoisempina osaamisestamme, erityiskoulutuksistamme, työmme vaativuudesta ja työn muutoksista. Ei liene kirkkotyönantajankaan etujen mukaista, että pieni palkkamme johtaa meidän vakavasti harkitsemaan viikonloppukeikkoja jos-sain tuplapalkan sektorilla.

Kirjoittaja on Diakoniatyöntekijöiden Liiton varapuheenjohtaja.

Kirkko ja kulttuuri

Logos 2005 Vuosikirja

sisältää monipuolista tietoa kristillisestä kulttuuriperinteestä nyky-yhteiskunnassa. Se esittelee kirkkovuoden tärkeimmät kirkolliset tapahtumat sekä juhla- ja pyhäpäivät. Tuoreesti kirjoitetut tekstit avaavat kiinnostavia näkökulmia uskontoon, kirkon historiaan ja kulttuuriin. Logos 2005 Vuosikirja on samalla kirkon 850-vuotisjuhlakirja. Erinomainen lahjakirja.

26 €, ISBN 951-4173-7

Simo Heininen

Ihmistä suurempi – Paaviuden historia

Mihin paavin valta perustuu?

Paavi on valtionpäämies, eliniäksi valittu monarkki, ja hänellä sanotaan olevan eniten valtaa maailmassa. Pietarista nykyiseen paaviin katolista kirkkoa on ehtinyt johtaa 256 paavia. Joukossa on pyhimyksiä ja marttyyreita, mutta myös lurjuksia ja konnia. Professori Simo Heininen luo kiinnostavia muotokuvia maailman suurimman uskonnollisen yhteisön, katolisen kirkon, johtajista.

32 €, ISBN 951-37-4184-2

**Juhani Haapasalo, Liisa Lauerma,
Martti Nissinen, Pekka Suikkanen**

Kirkkomusiikki

on parhaiden asiantuntijoiden kirjoittama kirkkomusiikin perusteos. Se esittelee kirkkomusiikin kaikki osa-alueet laulu- ja urkumusiikista suuriin kirkkoteoksiin ja kirkkovuodesta messuun. Kirja on erinomainen tuki seurakunnan musiikkielämän suunnittelussa ja se on suunnattu seurakunnan musiikkitoiminnasta vastaaville.

34 €, ISBN 951-37-3915-5

Kaarlo Arffman

Kristinuskon historia

Miksi ristiretkiä tehtiin? Miksi kirkko poltti noitia ja harhaoppisia?

Kristinuskon historia on uusimpaan tutkimukseen perustuva teos suurimmasta maailmanuskonnosta ja sen vaikutuksesta Euroopan ja koko maailman kulttuuriin ja kehitykseen.

39 €, ISBN 951-37-4183-4

Tuomas Heikkilä, Samu Niskanen

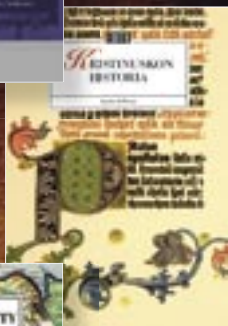
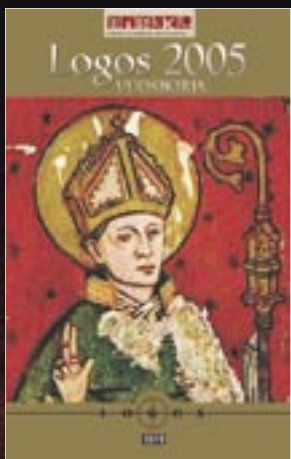
Euroopan synty – Keskiajan historia

Euroopan keskiajan tuntemus on avain nyky-Euroopan ymmärtämiseen. Teos kuvaa, miten antiikin Roomasta muotoutui se Eurooppa, jossa nykyään elämme. Se kertoo, miksi ja miten juuri keskiajalla syntyivät eurooppalainen yhteinen arvoperusta ja useimpien tämän päivän eurooppalaisten valtioiden alkumuodot. Kirja pohjautuu uusimpaan suomalaiseen keskiajan tutkimukseen.

40,60 €, ISBN 951-37-4182-6

EDITA

Tietoa. Pintaa syvemältä.

TILAUKSET www.edita.fi/netmarket
s-posti: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
faksi 020 450 2380, puhelin 020 450 05
Edita-kirjakauppa Helsingissä: Annankatu 44
(Et. Rautatiekadun kulma), ma – pe 9–17
puhelin 020 450 2566. Kirjakaupat.

Sana ja sanoma

Pentti Lempiäinen

HÄÄT – Valmistamme vihkijuhlan

RISTIÄISET – Valmistamme kastejuhlan

HAUTAJAISET – Valmistamme surujuhlan

Opastaa kirkollisten toimitusten käytännön kysymyksissä, uudistetut kaavat käydään läpi kohta kohdalta. Ovh. 4,50

KUMMIN KIRJA

Kummi, lapsen aikuinen ystävä

Kertoo kummin tehtävistä ja miten kummi kastehetkessä toimii. Uudistettu laitos. Ovh. 2,90

Kari Kuula

HYVÄ, PAHA JA SYNTI

Johdatus Raamatun etiikkaan

Kari Kuulan perusselvitys kartoittaa Raamatun näkemykset oikeasta ja väärästä ja pohtii, miten niitä voidaan soveltaa nykyaikaan. Ovh. 38,50

Matti Poutiainen (toim.)

SUURI SUOMALAINEN

SAARNAKIRJA 1–3

Toinen vuosikerta

Suuri suomalainen saarnakirja 1–3 luo kattavan läpileikkauksen 2000-luvun suomalaiseen saarnaan. Ovh. 47,90

Olli-Pekka Vainio

IHMISEKSI TULEMINEN

Sören Kierkegaardin teologia

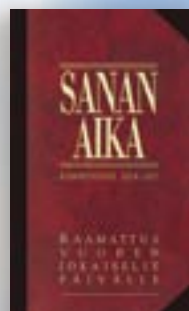
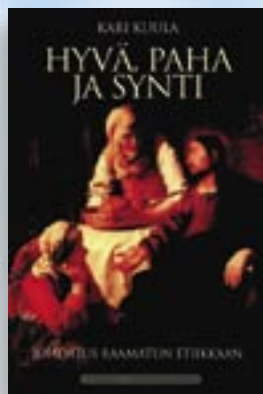
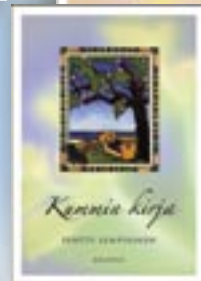
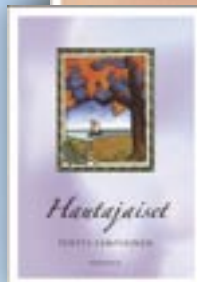
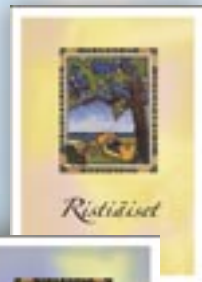
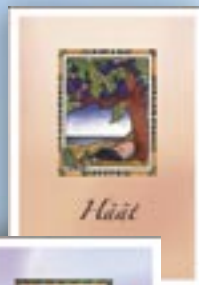
Ainutlaatuihin ja yleistajuisiin katsauksiin uskonnollisiin teemoihin Sören Kierkegaardin ajattelussa. Ovh. 24,90

Kaskinen – Ruokanen – Sariola

SANAN AIKA

Kirkkovuosi 2004-2005

Päivittäisen hartauskirjan ja raamatunlukuoppaan 12. vuosikerta. Ovh. 4,95

KIRJAPAJA^{oy}

www.kirjapaja.fi

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO

FINLANDS Kyrkas Prästförbund

PERUSTETTU 14.1.1918

PUHEENJOHTAJA

Juha Kauppinen
Messukylän kirkkoherra, TT
Helakallionkatu 6 F
33580 Tampere
(03) 219 0203 (työ)
050 554 2427 (GSM)
s-posti: juha.kauppinen@evl.fi

OPISKELIASIHTTEERI

Teol. Sanna Ylä-Jussila
(09) 1502 455 (työ)
050 597 5231 (GSM)
s-posti: sanna.yla-jussila@pappisliitto.fi

Liiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentointi- ja työllistymiskysymyksissä.

TOIMINNANJOHTAJA

TT Esko Jossas
(09) 150 2467 (työ)
050 511 6683 (GSM)
s-posti: esko.jossas@pappisliitto.fi

Liiton yleinen johto, hallintoelinten päätösten valmistelu ja esittely, liiton talous, edunvalvonta- ja neuvottelutoiminta, opintomatkat, palvelussuhdeneuvonta.

PROJEKTISIHTTEERI

Pastori Kaisa-Liisa Pehkonen-Suoranta
(09) 1502 2455 (työ)
s-posti: kaisa.pehkonen-suoranta@pappisliitto.fi

*Toiminta nuorten pappien tukemisessa.
Projekti päätetty 31.12.2004.*

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Pastori Stina Lindgård
(09) 150 2466 (työ)
050 542 3664 (GSM)
s-posti: stina.lindgard@pappisliitto.fi

Alaosasto- ja koulutustoiminta, Cruxin päätoimittaja, liiton tiedotustoiminta, opintomatkat, Papiston päivät, hallintoelinten päätösten valmistelu ja esittely, toiminta nuorten pappien tukemisessa, palvelussuhdeneuvonta.

TOIMISTOSIHTTEERIT

Heli Meinola
(09) 150 2653
s-posti: heli.meinola@pappisliitto.fi

Jäsenyysasiat, alaosastot, opintomatkat.

Anne Taanila
(09) 150 2657
s-posti: anne.taanila@pappisliitto.fi

Kirjanpito ja maksuliikenne, luottamusmiesskurssit.

JOHTAJIEN SIHTTEERI

HSO-siht. Tuula Anttonen
(09) 150 2453
s-posti: tuula.anttonen@pappisliitto.fi

Esittelijöiden sihteeri, hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, Cruxin toimitussihteeri, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut.

TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki
Avoimna arkisin klo 9.00–15.00.
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
kotisivu: www.pappisliitto.fi
s-posti: suomen.kirkon@pappisliitto.fi

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTTÖMYYSKASSA

Asemamiehenkatu 2, 8 krs.
00520 Helsinki

puh. (09) 7206 4343

ma - to 9 - 15

faksi (09) 272 1212

s-posti: erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

DIAKONIA- TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

DIAKONIARBETARNAS
FÖRBUND

PERUSTETTU 15.6.1958

PUHEENJOHTAJA

Leena Vanne
Tapiolan diakonissa
Vanhan-Mankkaant. 14 E 13
02180 Espoo
(09) 8625 0431 (työ)
040 546 5193 (GSM)
s-posti: leena.vanne@tapiolanseu-
rakunta.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Diakonissa, terv. hoit.
Riitta Hiedanpää
(09) 150 2287 (työ)
040 516 5557 (GSM)
s-posti: riitta.hiedanpaa@dtl.inet.fi

*Liiton yleinen johto, edunvalvonta- ja
neuvottelutoiminta, hallintoelinten
päästösten valmistelu, esittely ja täytän-
töönpano, palvelussuhdeneuvonta.*

JÄRJESTÖSIHTEERI

Diakonissa,
TtM Raija Pyykkö
(09) 1502 286 (työ)
040 7650 477 (GSM)
s-posti: raija.pyykkö@dtl.inet.fi

*Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaosastotoi-
minta.*

TOIMISTOSIHTEERI

Yo-merkonomi
Pirjo Heikkinen
(09) 150 2487
s-posti: pirjo.heikkinen@dtl.inet.fi

*Jäsenyysasiat, kirjanpito ja maksuli-
kenne, materiaalilaukset, mökkäva-
raukset.*

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo 9.00–15.00
faksi (09) 877 7397
kotisivu: www.dtl.fi
s-posti: diakoniatyontek.liitto@dtl.inet.fi

SUOMEN KANTTORI- URKURILIITTO

FINLANDS KANTOR-ORGANIST-
FÖRBUND

PERUSTETTU 15.6.1907

PUHEENJOHTAJA

Marjukka Andersson
Lauttasaaren kanttori, DU
Myllykallionrinne 2 B 15, 00200 Helsinki
040 513 6235 (GSM)
s-posti: marjukka.andersson@kolumbus.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Valt. maist.
Annamari Jokinen
(09) 150 2445 (työ)
040 865 6630 (GSM)
s-posti: annamari.jokinen@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

*ELiiton yleinen johto, edunvalvonta, neu-
vottelut, palvelussuhdeneuvonta, tiedotus,
opiskelijatoiminta, hallintoelinten päätösten
valmistelu ja esittely.*

TOIMISTOSIHTEERI

Yo-merkonomi
Tuija Kukkonen
(09) 1502 446
s-posti: tuija.kukkonen@
suomenkanttori-urkuriliitto.fi

Jäsenyysasiat, maksuliikenne, kirjanpito.

TOIMISTO

Akavatalo
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
Avoinna arkisin klo
9.00–15.00
faksi (09) 2787 177
kotisivu
www.kolumbus.fi/skul/
s-posti: kanttori.urkuriliitto@kolumbus.fi